

KEVSER SÛRESİ

Rahman, Rahim Allah'ın Adıyla

“Şüphesiz biz, sana Kevser’i verdik.

Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve tekbir
alırken, namazda ellerini boğazına kadar kaldır.
Doğrusu asıl soyu kesik olan, sana kin duyandır.”

YÜREĞİMDİ TOPRAĞA DÜŞÜRDÜĞÜM

(ROMAN)

Habib MERT

KEVSER

Kevser Yayınları: 67

Eserin Orijinal Adı:

Yüreğimdi Toprağa Düşürdüğüm

Dizgi ve Mizanpaj:

Kevser Basın Yayın

Kapak:

Ramazan Erkut

Baskı:

İstanbul Matbaa – Mücellit

Mart / 2004

ISBN 975– 6640–35–9

Adres:

Kevser Yayınları

Horhor cad. No: 78/3 Fatih – İst.

Tel: 534 35 28 / Fax: 631 36 01

www.kevser.net

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Birinci Bölüm

Yağmurlu bir eylül sabahıydı. Sonbahar, iyiden iyiye kendini hissettirmeğe başlamıştı. Balkonda durmuş, tabiatın yaza veda partisinin romantik esrarına bırakmıştım kendimi. Yapraklar büyük bir telaşla ağaçların dallarından asılmış, düşmemek için direniyor, rüzgar, sinsi sinsi dallara asılmış yapraklara hükmetmeğe çalışıyordu. Bulutlar için için homurdanıyor, yağmur aheste aheste dans ediyordu, rüzgarın o eşsiz musikisi eşliğinde.

Göçmen kuşlar, biraz mahzun, biraz telaşlı, yağmura aldırmadan bir bir kayboluyordu gökyüzünde. Rengarenk çiçekler, ölüm döşeğindeki insanlar gibi toprağa bakıyor, yağmur taneleri, gizli gizli sararmaya yüz tutmuş çimenleri suluyordu. Ağaçların dallarında, yeşil, sarı, kırmızı yapraklar, en güzel renk cümbüşünü sergiliyor, ağaçlar rengarenk giyinmiş, bayram çocuklarını andırıyordu. Tabiat, ustaca hazırlanmış bir se-naryoyu en güzel şekilde oynamanın telaşesi içindeydi sanki.

* * *

Genellikle orta ve dar gelirli insanların oturduğu, en yükseği iki katlı olan, çoğunlukla ahşap evlerin çevrelediği, taş parke dar sokaklardan oluşan, İstanbul'un kenar mahallelerinden birinde oturuyordum. Sokakları çevreleyen büyük ve yaşlı meşe ağaçları, mahalleye ayrı bir güzellik ve ihtişam kazandırıyordu. Ara sıra geçen satıcılar da olmasa, mahalle terkedilmiş kadar sessiz ve cansız bir görüntü içindeydi. Mahallenin yaşlıları, genellikle kahvehanede, gençleriyse, arka mahalledeki tekstil fabrikasında veya İstanbul'un başka semtlerinde çalışarak zamanlarını geçirmekteydiler. Tabi benim gibi işsiz güçsüz gençler de, ya evde miskin miskin oturuyor, ya da kahvehanede lakırdıyla veya domino oynayarak zaman öldürüyorlardı.

Bizim ev, mahallenin tam girişinde, tek katlı, yağmur ve rüzgar darbeleriyle bir harabeyi andıran, söğüt ve iğde ağaçlarıyla çevrili, eski yapı ahşap bir evdi. Bizim evin az ilerisinde mahallenin bakkalı vardı. Bak-kalın sahibi Hüsamettin amca, minyon yapılı, tama-men kırılmış saçı ve sakalıyla, mahallede Şirin Baba lakabını almış, gerçekten şirin mi şirin bir adamdı. Küçük, gece konu tipi bakkalıyla günlük nafakasını çıkarmaya çalışır, müşterilerin seyrek olduğu vakitlerde ise, kitap veya gazete okuyarak zaman geçirirdi. Bakkalın tezgahı, yılların bütün yorgunluğunu üstündeki yırtık pırtık örtüyle gizlemeğe çalışan, tahta bir masaydı. Tezgahın arkasında, Hüsamettin amcanın gözü gibi baktığı, buram buram tarih kokan eski Türkçe mecmualar ve kitapların dizili olduğu küçük bir kitaplık vardı. Hüsamettin amca, öyle bir kaptırırdı ki kendini bu kitaplara, bakkalı soysan ruhu duymazdı.

* * *

Üstümü giyinip dışarı çıktığımda, yağmur usul usul kaldırımları yıkıyor, etrafa soğuk bir beton kokusu yayıyordu. Ağaçlardan dökülen yapraklar, şımarık ço-cuklar gibi rüzgara sırnaşarak bir o yana bir bu yana savrulup duruyordu. Sokak kedileri, çöp kutularının ar-kasına sinmiş, meraklı ve telaşlı gözlerle etrafı seyrediyordu. Mahalle her zamankinden daha ıssızdı. Sokak-ta hemen hemen hiç kimse yoktu. Ana caddeden gelen arabaların motor ve korna sesleri, arka mahalleden yük-selen fabrika makinelerinin boğuk homurtuları, mahalleye hakim olan derin sessizliği adeta katlediyordu.

Köşe başındaki kahvehaneye doğru yürürken, Hüsamettin amca, elinde kırmızı ciltli bir kitap, tahta bir iskemleye oturmuş okuyordu. Bakkalın önüne geldiğimde:

— Günaydın Hüsamettin amca! diyerek selâm verdim.

— Hüsamettin amca, kendini öyle bir kaptırmıştı ki kitaba yine, başını kaldırmadan:

— Günaydın! Günaydın, diye zoraki kekeledi.

Hüsamettin amcanın bu hallerine alışkın olduğum için, hiç üstelemeden kahvehaneye doğru yoluma devam ettim. Kahvehaneye girdiğimde kahvehanenin her zaman-kinde daha kalabalık olduğunu fark ettim. Selâm verip göz ucuyla etrafı kolaçan ettim. Arkadaşım Ahmet'i görmeyince, pencere kenarında boş bir masaya oturdum. Etrafta mahallenin yaşlıları oturmuş, bir yandan kahvehane-nin sahibi Ali Abi'nin tavşan kanı diye yutturduğu bol karbonatlı çayları yudumluyor, bir yandan da sohbet ediyorlardı. Yan masadan Eşref Amca'nın öksürükle karışık tok sesi yükseliyordu:

— Duydunuz mu beyler! Mahallemize bir yabancı taşınmış. Çok garip bir adam. Ne selâm veriyor, ne de verdiği selâmı doğru dürüst alıyor.

Etraftakiler:

— Yapma ya! Kimin nesiymiş sormadın mı, diye soruyor, Eşref Amca, daha gür bir sesle devam ediyor:

— Adamın konuştuğu falan yok ki. Tek bildiğim, mahallenin eski imamı Hacı Ragıp'ın evinde kaldığı... buralardan taşındı diye rahatlamıştık ki, kendisi gibi dengesiz birini getirip içimize soktu.

Etraftan yine Eşref Amca'yı destekleyen homurtular yükseliyor, Eşref Amca, pala bıyıklarını eliyle sıvazlayarak devam ediyor:

— Aslında böylelerini mahalleye sokmamak lazım. Mahallemizin huzurunu kaçırrı vallahi.

Dayanamayıp Eşref Amca'nın sözünü kestim:

— Kusuruma bakmayın Eşref Amca! Tanımadan etmeden adamcağızı neredeyse dara çekeceksiniz. Adam mahalleye daha yeni taşınmış. Muhakkak ki yabancılık çekecektir. Adamcağıza biraz zaman tanımak gerekmez mi? Sonra tanımadan etmeden birilerinin arkasından atıp tutmak doğru mudur?

Eşref Amca, sesini daha da yükselterek:

— Bak oğlum! Sen daha çok gençsin. İnsanları tam olarak çözemezsin. Eşref Amcan yetmişine merdiven dayamış. İnsanın ağzına baktım mı ciğerlerini görürüm evvel Allah. Allah'ın selâmını almayandan adam mı olurmuş? diyerek ters ters yüzüme baktı.

Mahcup bir çocuk edasıyla başımı önüme eğip sustum. Aslında haklı da olsam haksız da, bu insanların ön yargılarını yıkamayacağımı biliyordum. Ama yine de bu savunmasız adam hakkında söylenenler zoruma gitmiş, o yersiz ithamlar karşısında dayanamamıştım.

Eşref Amca, o bilmiş tavırlarıyla vaazına devam ederken, kahvehanenin kapısı açıldı ve Ahmet elinden hiç düşürmediği spor gazetesiyle içeri girdi. Bir sandalye çekip yanıma oturdu ve her zamanki telaşlı tavrıyla:

— Duydun mu Cemal, dedi. Mahalleye bir yabancı taşınmış.

— Duydum, duydum! Ne olmuş yani. Bunda bu kadar şaşırarak ne var?

— Öyle deme Cemal! Adam çok garip biri. Gangster filmlerinden fırlamış gibi.

Gerçekten çok sinirlenmiştim. sesimi yükselterek:

— Sende mi Ahmet? Tanımadan etmeden adam hakkında söylemediğinizi bırakmadınız. Zavallı adam mahalleye taşınır taşınmaz her kesin ağzına sakız oldu. Ya adam sizin tahmin ettiğiniz gibi biri değilse?... diyerek hiddetle masadan kalktım. Kahvehanenin kapısını çarpıp, dışarı çıktım. Dışarı çıktığımda, yağmur durmuş, bulutlar dağılmıştı. Güneş, ıslak yaprakları okşuyor, etrafta ağır bir beton koku dolaşıyordu. İçimdeki sıkıntıyı bastırmak için ağır adımlarla eve doğ-ru yürümeğe başladım.

Aradan geçen birkaç gün içinde ne kahvehaneye uğramıştım, ne de Ahmet'i görmüştüm. O sabah erkenden kalkıp, üstümü giyindikten sonra dışarı çıkıp kahvehaneye doğru yürüyordum. Hüsamettin amcanın bakkalını on on beş metre geçmiştim ki, karşı kaldırımda yürüyen, uzun boylu, kırılmış saç ve sakalına rağmen oldukça yakışıklı bir adam dikkatimi çekti. Adamı daha önce mahallede hiç görmemiştim. Çok perişan bir hali vardı. Rüzgarın akışına kendisini bırakmış, yorgun ve yaralı bir serçeyi andırıyordu. Başını hiç kaldırmadan ağır adımlarla kahvehaneye doğru yürüyordu. Daha önce bu kadar perişan, bu kadar kendinden geçmiş bir adama rastlamamıştım.

Adam, etrafındaki canlı cansız hiçbir şeyi duyumsamıyordu sanki.

Gizlice adamı takip etmeğe başladım. Tek merak ettiğim, bu adamın Eşref Amca'ların bahsettiği adam olup olmadığıydı. Eğer bahsettikleri adam bu adamsa, muhakkak onunla tanışmalı ve Eşref Amca'lara karşı kendimi haklı çıkarmalıyım. Elli yüz metre yürüdüktan sonra, Cami sokağına saptık. Rüzgarın soluk aralıklarında gezinen kavak yaprakları, tıpkı kelebekler gibi etrafımızda uçuyordu. Adamı tıpkı bir dedektif gibi takip ediyordum.

Camiyi geçtikten sonra tek katlı, ahşap bir evin bahçesinden içeri girdi. Evet, Eşref Amca'ların bahsettiği, o garip adam bu olmalıydı. Çünkü geldiğimiz ev, Mahallenin eski imamı Hacı Ragıp hocanın eviydi. Adam bahçe kapısını kapatmaya çalışırken, tesadüfen oradan geçiyormuşum gibi, adama yaklaştım ve:

— Selâmunaleyküm beyefendi! diyerek selâm verdim.

Adam irkilerek yüzüme baktı ve hiçbir şey söylemeden, kafasını öne doğru eğerek selâmımı aldı. Ben devam ettim:

— Mahallemize hoş geldiniz. Bir şeye ihtiyacınız var mı? Veya yardıma...

Adam cevap vermeden içeri girdi. Gerçekten de anlatıldığı kadar vardı. Çok garip ve bir o kadar da gizemli bir adamdı. Gerçekten de bu adam anlatıldığı gibi sağlam bir pabuç değil miydi? Öyleyse bu adamın bizim mahallede ne işi olabilirdi? Daha da önemlisi evinde oturduğu Hacı Ragıp Hocayla...

Kafamda cevapsız sorular, yüreğimde karmaşık duygularla geri döndüm. "Hayır hayır" diye düşündüm. Adam art niyetli biri olamaz. Kim bilir hangi tesadüf adamı bizim

mahalleye sürüklemiştir. Dağınık sakallarının arkasında, temiz bir insanın masumiyeti vardı ve gözleri her ne kadar nefret dolu olsa da, bakışlarındaki o hüzün yumağı onu ele veriyordu. Kendimden utanır bir duyguyla söylenmeğe başladım:

— Ne yapıyorsun sen yahu! Daha dün tanımadan etmeden birini yargılamanın yanlış olduğunu savunan, bu nedenden ötürü de Eşref Amca ve Ahmet ile tartışan sen değil miydin? Şimdi bu halin ne böyle?

Gerçekten de, bir an nefsi davranmış, yanlış duygulara kapılarak, adamın günahını almıştım belki de. Kim bilebilir ki adamcağızı bu duruma düşüren nedenleri?...

* * *

Kahvehaneye geldiğimde öğlen ezanı okunuyordu. Ahmet, her zaman oturduğumuz masada oturmuş, elindeki gazeteyi okuyordu. Bir sandalye çekip yanına oturdum. Beni fark etmedi bile. Eli avuçlarının arasında, gözlerini gazetenin spor sayfasına dikmiş, öylece oturuyordu. İki üç defa gayri ihtiyari öksürdüm. Ahmet ani bir irkilmeyele başını kaldırıp yüzüme baktı:

— Ooo! Cemal ne zaman geldin? diyerek doğruldu.

Onun bu hâlini garipsediğimi belli eden bir tavırla:

— Bu ne dalgınlık dostum? Ne o, bir sorun mu var? Yoksa geçen günkü çıkışıma mı darıldın? diye üsteledim.

— Kusura bakma gazeteye dalmışım. Ne sorun olabilir ki. Sonra geçen günkü çıkışında da haklıydın. Akşam eve gittikten sonra baya bir düşündüm. Gerçekten de tanımadığımız biri hakkında söylemememiz gereken sözler sarfettik.

— Böyle düşünmene çok sevindim. Adamın tipine bakarak kişiliği hakkında yorum yapmak, illa ki bize yakışmazdı.

Derken kahvehanenin kapısı açıldı ve mahallenin kabadayısı Sustalı İbo içeri girdi. Elinde hep bir muştayla do-laştığı için, adı muştalıya çıkmıştı. İçeri girer girmez:

— Ali Gardeş! Sustalı bir çay yaptı, yüreğimizin yangını dinsin, diye cakalı bir nara attıktan sonra, bir sandalye çekip Eşref Amca'ların masasına oturdu. Ali Abi:

— Emrin olur, kabadayılardan dayısı, diye alaycı bir şekilde ocağın başına geçti. Sustalı, önündeki çaydan bir yudum aldıktan sonra, sinirli ve tok bir ses ile devam etti:

— Mahalleye taşınan bu lavuk da kim yahu. Adam sanki dağdan kaçmış. Saç sakal... hele bir de o gıcık bakışları yok mu... triplere girdim sinirden. Şeytan diyor ki git... Ali Abi hiddetle Sustalı'nın sözünü kesti:

— Yavaş ol oğlum. Elin garibiyle uğraşmayın bu kadar. Adamın kime ne zararı var?

— Nasıl kime ne zararı var yahu. Adam belli ki mahallelinin huzurunu kaçırıyor, diye lafa karıştı Eşref Amca. Eşref Amca'nın desteğiyle daha da kabaran Sustalı:

— Birilerinin bu adama bu mahallede nasıl davranacağını öğretmesi gerek. O adamı hizaya getirmesem bana da Sustalı demesinler, diyerek ayağa kalktı. Sustalı'yı tutmak ne mümkündü. Nara üstüne nara, caka üstüne caka...

Hemen hemen herkesin dikkatini çekmişti bu adam. Neden herkesin bu adamla uğraştığını anlayamı-yordum bir türlü. Nedeni ne olursa olsun, bu türlü bir esrarengiz adam hakkında olumsuz düşünemiyordum. Yüzüne baktığında, gözlerindeki o nefret ve hüznü karışımı ifade, beni derinden etkilemişti.

Ahmet'le vedalaşıp kahvehaneden çıktım. Dalgın bir şekilde eve doğru yürürken öksürüklü bir sesle irkildim:

— Ne o yavrum, artık Allah'ın selâmını da mı esir-giyorsun Hüsamettin amcandan? Hüsamettin amca, bak-kalın önünden geçtiğim hâlde selâm vermememden alın-mış olacak ki arkamdan seslenmişti. Çünkü ne zaman bu-radan geçsem, Hüsamettin amcaya uğrar, hâlini hatırını sorar sonra eve giderdim. Hüsamettin amcanın yanına yaklaşarak zoraki:

— Estağfurullah Hüsamettin amca, o nasıl söz, biraz dalmışım sadece, diyerek kekeleydim. Hüsamettin amca:

— Hayrola ne düşünüyorsun böyle derin derin, diye sordu. Biraz düşündükten sonra:

— Mahalleye taşınan şu yabancı... kahvehanede her-kes ondan bahsediyor.

Hüsamettin amca sözümü kesti:

— Ha şu saçlı sakalı birbirine karışmış tuhaf görünüşlü adam mı?

— Evet. Nerede gördün onu?

— Bu sabah bakkala geldi. Birkaç şey aldı. Sonra be-nim şu eski kitapları sordu. Okumak isterse alabileceğini söyledim. İki eski kitap alıp gitti.

— bir şeyler konuştunuz mu?

— Fazla bir şey konuşmadık. Pek konuşkan birine de benzemiyordu zaten.

Sözü fazla uzatmadan Hüsamettin amcayla vedalaşıp, eve doğru yürümeye başladım. Evet, bir yolunu bulup, bu adamlarla tanışmalıydım ama nerede ve nasıl?...

Eve geldiğimde akşam ezanı okunuyordu. Babam ab-dest almak için hazırlanıyor, annem mutfakta akşam ye-meği hazırlıyordu. Biraz oyalandıktan sonra arka bahçeye

geçtim. Bahçede etrafı sabah güleri, sarmaşıklar ve çeşitli çiçeklerle çevrili, küçük bir kameriye vardı. Yaz aylarında orada oturur, yaz akşamlarının sıcaklığını serinletmeye çalışırdık.

Kameriyeye oturup, bahçedeki o gizli göçü, yazın, sonbaharın kollarında çırpınışını seyretmeye başladım. Havada sonbaharın okşayan serinliğine inat, insanı boğan bir karamsarlık vardı. Küçük bahçemiz, sarılara bürünmüş, bazı yerlerde sarılığa direnmeye çalışan yeşillikler, dalında kurumuş elma yaprakları, ebruli bir tabloyu andırıyordu. Sinsi sinsi esen rüzgar, saçlarımda dolaşüyor, gizliden gizliye bir üşütme bedenimi kaplıyordu.

Yemeğin hazır olduğunu düşünerek, eve doğru yöneldim. İçeri girdiğimde yemek hazır. Selâm verip sofraya oturdum. Babam sinirli bir ses tonuyla:

— Duyduklarım doğru mu? Eşref Amca'na karşı saygısız hareketlerde bulunmuşsun.

— Bilmiyorum baba. Eğer yapılan bir haksızlığa karşı çıkmak saygısızlıksa evet Eşref Amca'ya saygısızlık yaptım, diyerek politik bir cevap verdim. Babam belli ki bir şey anlamamıştı. Daha hiddetli ve meraklı bir tavırla:

— Ne biçim konuşuyorsun oğlum? Ne söylediğinden hiç bir şey anlamadım. Sen bir şey anladın mı hanım? diyerek annemin yüzüne baktı. Annem, hiç bir şey söylemeden, gayet mahzun bir yüz ifadesiyle bana baktı.

Büyük bir saygıyla babama dönüp:

— Bilmem duydunuz mu, mahalleye yeni biri taşınmış. Kahvehaneye gittim, herkes ondan bahsediyor. Adamcağızın aleyhinde olmadık hakaretler, suçlamalar... neymiş adam selâm vermiyormuş, saçı sakalı birbirine karışmış, kılığı kıyafeti bir acayipmiş... bu adam mahallenin hu-

zurunu kaçıracakmış gibi, sudan sebeplerle adamı yerden yere vurup duruyorlar. Ben de dayanamadım. Adamı tanımadan etmeden aleyhinde söylenenlerin doğru olmadığını söyledim. Savunduğum şey saygısızlıksa, evet saygısızlık ettim, diyerek sofradan kalkıp odama çıktım. Yatağımın üstüne oturup, başımı ellerimin arasında ovuşturmaya başladım. Canım çok sikkindi. Bu sıkıntının nedeni de annem ve babamdan izinsiz sofradan ayrılmamdı. Çünkü ilk defa annem ve babama karşı bu kadar kaba davranmıştım. Üstümü çıkarıp, yatağa uzandım. Hiç bir şey düşünmüyorum. Yatağa uzanıp gözlerimi kapadım.

Sabah uyandığım da saat yedi, yedi buçuk civarıydı. Sonbaharın solgun gün ışığı, odamı aydınlatıyor, hafif hafif esen rüzgar, perdelerde oynaşıyordu. Odaya ağır bir rahatlık çökmüştü. Bütün canlılığımı yitirmiş-cesine, yatağa çakılı kalmış, içimi burkan garip bir sıkıntıyla gözlerimi kapatmıştım. Kapının gıcirtısıyla gözlerimi açtım. Annemdi gelen. Yüzünden hiç eksik etmediği o tatlı tebessümle:

— Günaydın yavrum. Hadi kalk kahvaltı hazır. Sen kahvaltıya in, ben odayı toparlayıp geliyorum, diyerek üzerimdeki yorganı alıp, büyük bir itina ile katlamaya başladı. Yataktan kalkıp, annemin boynuna sarıldım.

— Dünkü terbiyesizliğimden dolayı kusura bakma anne. Sabaha kadar uyuyamadım sıkıntıdan.

— Ne terbiyesizliği oğlum. Söylediklerinde çok haklıydın. Sen yukarı çıktıktan sonra babanla bu konu-yu konuştuk. Baban da sana hak veriyor. Bu türlü saç-malıklardan ötürü canını sıkma. Hadi çayını soğutma, diyerek boynuma sarılıp alнімından öptü.

Aşağı indim. Ellerimi ve yüzümü yıkayıp kahvaltı sofrasına oturdum. Canımın sıkıntısı hayli azalmış, bir hayli ra-

hatlamıştım. Babam etrafta yoktu. Tam çayımı döktüm, kapı çaldı. Gelen babamdı. Söylene söylene içeri girdi.

— Bizim bu insanlara neler oluyor yahu...

Babam çok ciddi bir insandı ama kolay kolay sinirlenmezdi. Bu sinirinin nedenini büyük bir merakla sordum:

— Hayrola babacığım...

— Hayır mı, şermi bilmiyorum oğlum. Dün söylediklerinde ne kadar da haklıymışsın. Sabah namazdan sonra eve doğru yürüyordum. Bizim kahveci Ali ısrar etti. Onu kıramadım oturup bir sabah çayı içeyim dedim. Çayın demlenmesini beklerken, Sustalı içeri girdi. Yüzü gözü morluklarla dolu, selâm sabah vermeden geçip bir köşeye oturdu. Onun bu hali garibime gitti. Ali Abi'ne sordum:

— Ne olmuş bu deli oğlana?

— Baksana yüzüne gözüne...

— Tamam da kim yapmış?

— Sana olayı başından anlatayım. Mahalleye bir yabancı taşınmış. Garip kendi hâlinde bir adam... bizim Sustalı kafayı o garibe takmış. Sağda solda “onu çizecem, ona buraları dar edeceğim.” diye naralar atıyordu. Bizim Eşref Amca'lar da körükleyince, Sustalı adamın kapısına dayanmış. Adamın yakasına yapışıp hakaretler etmeye başlamış. Adam da pek gözü kara, çetin ceviz çıkmış. Bizim Sustalı'yı benzetivermiş oracıkta.

— Oh olsun. Bu devirde kabadayılık senin neyine. İşte olacağı buydu. Su testisi su yolunda kırılır, boşuna dememişler atalarımız, diye kendi kendime mırıldandım. Ya Eşref Ağa'nın yaptığına ne demeli. Öğüt vereceğine, yapma ayıptır diyeceğine, elin garibinin üzerine mi salıyor sübyanları? Çok ayıp çok... diyerek kalkıp evin yolunu tuttum.

Belli ki çok sinirlenmişti babam. Söyledikleri biter bitmez bir sigara yaktı ve sofradan kalktı. Çayımдан son bir yudumu alıp, odama çıktım. Alelacele üstümü giyinip dışarı çıktım. Hızlı ve meraklı adımlarla kahvehaneye doğru yürümeye başladım. Kahvenaheye girdiğimde, kahvehanenin her zamankinden daha kalabalık olduğunu gördüm. Gözlerim hemen Sustalı'yı aradı. Evet Sustalı kahvehanenin en kuytu köşesine tünemiş, başı ellerinin arasında, ölümcül bir hastanın umutsuzluğuyla dalıp gitmişti. Mağlup bir asker edasıyla, kırılmış onurunu ve ayaklar altına atılmış namını yu-dumluyordu adeta kahvehanenin dumanlı havasında. Onu böylesine perişan, böylesine bitkin görünce, birkaç gün önce attığı naralar, sattığı cakalar geldi aklıma. İçimden; "Vaybe Sustalı, şimdi o kurusıkı naralar, o veresiyeye sattığın cakalar nerede kaldı. Ava gittin avlandın ha..." diye geçirirken, kahvehanedeki homurtular kesiliverdi birden. Kapiya döndüm, şaşkınlıktan gözlerim yerinden fırlayacak gibi oldu. Mahalleye taşınan o gizemli adam, kahvehanenin önünde durmuş, ayakkabılarının çamurunu temizliyordu. Ayakkabılarını temizledikten sonra içeri girdi. Herkesin gözü adamda merakla bekliyor, Ali Abi, çay bardakları elinde kahvehanenin ortasında donakalmıştı. Adam büyük bir saygıyla selâm verdi. Sonra etrafı süzmeye başladı. Birini aramanın telaşesi vardı üzerinde. Sustalı'nın oturduğu masaya doğru uzun uzun baktı. Sustalı bitkisel hayata girmişcesine, hiç bir şeyin farkında değildi. Adam, Sustalı'nın masasına doğru ağır adımlarla yürümeye başladı. Kahvehanedekiler, heyecanlı ve tedirgin bir hâlde bekliyordu. Adam, Sustalı'nın omzuna elini koyarak:

— Kardeş, dünkü olaydan dolayı kusura bakma. Olayların bu kadar çirkin bir hâl almasını istemezdim. Hakkını helal et, diyerek herkesi hayrete düşüren gayet nazik bir

edayla Sustalı'dan özür diledi. Sonra Sustalı'nın cevabını beklemezsiniz, kahvehanedeki kalabalığa dönerek:

— Sizlerden de özür diliyorum. Bunu da biliyorum ki, içinizde benim varlığımdan rahatsız olanlar var. Ama benim kimseyle sorunum yok. Bu olayın daha fazla büyütülmesini istemiyorum, diyerek kahvehanenin kapısına doğru yöneldi. Eşref Amca ayağa kalkarak adama seslendi:

— Hele dur oğlum! Sen bizleri yanlış anladın. Otur bir çayımızı iç de durumu anlatayım sana, diyerek adamın kolundan tuttu. Adam:

— Sağ olun amca, başka zaman, diyerek bu daveti reddettiyse de, etraftakilerin de ısrarıyla, bir sandalye çekip oturmak zorunda kaldı. Eşref Amca, yalaka bir tavırla:

— Taze bir çay getir bakıyım misafirimize, diye seslendi Ali Abi'ye. Ali Abi, hemen bir çay kapıp adamın önüne koydu. Adamcağız, utangaç bir edayla çayını yudumlamaya başladı. Kahvehanede derin bir sessizlik vardı. Çok farklı bir yaratılmış gibi, her kes gözünü adama dikmiş, adamın bütün hareketlerini pür dikkat izliyorlardı. Adamcağız, bu sessizlik ve göz hapsinden sıkılmış bir tavırla, duvarları seyrediyor, sık sık saatine bakıyordu. Kahvehanenin sessizliğini, tok bir ses "her kese benden çay" diye bölüverdi birden. Eşref Amca, her zamanki yalaka tavrıyla atılmış, adamcağızın o nazik davranışının şaşkınlığıyla olsa gerek, kahvehanenin aşırı kalabalık olduğunun farkında olmadan, her kese çay ismarlamıştı. Ali Abi, büyük bir keyifle:

— Çaylar hemen geliyor, diyerek ocağın başına geçti.

Eşref Amca, bir sigara yakıp, kulak tırmalayan tok sesiyle konuşmaya başladı:

— Oğlum, daha tanışmadık bile. Benim adım Eşref...

— Benim adım da Kadir.

Nasıl yaptım bilmiyorum, bir anda yerimden fırlayıp,

— Ben Cemal. Mahallemize hoş geldiniz diyerek elimi uzattım. Adam başını kaldırıp yüzüme baktı ve:

— Memnun oldum diyerek güler yüzlü bir edayla elimi sıktı. Eşref Amca, yeniden konuşmaya başladı:

— Bizlerde memnun olduk. Ama bunu bilmelisin ki bu mahalle sakinleri gayet misafirperver ve iyi kalpli insanlardır. Bir şeye ihtiyacın olursa sakın çekinme. Elimizden ne geliyorsa yapmaya hazırız. Bizim Sustalı'nın da kusuruna bakma. Bir terbiyesizlik yapmış işte. Bir anda Sustalı başını kaldırıp, ters ters Eşref Amca'ya baktı. Haklıydı da... çünkü Sustalı'yı adamcağızın üstüne salan Eşref Amca'ydı. Eşref Amca, Sustalı'nın bakışlarından rahatsız olmuş olacak ki, konuşmasını bir anda kesiverdi. Kahvehaneyi yine derin bir sessizlik kapladı. Birkaç dakika kimseden ses çıkmadı. Ben ise adamın bir an önce kalkmasını bekliyordum. Adamla tanışmayı kafaya koymuştum ve daha detaylı konuşabilmek için de bundan iyi bir fırsat bulamazdım.

Adam, ortamın sıkıcı havasından ve Eşref Amca'nın tavırlarından sıkılmış olacak ki, çekingen bir tavırla toparlanmaya başladı. Oturduğu sandalyeden kalkarak:

— Her şey için teşekkür ederim. Müsaadenizle... diyerek nazik bir şekilde kapıya doğru yöneldi. Adam dışarı çıkar çıkmaz, peşinden koşar adım ben de çıktım. Adam cami sokağına

sapıp, ağır adımlarla evine doğru yürüyordu. Tanışmış olmamızın verdiği güvenle adama yaklaştım:

— Merhaba Kadir Abi, beraber yürüyebilir miyiz? diye sordum. Birden irkildi ve:

— Merhaba delikanlı. Neden olmasın, diyerek gülümsedi. Beraber yürümeğe başladık.

Kâdir Abi, bir ara durakladı ve yüzüme baktı. Mahcup bir edayla sordu:

— İsminiz neydi?

— İsmim Cemal.

— Kusura bakma kalabalıktan dolayı tam olarak anlayamamıştım. Söyle bakıyım Cemal, ne işle uğraşıyorsun?

— Hiç abi, boşum.

— Neden? İş mi bulamadın?

— Yok abi, durum farklı. Liseyi bitirdim. Askerliği bekliyorum.

— Liseden sonra okumayı düşünmedin mi? Yaşın daha çok genç gösteriyor.

— Hayır okumayı hiç düşünmedim. Ailemden de bu yönde bir baskı gelmeyince... Kadir Abi sözümü kesti:

— Hayır, hayır, yanlış düşünüyorsun. Ailenden ziyade buna kendin karar vermelisin. Okumak isteyen birine aile baskısı gerekmez. Okumak istemiyorsan o başka...

— Hayır, okumak isterim de... deyip sustum.

— Ailenin durumu mu iyi değil?

— Allah'a şükür durumumuz iyi. Babamın emeklisi var.

Sonra biraz da birikmiş paramız var bankada.

Kadir Abi, biraz düşündükten sonra:

— Bu konuda yardım edebileceğim bir şey olursa, elimden geleni yaparım. Şimdilik hoşça kal. Seninle tanıştığımıza çok memnun oldum, diyerek elini uzattı.

Sohbete öyle bir dalmıştık ki, Kadir Abi'nin evinin önüne geldiğimizi fark etmemiştim. Kadir Abi'yle vedalaşıp, geri döndüm. Bir yandan yürüyor, bir yandan da düşünüyordum. Kadir Abi gerçekten de görmüş geçirmiş birine benziyordu. Çok düzgün konuşuyor, neyi nerede yapacağını biliyordu. Bakışlarında aydın bir kişiliğin izleri vardı. Ama niye bu kadar boş vermiş, perişan bir hali vardı? Neydi onu bu kadar hayata, kendine küstüren sebep? Bakışlarındaki manasızlığın, gülüşündeki o hüznün nedeni ne olabilirdi? ,

Bu cevapsız sorulardan ve içine düştüğüm düşünce deryasından, sıyrılmanın en iyi yolunun, bu adamla daha içli dışlı olmak olduğunu düşünerek, evin yolunu tuttum.

* * *

Yağmurlu bir sabah, yine pencerenin önünde durmuş, yağmur tanelerinin rüzgarla cebelleşmesini seyrediyordum. Yağmur tanecikleri, rüzgarın hışımına uğramışçasına rüzgarın sürüklediği yöne doğru savruluyor, pencerenin camına çarpan yağmur taneleri, feryat çığlıkları atarcasına şiddetini arttırıyordu. Çocukluğumdan beri, yağmurla rüzgarın bu itiş kakışını seyretmekten büyük zevk duyardım.

Birkaç dakika sonra yağmur yavaşlamaya, bulutlar mahçup bir misafir edasıyla toparlanmaya başladı. Parlak güneş ışıltıları eşliğinde gökyüzünde mavilik belirmeğe başladı. Toprak kokusuyla karışık çimen ve yaprak kokusu yayıldı etrafa. Rüzgar; bahçede oluşan su birikintisinde küçük dalgacıklar oluşturarak, hafif ve serin bir şekilde etrafı okşuyordu. Ağaçlar, bir yelpaze gibi sağa sola salınarak, dökülen yapraklarının rüzgarla dansını seyrediyordu.

Yağmurun dinmesini fırsat bilerek, üstümü giyinip dışarı çıktım. Kahvehaneye doğru yürürken, bir yandan dâ Kadir Abi'yi düşünüyordum. Bu kadar görgülü, bu kadar kültürlü bir insan, nasıl olur da böylesine zayıf düşer? Neydi acaba onu bu kadar hayattan koparan, insanlara, hatta kendine küstüren sebep? Sonuçta her şeye rağmen yaşamak zorunda değil miyiz?

Hayat dediğin, gizemli bir zaman dilimiydi ve biz hiçbir şekilde o zamana müdahale edemiyorduk. Başlangıcı belli ama sonunu bilemediğimiz bir yolda yürümek zorundaydık. Bu yolda, kimi zaman yağmura tutuluyoruz, kimi zaman güneşin hışımına uğruyoruz, kimi zaman da, ebruli bir tabloda nefsimizi serinletiyoruz. Bazen de Kadir Abi gibi hiç hesapta olmayan bir mekana savruluyoruz tesadüfler-

le. Her Şeye rağmen yaşamak güzeldi benim gözümde. Mesela biraz önce ŐimŐekler akıyor, yağmur büyük bir hiddetle yağyordu. Şimdi ise pırıl pırıl bir güneş ve insanın genzini okşayan bir ferahlık yayılmıŐ etrafa. Gerçekten yaşamak güzeldi ve bu hissi Kadir Abi'den alan nedeni çok merak ediyordum.

Kahvehanenin önüne geldiğimde, bir an durdum. Kadir Abi'nin evine gitsem, uygun olur mu diye düşündüm. Sonra geçen gün ayrılırken konuŐtuklarımız aklıma geldi. Okumak konusunda bana yardım edebileceğini söylemiŐti. Bunu bahane edip pekala gidebilirdim. Bu düşüncelerle yola koyuldum. Yolda yürürken kendi kendime ŐaŐıyordum. Niye bu adamı bu kadar merak ediyordum?' Bu adamın beni çeken yanı neydi?

Anlamsız sorularla cebelleşe cebelleşe Kadir Abi'nin evinin önüne kadar gelmiştim. Beynimdeki cevapsız soruların son durağı diye düşündüm. Bütün cevapların saklı olduğu köhne bir kapının önünde duruyordum.

Bu garip düşünce aleminden sıyrılıp, kapıya birkaç defa vurdum. Büyük bir heyecanla beklemeğe başladım. Kalbim büyük bir hiddetle sinemi dövüyor, gözlerim büyük bir tedirginlikle, evin köhne kapısına sabitlenmiŐ bakıyordum. Çok geçmeden kapı kulak tırmalayan bir gıcırıtıyla açıldı. Kapının nnde Kadir Abi belirdi. Karşısında beni görünce hafifçe gülümsedi:

— Ooo delikanlı, hoş geldin. Hayrola okumaya mı karar verdin?

Aklı mı okuyor diye düşünerek, gayet tedirgin ve heyecanlı bir Şekilde cevap verdim:

— Bu konuda yardım edebileceğini söylemiŐtin de... bir konuşayım dedim.

— Güzel, güzel. İçeri buyur.

— Rahatsız etmem inşaallah...

— O nasıl söz, çekinme gel.

Saygılı biraz da çekingen bir şekilde teşekkür edip, içeri girdim. Kapı, kireç badanalı küçük

bir salona çıkıyordu. Arka bahçeye bakan küçük bir penceresi vardı. Ağır bir rutubet kokusu, salona girer girmez nahoş bir şekilde insanın genzini yakıyor, garip bir his uyandırıyor. Bahçeye açılan küçük pencerenin önünde, eski tahta bir masa ve tahta bir sandalye, onların yanında da, büyükçe bir kitaplık duruyordu. Raflar tıka basa kitap doluydu. Belli ki Kadir Abi boş bir adam değildi.

Üstümdeki çekingenliği fark eden Kadir Abi:

— Kusura bakma. Bizim fakirhane pek düzenli değil. Yalnızlık işte bilirsin... sen otur, ben bir çay suyu koyup geleyim, diyerek mutfağa girdi. Ben yine meraklı bakışlarla oturduğum mekanı incelemeğe başladım. Salonun zemini ahşaptı ve eski bir kilimle kâplanmıştı. Mutfak kapısı olduğunu zannettiğim kapının yanında eski bir divan vardı. Üstüne kırmızı, yünü dökülmüş, paçavrayı andıran bir battaniye örtülmüştü. Divanın bitişik olduğu duvarda, siyah beyaz bir fotoğraf asılmıştı. Fotoğrafta, başında beyaz bir takke, beyaz sâkallı, nur yüzlü bir adam ve yanında, siyah çarşafli yaşlı bir kadın vardı. Anne ve babasının resmi diye düşünerek başımı karşı duvara çevirdiğimde, büyükçe bir kadın resminin asılı olduğunu gördüm. resimdeki, kıvrık saçlı, mahzun bakışlı çok güzel bir kadındı. Resmin hemen altına yazılmış bir dörtlük dikkatimi çekti. Şöyle yazıyordu:

“Şimdi çok uzaklardasın,
Bir o kadar da canımdasın.
Sen beni unutsan da,
Dönmediğim tek sevdamsın.”

Dörtlüğü okuduktan sonra, bu mahzun bakışlı kadının, Kadir Abi'nin sevdiği kadın olabileceğini düşündüm. Belki

de bu kadındı, Kadir Abi'yi bu kadar hayata, insanlara küstürüp, bizim mahalleye getiren sebep. Belki de başka bir şeydi bilemiyordum. Büyük bir merak ve cevapsız soruların girdabında etrafı kolaçan eden gözlerim, bir yandan da kitapları süzüyordu. Gerçekten de bu kadar kitabı okumuş muydu? Daha sonra, masanın üzerinde duran kırmızı kaplı bir klasör dikkatimi çekti. Klasörün üstünde yarıya kadar yazılmış bir kağıt ve bir kalem duruyordu. Kağıttaki yazıyı okumaya çalışıyordum. Çünkü kötü bir el yazısıyla yazılmıştı. "Ben inkarın oğluyum." diye bir başlık atılmıştı yazıya. Başlık dikkatimi çekti ve yazıyı okumaya başladım. Şöyle devam ediyordu:

"Ben babamın oğluyum,
Annemin ilk can yongası...
Ebruli bir akşamın sessizliğinde doğmuşum,
Ve açtığım an gözlerimi dünyaya,
Hasretin kollarında avutulmuşum.
Annem unutmuş doğduğum gün beni doğurduğunu,
Babam inkâr etmiş,
Bir oğlunun da ben olduğumu.
Kan sıçramış çocukluğum,
Ağlıyor şimdi,
Bağrına şıvan düşmüş gençliğimin kollarında.
Her gece bir yıldız düşer yüreğimin çekirdeğine
Papatya fallarında avuturum masum duygularımı,
Denize vuran yakamozlarda aydınlatırım,
Meçhule açılan yarınlarımı.
Ve defnederim,
Doğduğum günün şafağına sevdalarımı.
Ben cefanın oğluyum,
Sefa annemmiş.

Beni doğururken can vermiş.
Sessiz bir gün batımı...”

Bu cümleyle bırakmış, yazdığı şiiri. Her hâlde yanlış zamanda geldim diye düşündüm. Tam o sırada elin-de çaydanlık ve iki bardak, Kadir Abi içeri girdi. Ayağa kalkıp yardım etmek istedim. Kadir Abi:

— Sen zahmet etme, rahatına bak, diyerek engelledi. Divanın üzerinde duran yer minderlerini altımıza alıp oturduk. Kadir Abi, gizlemeğe çalışsa da, benim varlığımdan memnundu. Tebessümle yüzüme bakıp:

— Aslında iyi oldu gelmen. Uzun zamandır kimseyle oturup, karşılıklı çay içmemiştim. Kusura bakma artık, çaydan başka bir şey yok ikram edebileceğim, diyerek çayları doldurmaya başladı.

— Estağfurullah abi, misafir umduğunu değil, bulduğunu... diye yarım yamalak nezaketimi sunmaya çalıştım.

— Eee söyle bakayım. Nasıl yardım edebilirim sana? diye sordu. Biraz düşündükten sonra:

— Doğrusunu istersen, sadece muhabbet etmek, bir nebze olsun yalnızlığını paylaşmak için geldim, diyerek başımı önüme eğdim. Kadir Abi, alaycı bir ses tonuyla devam etti:

— Demek yalnızlığımla paylaşacaksın ha. Yalnızlığımla paylaşmak istediğimi de nerden anladın?

Beklemediğim bu cevap karşısında şaşkına dönmüştüm. Ne söyleyeceğimi bilemez bir tavırla:

— Ne bileyim, insanlardan böyle kaçışın, kendine küskünlüğün... belki de bunların nedenlerini öğrenme isteği...diye kekeleydim.

Söylediklerim bittikten sonra, Kadir Abi'nin yüz ifadesi değişmiş, alnında hafif hafif ter tomurcukları oluşmuştu.

Biraz önceki o tebessüm yerini, hüzünle karışık sinirli bir ifadeye bırakmıştı. Kadir Abi'nin bu hali karşısında kendimi çok garip hissetmiştim. Karşımda yüreği taş kesmiş bir insan portresi vardı ve dökülmemek için direnen gözyaşları, sanki yüreğine akıyordu. Sanki bir şeyler söylemek istiyor fakat söyleye-miyordu. Daha sonra başını kaldırıp, önce duvara asılmış olan kadın resmine, sonra da o yaşlı çiftin resmine baktı.

— Sana bir soru soracağım Cemal. Bana hayatın tarifini yapabilir misin? diye sordu. Biraz düşündüm. Daha sonra kendimden emin bir tavırla cevap verdim:

— Bana göre hayat, güzün yağmuruna, kışın karına inat, baharın cıvıltısından ve yazın bereketinden haz alarak yaşamaktır.

— Senin hayat dediğin buysa, hiç adil değil. Evet baharın ve yazın hatırına güze ve kışa katlanmak güzel. Ama bahar senin dediğin kadar cıvıltılı, yaz bereketli değilse benim için...!

— Nasıl yani?

— Yani hayat her kese kıştan sonra baharı sun-muyor her zaman.

— Öyleyse hayattan senin gibi kopmak mı gerek?

— Evet hayatı boş verdiğim, kendime, çevremdeki insanlara küstüğüm doğru. Ama sebepsiz mi Cemal kardeş, sebepsiz mi? diyerek çaresiz bakışlarla yüzüme baktı. Öyle bir baktı ki, sanki yaşadıklarının hesabını bana soruyordu.

— Ölmekten de korkuyorum, yaşamaktan da. Bunun ne demek olduğunu biliyor musun? diye sordu. Bu soru karşısında bütün bildiklerimi unuttum adeta. Beynim durdu. Cevap verecek yüzüzlüğü bulamadım kendimde.

Olayları yaşamadan, onu bu duruma düşüren sebepleri bilmeden konuşmak yüzsüzlük gibi geldi o an.

Kadir Abi'yi bu denli hayattan koparan olayların boyutunu bilmiyordum. Başımı önüme eğip sustum.

— En iyisi bu mevzuyu kapatalım. Biraz da senden konuşalım. Söyle bakıym üniversite sınavına girmedi mi hiç?

— Liseyi bitirdiğim sene girdim. Fakat gerekli puanı alamadım.

— Yok yok bir daha denemelisin ama hazırlıklı... ailenin durumu da iyiymiş. Bu şansını iyi kullanmalı ve mutlaka okumalısın. Çünkü okumak isteyip de maddi sorunlardan dolayı okuyamayan nice gençlerimiz var.

Kadir Abi, ustalıkla konuyu değiştirmişti. Ama ne yalan söyleyeyim, onun bu içten tavsiyeleri hoşuma gitmişti. Demek ki bana karşı samimi duygular besliyor diye düşündüm. Yoksa benim okuyup okuyamam niye umurunda olsun. Bu düşüncelerin verdiği memnuniyetle devam ettim:

Okumaya çok önem verdiğiniz kitaplarınızdan belli. Peki siz kaçınıcı sınıfa kadar okudunuz?

— Şimdi söyleyeceklerime şaşıracağını belki. Ben üniversiteyi bitirdim.

Şaşkınlıktan deliye dönmüştüm. Nasıl olur da üniversiteyi bitirmiş bir adam bu kadar perişan, bu kadar mağdur bir hale düşebilir? En azından iyi bir işi olmalıydı. Güçlüklerin üstesinden gelebilmeli, nedeni ne olursa olsun sorunlar karşısında daha dirençli olmalıydı. Şaşkınlığımı fark etmiş olacak ki, devam etti:

Şaşırдың değimli? evet dört yıl önce İstanbul Üniversitesi Türk Dili Edebiyatı Bölümünü bitirdim. Üç yıl öğretmenlik yaptım. Daha sonra bazı olaylar, çok sevdiğim öğ-

retmenlikten koparıp, bu boş anlamsız yaşamın içine attı. O öğretmen, şimdi insanların gördüğünde tiksindiği, horladığı, saygınlığını ve onurunu yitirmiş boş ve anlamsız bir adama dönüştü.

— Estağfurullah abi, sakın öyle düşünme. En azından bunu bilmelisin ki, sizi tanıdığım günden beri, size hayranlık ve saygı besliyorum. Bizim mahallenin insanlarına gelince, hiç biri kötü niyetli değil. Sadece cahiller. Kitap okumayı boş verin günlük gazete bile okumazlar. Böyle insanların da bakış açısını, muhakeme gücünü tahmin edersiniz artık. Onların değer yargılarıyla kendinizi üzmeyin boş yere.

— Anlıyorum Cemal. İşte benim sana anlatmak istediğimde budur. Okuyup, benim yapamadığımı yap-malısın.

— Anlayamadım abi...

— Sen söylemedin mi, insanların ne kadar cahil, ne kadar önyargılı olduğunu. Bunların nedeni senin de söylediğin gibi cehalettir. Sende mi onlar gibi olmak istiyorsun?

— Beni onlar kadar cahil mi görüyorsun?

— Şimdilik hayır. Ama onlarla yaşadıkça onlar gibi olacaksın. Sen de bu topluluğun bir parçasısın sonuçta. Oysa okuyup çevrendeki bazı şeyleri değiştirebilirsin. İnsanların önyargılarını, dedikoducu bu toplum yapısını mesela.

Ne diyorsun Kadir Abi? Ben tek başıma bu toplumda neleri değiştirebilirim? Bu mahallenin insanları, ana babalarından gördüğü doğruları doğru, yanlışları yanlış saymaya, değişik bir düşünceye karşı kapalı yaşamaya, o düşünceyi basitçe reddetmeğe alışmışlardır.

— Hayır Cemal, yanlış düşünüyorsun. Akıl akıldan elbette ki üstündür. Ama aklını pasifize eder, başkalarının doğrularıyla hareket edersen, başka beyinlerin kölesi olur-

sun. Sen, ancak fikir üretebildiğin, “hayır” diyebildiğin sürece sensin. Aksi taktirde benliğini yitirmiş, hiçbir şey üretemeyen, kişiliksiz ve cahil bir insan olursun.

Söyledikleri o kadar doğru, o kadar bilgelik isteyen şeylerdi ki, söyleyecek bir şey bulamıyordum. Ama yine de garibime giden bir şeyler vardı. Madem bu kadar yenilikten, değişmekten yanaydı, kendini niye değiştirememişti? Bu kadar güzel ve mantıklı sözler, ame-line niye yansımıyordu? Nedense bu adamı düşündüğümde kafam allak bullak oluyor, cevapsız sorular, belleğimi kemiriyordu.

Kadir Abi okşayan bir ses tonuyla devam etti:

— Kusura bakma küçük dostum. Belki de sen haklısın. Belki de gençliğimde yapamadığım şeyleri, ertelediğim heveslerimi, yüklenmekten korktuğum sorumlulukları, senden bekliyorum.

— Hayır abi. Söylediklerinde yerden göğe kadar haklısın. Doğru, bir şeylerin değişmesi lazım. Örneğin sizin bu bilgilerinizi saklamaktan vazgeçip, insanlarla daha bir kaynaşarak, onlara faydalı olmanız gibi... deyip sustum. Kadir Abi, sadece kafasını salladı. Oturduğumuz salon, ikimizin de susuşuyla derin bir sessizliğe büründü. Bu sessizliği, okunan akşam ezanı bozdu. Ezanın okunmasıyla birlikte, Kadir Abi ayağa kalktı. Çoraplarını çıkarıp, kollarını sıvazlamaya başladı. Belli ki abdest almak için hazırlanıyordu. Vaktin çok geç olduğunu bahane ederek müsaade istedim. Kadir Abi, yüzünde gitmemi istemeyen bir ifadeyle bakarak:

— Kalkmasaydın. ben hemen namazımı kılıp gelirim, akşam yemeğini beraber yeriz, diye ısrar ettiyse de;

— Sağ ol abi. Evden merak ederler, diyerek ayağa kalktım.

Kadir Abi, bahçe kapısına kadar beni geçirdi. Gayet içten bir ses tonuyla:

— Söylediklerimi bir düşün. Bir daha söylüyorum. Elimden geleni yaparım. Yeter ki sen okumaya karar ver. Ne zaman gelmek istersen çekinme. Senin gibi dürüst ve temiz birine kapım her zaman açık, diyerek beni uğurladı.

Yolda yürürken, Kadir Abi'nin söylediklerini düşünüyordum. Kendi kendime" evet okumalı ve en azından içinde yaşadığım çevreye pozitif değişiklikler aşılmalı, cehaletin teorik denklemini çözmeliyim" diye söyleniyordum.

İkinci Bölüm

Kadir ağabeynin ısrarları sonucu eğitimime devam etmeğe karar vermiştim. Bu kararım, hem ailemi mesut etmiştim, hem de hayata daha geniş bakmaya, daha pozitif düşünmeye başlamıştım. Okumaya karar verdiğim gündən beri, kendimi mahalleden ve kahvehaneden iyice soyutlamıştım. Her gün düzenli bir şekilde Kadir ağabeynin evine gidiyor, geç saatlere kadar ders çalışıyordum. Hatta bazı günler sabahladığımız bile oluyordu. Kadir Abi hiç şikayet etmiyor, aksine beni cesaretlendirmek ve derslere konsantre edebilmek için çırpınıp duruyordu. Bu ortak amaç ve birliktelik, Kadir ağabeyle aramızda müthiş bir dostluk ve güven köprüsü inşa etmiş, Kadir ağabeynin o küskün ve perişan hali, yerini ciddi ve sevecen bir kişiliğe bırakmıştı. Onunla geçirdiğim zaman içerisinde, ona karşı hayranlığım ve saygım gün geçtikçe artıyor, hiçbir karşılık beklemeden böylesine çırpınışı, onu gözümde daha da ulaşılmaz kılıyordu. Daha da önemlisi, mükemmel bir öğreticiydi. Konulara hakimiyeti, anlatımındaki ustalık ve verdiği örneklerdeki tutarlılık, onun ne kadar mükemmel bir öğretmen olduğunu gösteriyordu.

Zaman hızla geçiyor, sınav adım adım yaklaşıyordu. Sınavın yaklaşmasıyla birlikte tedirginliğim artıyor, deneme sınavlarına doğru bildiğim sorulara bile yanlış cevaplar verebiliyordum. Doğrusunu söylemek gerekirse, kısa zamanda çok yol kat etmiştim. Gerek konulara hakimiyetim, gerekse soruları çözmekteki pratiğim artmıştı. Kadir ağabeyinin rehberliği sayesinde, sınav psikolojisine yavaş yavaş alışıyor, sorulara doğru cevaplar verdikçe, özgüvenim artıyordu.

Çalışmalara başlayalı tam dört ay olmuştu. Çalışmalarımız, planlı ve düzenli bir şekilde, büyük bir ciddiyetle sürüyordu. Bir gün ders arasında Kadir Abi, ilginç bir soru sordu:

— Biliyorum Cemal, çok ters bir soru olacak ama, farz edelim ki sınavı kaybettin. Ne yaparsın?

Bu soru karşısında adeta afallamıştım. Çünkü böylesine büyük bir şevkle ve bu kadar düzenli bir çalışma sonucunda, kaybetmeği asla düşünemezdim. Sonra Kadir Abi'nin kendisi değil miydi kararlı ve düzenli bir çalışma sonucunda aşılmayacak hiç bir engel olmadığını söyleyen. Bu düşüncelerle Kadir Abi'nin yüzüne dik dik ve kendimden emin bir şekilde baktım ve:

— Asla abi, asla... diye kekeleyerek devam ettim. Sınavı muhakkak kazanacağım. Kaybetmeği bir an düşünmedim.

— Farz et canım, farz et ki kaybettin...

— Seni bir türlü anlayamıyorum abi. Okuma fikrini sen soktun aklıma. Şimdi de cesaretimi kırıcı sorular sorup duruyorsun. Bu işi başaramayacağımı mı düşünüyorsun?

— Yo yo! Sakın beni yanlış anlama. Senin bu işi başaraçağına senden bile çok inanıyorum. Cesaretini de kırmaya çalışmıyorum.

— Eee!

— Sadece bu sınavı gözünde büyütüp, bütün hayatını bu sınava endekslemeni istemiyorum. Varlığının tek nedeni bu sınavın sonucu olmamalı. Unutmamalısın ki, insanları hayata bağlayan bir çok beklentileri umutları vardır. Bunlar uğruna bütün fedakarlıkları yapmalarına ve en uygun zemini oluşturmak için çaba göstermelerine rağmen, hedeflerine ulaşamayabilirler. Kısacası bir şeyi elde edebilmek için, onu istemek ve mücadele etmek yetmiyor bazen. Bilmem anlatabildim mi?

— Vallahi anladım desem yalan olur. Kafam iyiden iyiyeye karıştı.

— Bak Cemal, dört ay önce ne yapmak istiyordun?

— Askere gitmeği düşünüyordum.

— Tamam! Dört ay içinde ne değişti? Sadece önüne yeni bir alternatif daha çıktı. Sınavdan sonra da çıkmayaacağı ne malum? Unutma ki hayat insanlara çeşitli fırsatlar sunuyor. Kaybedilmiş her fırsat, yeni bir fırsatın kapısını açar insana. Bu sınavı kazanman muhakkak ki çok önemli değişikliklere yol açacak hayatında. Ama asla son şansın değil.

— Tamam da Kadir Abi, diyelim ki sınavı kaybettim. Sonra ne yaparım ben? Okumayı yaşam felsefesi edinmişken başa dönmek çok zor.

— Cemalciğim, ya ben anlatamıyorum, ya da sen anlamak istemiyorsun. Anlatmak istediğim ve senin bir türlü anlamak istemediğin, bu sınavı kazanmak istiyorsan, sınavı kaybetse bile başka alternatiflerin olduğunu düşünmeli

ve rahat olmalısın. Aksi taktirde, sınavdan çok sınav sonucunu düşünerek, doğru bildiğin sorularda bile hata yapabilirsin.

Kadir Abi'nin ne demek istediğini anlamıştım aslında. Tek amacım kendi iddialarıyla kendisini vurmaktı. Konuyu onunla ilişkilendirmek için:

— Anladım abi, anladım. Tıpkı senin gibi, diye manalı manalı yüzüne baktım. Gözlerini gözlerimin içine dikerek, sert ve soğuk bir şekilde:

— Bu konunun benimle ne alakası var şimdi, diye bağırıldı. Tavrımı hiç değiştirmeden, gayet sakin bir şekilde devam ettim:

— Var abi, var... burada oluşunun, hayata mesleğine küsüşünün, geçmişinden, çevrenden, hatta kendinden böylesine kaçışının, kendine yeni bir şans vermemeyle ilgisi yok mu yani? Hayatta alternatifi olmayan hiçbir tutku, hiçbir fırsat olmadığını böylesine güzel bir dille ve bu kadar mantıklı gerekçelerle savunan birini, hangi alternatifsiz tutku bu hale getirdi acaba?

Söylediklerimi dinlerken, bakışlarındaki ifade değişmişti. Rengi solmuş, salonun serinliğine rağmen terlemişti. Elleri titriyordu. Sonra sitemli bir ses tonuyla:

— Sen beni ne sanıyorsun? O kadar zayıf biri miyim sence? O kadar mantıksız mıyım? Sonra başkalarına öğütlediğim şeyleri, kendim yapamayacak kadar aciz ve iki yüzlü biri miyim? diye titrek bir sesle haykırdı. Ne cevap vereceğimi şaşırılmıştım. O kadar sinirlenmişti ki söylediğim şeylere, konuşmaya çekiniyordum. Sonra devam etti:

— Bak Cemalciğim! Benim hakkımda hiçbir şey bilmiyorsun. Belki de beni bu duruma düşüren nedenleri merak ediyorsun. Ama bu nedenleri kimseye anlatmam. Sana

tavsiyem, insanları tanımadan, onlar hak-kında kesin yargılara varma. Ön yargılarını yıkamazsan, o yadırgadığın cahil insanlardan farkın kalmaz. Biliyorum kötü niyetle söylemedin o sözleri. Haklı olarak zamanının çoğunu paylaştığın birini tanımaya, onun dertlerini paylaşmaya çalışıyorsun belki de. Ama bazı olaylar vardır ki, insan kendine bile itiraf etmekten korkar. Mümkünse sana söylediğim şeylerle benim bu anki durumumu, bir daha kıyaslama.

Söyledikleri bittikten sonra, kalkıp lavaboya gitti. Ben ise, mahcubiyetten oturduğum yerde çakılı kalmıştım adeta. Aslında haklıydı söylediklerinde. Onu bu duruma düşüren sebepleri tam olarak bilmiyordum. Sadece duvardaki bir kadın resmi ve yazdığı birkaç şiirden yola çıkarak, tamamen sezgisel bir yaklaşımla onu yargılamıştım. Ama yine de bir şey kafamı tırma-lıyordu. Kadir Abi'nin kendisine bile itiraf etmekten korktuğu sebep ne olabilirdi?

En iyisi zamana bırakmak diye düşündüm. O sırada Kadir Abi, elinde bir havlu, elini yüzünü silerek içeri girdi. Karşımdaki sandalyeye oturup elini omzuna koydu. Samimi bir ses tonuyla:

— Bak aslanım. Sen beni boş ver. Söylediklerimi de unutma. Bu sınav bir başlangıçtır senin için. Asıl sınav hayatın kendisidir. Kendini asla bazı saplantılarla kısıtlama. Unutma ki, kendine ne kadar çok fırsat tanırırsan, karşına o kadar çok fırsat çıkar, diye konuyu değiştirdi.

Kadir Abi, sözünü bitirdikten sonra, biraz mahcup, biraz da çekingen bir tavırla, niyetimi açıkladım:

— Sağol Kadir Abi. Gerçektende senden öğrenecek çok şeyim var. Kusuruma da

bakma. Kötü bir niyetle söylemedim o sözleri. Sadece senin gibi iyi birinin hak ettiği hayatın bu olmadığını düşünüyorum.

— Her kes hak ettiğini alsaydı, iyiler için cennet olurdu bu dünya, kötüler için cehennem olurdu. O zaman da ölümün ve ahiretin anlamı kalmazdı.

Konuyu büyük bir ustalıkla istediği tarafa çekmişti yine. Ne zaman kendisiyle ilgili bir mevzu olsa, ustaca o mevzudan sıyrılırdı. Yine de konu ne olursa olsun, onunla sohbet etmek hoşuma giderdi. Yine sohbet uzasın diye anladığım konuyu anlamazlıktan gelerek sordum:

— Benim söylediğimle ne alakası var abi?

— Düşün biraz. İnsanlar yaptıkları iyiliklerin mükafatını, kötülüklerin cezasını bu dünyada alsalardı, yaratılışın amacı, ölümün sırrı; cennetin cehennemin, meleklerin anlamı, gerekliliği kalır mıydı?

— Tamam da, amellerimizin karşılığı bu dünyada hiç mi yok? Toplum tarafından, benimsenmek ve toplum tarafından dışlanmak gibi eylemler, bizim amellerimizin bir karşılığı değil mi?

— Tabi ki, çok güzel bir konuya temas ettin. Toplumsal yaptırımları asla inkâr etmiyorum. Ama sen de kabul edersin ki, bütün. amellerimizin karşılığını bu dünyada alamıyoruz.

— Mesela...

Mesela çok varlıklı ve zalim biri ile onun emrinde çalışan mazlum biri... Varlıklı ve zalim olan adam da ölüyor diyelim, onun emrinde zulüm gören adam da... Sence hangisinin cenaze töreni daha kalabalık olur?

— Bu zamanda varlıklı ve zalim olanın her hâlde...

— O zaman nerede kaldı bu toplumun adaleti? Demek ki bu konuyu düşündüğümüzde, bazı istisnaî durumları da gözden kaçırmamak gerekiyor.

Gerçektende mükemmel bir örnekle açıklamıştı olayı.

Soracak bir soru ve verecek bir cevap bulamamıştım. Çünkü o görerek anlatıyordu, bense bakarak soruyordum. Bakmak ve görmek arasındaki sırrın, çözülmüş denklemini yaşıyordum o anda. Mükemmel bir mantığı vardı. Hayatın denklemini çözmek o kadar da zor değilmiş diye düşündüm. Aslında hayatı bizler karmaşık hale getiriyoruz. Anlamamak için harcadığımız çabayı, anlamak için harcasak, hayatın anlamını kolayca kavrar ve bakmayı bırakıp görmeğe başlarız.

Bu düşüncelerle Kadir Abi'ye hayran hayran bakarak:

— Bulunmaz bir adamsın abi. Seninle hangi konuda konuşsam konuşayım, karanlık ufuklarım aydınlanıyor, hayata dair düşüncelerim değişiyor. Allah sen-den razı olsun abi. Ona söylediğim bu övgü dolu sözlerde her zaman olduğu gibi sıkılan bir tavırla:

— Tamam, tamam, bırak yağcılığı da bir şeyler hazırlayalım. Çok acıktım vallahi, diyerek mutfağa girdi. Arkasından hemen ben de mutfağa girdim. Kadir Abi elindeki tencereyi bana uzattı:

— Tüpe biraz su koy da güzel bir makarna pişirelim.

Tencereyi alıp yarıya kadar su doldurduktan sonra, tüpün üstüne koydum. Tüpü yakmaya çalışırken, o sırada kapı çaldı. Kadir Abi, hemen kapıya koştu.

Açılan kapıdan:

— Allah rızası için bu yetime bir ekmek parası... diye öksürüklü bir ses duydum. Salona çıktım. Dilen-ciydi gelen. Saçı sakalı karışmış, üstünde eski yamalı bir palto, iki

büklüm olmuş yaşlı bir adamdı. Yanında dört beş yaşlarında, solgun ve cılız bir çocuk, elinde küçük bir torbayla duruyordu.

Kadir Abi, kapıyı iyice açarak, yaşlı adamı ve çocuğu içeri buyur etti:

- Buyurun içeri geçin.
- Rahatsız etmeyelim oğlum.
- Ne rahatsızlığı canım. Çekinmeğın girin.

Yaşlı adam, ürkek ve minnet dolu bir edayla ayağında ki lastik ayakkabıları çıkararak içeri girdi. Kadir Abi, adamla çocuğa divanda yer gösterip, mutfağa geçti. Arkasından ben de mutfağa girdim. El birliğıyle yemeğı hazırladık. Sonra salonda gazete sayfalarıyla bir sofraya açtık. Kadir Abi, büyük bir itinayla yemekleri tabaklara koydu. Yemekleri sofraya dizdikten sonra:

— Hadi sofraya buyurun, diyerek yaşlı adamla çocuğu sofraya davet etti Kadir Abi. Adamcağız, gayet ezik bir şekilde sofranın kenarına çöküverdi.

Çocukcağız, uzun zamandır yemek yememişçesine, hiçbir şeyi umursamadan, lokmaları çabuk çabuk ağzına tikiyordu. Yaşlı adam görmüş geçirmiş bir insan edasıyla:

— Çocuğun kusuruna bakmayın. Uzun zamandır sıcak bir yemek yemedi de... diyerek mahcup bir şekilde çocuğa baktı. Çocuk, tabağındaki yemeğı bitirir bitirmez, adamcağız kendi tabağını çocuğun önüne itti. Bunu gören Kadir Abi:

— Yo yo! Siz yemeğınızı yişin. Ben zaten toktum, diyerek kendi tabağını çocuğa uzattı. Oysa altı yedi saattir Kadir Abi'yle beraberdik ve bir lokma bir şey yememişti. Sonra yaşlı adama dönerek:

— İsminizi bağışlar mısınız? diye gayet nazik bir dille sordu. Adamcağız ağzındaki lokmayı diri diri yutmuşçasına, boğuk bir ses tonuyla:

— Hüseyin! Hüseyin, diye kekeledi. Daha sonra küçük çocuğun başını okşayarak:

— Söyle bakıyım yâkışıklı senin ismin ne? diye sevgi dolu bir sesle sordu. Çocuk başını kâldırmadan, kısık bir sesle:

— Kadir! diyebildi.. Kadir Abi, coşkulu bir şekilde:

— Ooo! Ne güzel tesadüf. Benimde ismim Kadir, diyerek eğilip çocuğun solgun ve kirli yanaklarından öptü. Yaşlı adam, minnet dolu bakışlarını Kadir Abi'ye çevirerek ağlamaya başladı:

— Allah sizden razı olsun. Ne kadar sevgi dolusunuz, ne kadar merhametli ve alçak gönüllüsünüz. Bu yakınlığınızın, bu ikramınızın karşılığını nasıl ödeyebilirim? Hakkınızı helal edin.

— O nasıl söz öyle Hüseyin Amca. İyilik karşılık beklenerek mi yapılır? O zaman bizim insanlığımız kaç para eder? Ne zaman bu tarafa yolun düşse bana uğra. Elimden gelen bir şey olur'sa seve seve yaparım. Ama yakışıklı adışımı da getir.

— Zaten onsuz bir yere gidemem. Kimsesi yok garibin. Anne ve babası bir yangında öldü. Tek yakını benim, tabi benim de o...

Yaşlı adamın sözünü kestim:

— Bu yakışıklı sizin bir yakınınız mı?

— Evet torunumdur. Oğlum ve gelinim işte o lânet yangında ölünce, bir ben kaldım, birde bu zavallı.

— Başka çocuğunuz veya yakınınız yok mu?

— Başka çocuğum yok. Tek çocuğum Mehmet idi. Eşimi de o yangında kaybedince bu duruma düştük.

— Peki hiç yakınınız, akrabanız falan yok mu?

— Önceleri durumumuz iyiydi. Tabi eş dost da vardı. Onca felakete dayanamayıp işi gücü boşladım. İşler kötüye gidince de, ne eş kaldı ne de dost. Sonra bu illet hastalık da çıkınca... deyip sustu. Merakla sordum:

— Ne hastalığı Hüseyin Amca?

— Kanser oğlum. Akciğer kanseri...

Soluğum kesilmişçesine sustum. Bir anda oturduğumuz salon buz kesti sanki. Kendimi toparlayarak:

— Geçmiş olsun, Allah bu yavrucağın hatırına sana şifalar versin, diyebildim. Yaşlı adam, kalkmak için müsaade istedi.

— Oğlum! Çok geç oldu. Bize müsaade ederseniz kalkalım artık. Allah rızkınıza bereket versin, deyip ayağa kalktı. Kadir Abi, küçük çocuğu kucağına alıp, yanaklarından öptü. Sonra çocuğun önünde diz üstü çömeldi.

— Bak şirin adaşım. Bu taraflara yolunuz düşerse, dedenin kolundan tutup bize getireceksin. Bir daha gelinceye kadar, dedene iyi bak tamam mı?

Küçük çocuk, utangaç bir tavırla, başını önüne eğerek:

— Tamam, diye kısaca cevap verdi.

Bahçe kapısına kadar misafirleri geçirdikten sonra, Kadir Abi bahçedeki kameriyeye oturup derin bir of çekti. Sonra:

— Bak Cemal! Dünya ne kadar adil değil mi? Şu maaş ve her şeyden habersiz çocuğun durumuna baksana. Bir gün o da ölecek, onu görmezden gelen bizler de, diye söylene söylene ayağa kalkıp, eve doğru yürüdü.

Kameriyede biraz daha oturdum. Yaşlı adamla, küçük çocuğu bir türlü unutamıyordum. Kadir Abi'nin dediği gibi, bu dünya gerçekten de adaletsizdi. Veya biz insanlar duyarsızdık. Bütün bunları düşündükçe, Kadir Abi'ye daha

çok saygı duyuyor, ona, karşı hayranlığım kat be kat artıyordu. Çoğu insanın hor gördüğü o zavallıları misafir edışı, onları büyük bir nezaket ve alçakgönüllülükle ağırlaması, aç olduğu hâlde yemeğini o çocukcağıza ikramı... kolay kolay her insanda bulunmayacak faziletlerdi.

Eve girmek için ayağa kalktım. İçeri girdiğimde Kadir Abi, masaya oturmuş, bir şeyler yazıyordu. Ne zaman canı sıkılsa, üzücü bir durumla karşılaşsa, oturup saatlerce yazardı. Diğer sandalyeyi çekip, karşısına oturdum. Elindeki kalemi yavaşça bırakıp, yüzüme baktı:

— İyi ki varsın küçük dostum, diye gülümsedi. Çok duygulandığı belliydi. Çünkü ne zaman duygulu bir anına denk gelsem, bana küçük dostum diye hitap ederdi. Sonra masadan kalkıp:

— Çay içeriz değil mi? diyerek cevabımı beklemeden mutfağa girdi.

Fırsattan istifade yazdığı yazıyı okumak için, masanın üzerinde duran kağıdı aldım. Çünkü yazılarını okumama hiç izin vermezdi. Dalgınlığına gelmiş olacak ki kağıdı masada unutmuştu. Yazdığı iki dörtlükten oluşan bir şiirdi.

“Zannetme ölüm çok uzaklarda,
Bir nefes kadar yakında oysa.
Bir sabah güneşle uyanan çocuk,
Dönülmez akşamın ufuklarında..
Gülünce yüzüne hüzün bulaştı,
Kahkaha gözünden yaş olup aktı.
Bir feryat ansızın Arş’a ulaştı,
Toprağa usulca bir can damladı.”

Gerçekten etkileyici, bir o kadar da karamsar dizelerdi. Her hâlde o küçük çocuğu düşünerek yazmıştır diye düşündüm. Kafamı kaldırdığımda birden irkildim. Çünkü Ka-

dir Abi tam karşımda durmuş, manalı manalı kafasını sallıyordu. Suçüstü yakalanmanın verdiği mahcubiyetle:

— Kusura bakma abi. Ne yazdığını merak ettim de... ama gerçekten çok güzel bir şiir, diye kekeleydim. Kadir Abi gülümseyerek:

— Şimdilik affettim ama bir daha olmasın, diyerek bir minder alıp yere oturdu. Ben de bir minder alıp, Kadir Abi'nin yanına oturdum. Çaylarımızı koyduktan sonra, Kadir Abi'ye sordum:

— Neyi düşünerek yazdın abi bu şiiri? Çok karamsar da...

— Bilmem. İnsan ne hissederse onu yazar sonuçta. Şiir de bir duygu akımı olduğuna göre...

— Bu yazdıklarını değerlendirmegi düşünmedin mi hiç? Mesela bir kitap çıkarabilirsin.

— Yok canım. Şiir benim için, kendi kendimle dertleştiğim, sığındığım bir mekandır. O

mekanın da mahremiyeti vardır.

— Evet güzel bir sığınak...

— Hayır hiç de güzel değil. Biraz gerçekçi ol. Hayatında güvenecek tek şeyin, kağıt ve kalem olmasının neresi güzel.

Bir an afalladım. İşin bu kısmını hiç düşünmemiştim ama doğruydu. Güzel şeylerden bahsetmek için, paylaşımın olması gerekir. Paylaşılmayan en güzel anların bile, bir yanı hep eksik kalır.

Şimdi Kadir Abi'yi daha iyi anlamaya başlamıştım. Bana niye bu kadar bağlandığını, karşılık beklemezsizin bana niye yardım ettiğini... belli ki yalnızlıktan çok bıkmış. Kim bilir, belki de ona verdiği güven duygusu, kağıt ve kalemle

bütünleştirdiği duygularını, sırlarını paylaşabildiği bambaşka bir sığınaktı onun için.

* * *

Saat, gece yarısını vuruyor, akrep ve yelkovan, yorgun yorgun sürüklüyordu zamanı. Kadir Abi, düşünce aleminde uzunca bir yola koyulmuş gibiydi. Onu bu ufku belli olmayan yoldan döndürmek maksadıyla “öhö, öhö” diye, gayri ciddi bir biçimde öksürdüm. Kadir Abi, kabustan uyanır bir irkintiyle:

— Sen miydin Cemal? Kusura bakma, diye kekeleyerek gözlerini ovuşturmaya başladı.

— Başkasını mı bekliyordun abi, diye esprili bir şekilde takıldım. Kadir Abi, biraz daha toparlanarak devam etti:

— Biraz dalmışım. Ne zaman bir boşluk bulsam, gidiyorum işte. En iyisi kitaplarını getir de biraz derse bakalım.

— Hemen abi, diyerek kitapları alıp, masaya oturdum. Sabah ezanı okunana kadar ders çalıştık. Ezanla birlikte namazımızı kılıp, uyuduk.

Kapının gıcırtilı sesiyle uyandığımda, saat on bir buçuktu. Kadir Abi kalkmış, kahvaltı sofrasını hazırlamıştı bile. Uyandığımı görünce:

— Kalk bakıyım tembel herif. Güneş neredeyse akşam döndü, sen hala uyuyorsun, diye neşeli bir şekilde mutfağa girdi.

Hemen kalkıp yatağıma topladım. Lavaboya gidip elimi yüzümü yıkadım. Salona girdiğimde Kadir Abi sofrada beni bekliyordu. Sofraya oturup, çayımı aldım. Kadir Abi:

— Ben kahvaltıdan sonra çıkacağım. Ben gelene kadar, sen dün işlediğimiz konularla ilgili testleri çözersin, di-

yerek çayını yudumladı. Daha önce bir yere gideceğini söylemediği için merakla sordum:

— Hayrola abi, nereye gidiyorsun?

— Önemli bir şey yok. Küçük bir işim var sadece. Erken gelmeğe çalışırım.

— Tamam abi, deyip sustum.

Kadir Abi üstünü giyinip çıktı. Ben ise kahvaltılı sofrasını toplayıp, ders çalışmak için masaya oturdum. Bir türlü kendimi derse veremiyordum. Bu ev, yalnızken insanı boğuyordu adeta. Kışın gelmesiyle ağırlaşan rutubet kokusu genzimi yakıyor, salonun boğuk ve loş ortamı, nefesimi keşiyordu. Daraldıkça daralıyordum. Daha fazla dayanamayarak, paltomu giyinip dışarı çıktım. Bahçedeki kameriyeye oturdum. Hava çok soğuktu. Hafif ten bir rüzgar esiyor, usul usul düşen kar taneleri, rüzgara kapılarak etrafta uçuşuyorlardı..

Ders çalışmak için kalkıp eve doğru yürümeğe başladım. İçimde anlamsız bir sıkıntı vardı. Ders çalışma fikri bile eziyet gibi geliyordu. Ama çalışmalıydım. En azından konularla ilgili test sorularını çözmeliydim. Çünkü sınava çok az bir zaman kalmıştı. Masaya oturup, soruları çözmeye başladım. Kaç saat geçmişti bilmiyorum, açılan kapının sesiyle irkildim. Kadir Abi'ydi gelen. Elinde naylon bir çanta vardı. İçeri girip, üstünü çıkardıktan sonra, çantanın içinden birkaç tane test kitabı çıkarıp bana uzattı:

— Al Cemalciğim. Bu kitaplarda, geçmiş yıllara ait soruların hepsi var. Bir göz at. En azından sorular hakkında fikir edinarsın.

— Çok sağ ol abi. Nereden buldun bunları, dedim.

— Üniversiteden sınıf arkadaşlarımdan biriyle karşılaştım. Bir dershanede öğretmenlik yapıyormuş. Senden

bahsettim. O da bu kitapların faydalı olacağını söyledi. Ben de alıp getirdim.

— Gerçekten çok düşüncelisin abi. Nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.

— Boş ver. Sen yeter ki sınavı kazan. Benim için ondan daha büyük bir mutluluk olamaz

Kitapları alıp yeniden masaya oturdum. Çok geçmeden Kadir Abi de yanıma geldi. Bir sandalye alıp, masaya oturdu. Sonra sevecen bir tebessümle yüzüme bakarak sordu:

— Hayrola Cemal, çok durgunsun.

— Önemli bir şey yok. Daha doğrusu hiçbir şey yok.

— O zaman ne bu surat?

— Vallahi abi, bir şey yok. Sabah kalktığımdan beri hiç keyfim yok. Nedenini ben de bilmiyorum.

— Evet bazen nedensiz yere insanın canı sıkılabilir. Allah hayır etsin. Sen yine de canını fazla sıkma. Ben namazımı kılıp geliyorum. Sonra beraberce derse devam ederiz.

Gerçekten de Kadir Abi mükemmel bir insandı. Hemen hemen altı yedi aydır, benimle yatıp, benimle kalkıyor, neye ihtiyaç duysam, elinden geldiğince tedarik etmeğe çalışıyordu. Tabi ben de, onun bu çırpınışlarının ve fedakarlıklarının karşılığını ödeyebilmek, onun bu özverili dostluğuna layık olabilmek için elimden geleni yapıyordum.

* * *

O günden sonra, daha düzenli ve ciddi bir şekilde çalışmalarımız devam ediyordu. Konulardan ziyade test sorularına ağırlık vermiştik. Ders aralarını genellikle, Kadir Abi'nin sınavla ilgili öneri ve tavsiyelerini dinleyerek geçiri-

yordum. Bazı günler Kadir Abi'nin arkadaşının çalıştığı dershaneye gidiyor, uygulamalı ders-lere katılıyordum.

Günler haftaları, haftalar ayları kovalamış, sınav gelip çatmıştı. Allah'ın izniyle uykusuz geçirdiğimiz geceler, saatlere, günlere ve aylara sıkıştırdığımız emekler, üç gün sonra semeresini verecekti. Sınav yaklaştıkça Kadir Abi'nin uyarıları artıyor, çalışmalarımız daha çok sınav psikolojisi ve uygulanacak yöntemler üzerinde yoğunlaşıyordu. Kadir Abi, benden daha heyecanlıydı. Gözlerinin içi parlıyor, sınavla yatıp, sınavla kalkıyordu. Akşam saat dokuz on oldu mu:

— Hadi Cemalciğim yatağa... diye müdahale ediyor, itiraz ettiğimde de, uyarıları art arda sıralıyordu:

— On ay boyunca beynini yeterince yordun. Şimdi beynini iyice dinlendirmelisin. Aksi taktirde, beynin allak bullak olur, sınavda ne yapacağını bilemezsin.

Sanki bu sınav benim olduğu kadar, onun da sınavıydı. Belki de öyleydi. Çünkü, birlikte paylaştığımız fedakarlık ve yoğun bir çalışmanın nihayeti idi bu sınav. Benim eğitimi-me devam etme şansına, onun da, yitirdiği özgüven ve heyecanına kavuşma şansıydı bu belki de.

Üçüncü Bölüm

Sıcak bir ağustos sabahıydı. Annemle bahçede oturmuş, kahvaltı yapıyorduk. Açık olan bahçe kapısında postacı beliriverdi birden. Elinde sarı bir zarf, bize doğru yaklaştı.

— Cemal Doğru'nun zarfı var dediğinde, kalbim yerinden fırlayacakmış gibi deli deli sinemi dövmeğe başladı. Koşup postacının elinden o düşlerimin sıkıştırıldığı sarı zarfı aldım. Evet, ürkek avuçlarımda tuttuğum, belki yarınlarımdı, umutlarımdı; belki de hayal kırıklıklarımdı... Belki de Kadir Abi'nin dediği gibi; sabır tarlasına ektiğim umutların mahsulüydü.

Zarfı açmaya gücüm yetmiyordu. Heyecandan ellerim titriyordu. Annemin:

— Aç bakıyım oğlum, ne yazıyor? Meraktan öleceğim, sözleri heyecanımı körüklüyor, tedirginliğim korkuya dönüştürüyordu. Kalbimin soluk aralıklarında heyecanımı bastırarak, zarfı açtım. Bağırılmamak için kendimi zor tutuyordum. Annemin boynuna sarılarak:

— Kazandım anne, kazandım. İşte dualarının kabul olduğu an. İşte oğlunun sabır tarlasına ektiği umutların

mahsulü anne, diye bağırdım. Evet kazanmıştım. Hem de istediğim bölümü... Ankara Üniversitesi Türk Dili Edebiyatı Bölümünü kazanmıştım. Annem, hangi bölümü kazandığımı sormadan:

— Allah'ım! Bu günleri de bana gösterdin ya, sana şükürler olsun. Ölse de gam yemem artık, diyerek ağlamaya başladı.

Artık ayaklarım yere basmıyordu. Tövbesi kabul olunmuş bir günahkar kadar hafiflemiştim artık. Kadir Abi geldi birden aklıma. Tabi ya! Onu nasıl unutabilirdim. Sonuçta bu mesut anımı, anamın gözünden boşanan o mutluluk gözyaşlarını, ona borçluydum.

Durumu anneme açıklayıp, koşar adım sokağa fırladım. Yürümüyor sanki uçuyordum. Mahalle bir başka güzel görünüyordu gözüme.

Kadir Abi'nin yanına geldiğimde, o meşhur ajandasına yine bir şeyler yazmakla meşguldü.

— Merhaba Kadir Abi, diye selâmladım. O kadar dalgındı ki, geldiğimi fark etmemişti bile. İrkilerek kafasını kaldırdı.

— Ooo Cemalim sen miydin? Birkaç gündür nerelerdesin? Özlettin kendini kerata.

— Hiç! Bahçe duvarını onarmakta babama biraz yardım ettim de..

— Hele geç otur bakıyım. Bu gün sende bir hâl var. Hayırdır gözlerinin içi gülüyor. Heyecanımı bastırmaya çalışarak, elimdeki zarfı uzattım. Büyük bir telaşla zarfı elimden kaptı. Elleri titreyerek, zarfın içinden sınav sonuç belgesini çıkarıp, okumaya başladı. Daha sonra ondan hiç beklemediğim bir çeviklikle yerinden fırlayıp, bana sarıldı ve:

— Tebrikler küçük dostum, gözümüz aydın, diye bağırdı. Sonra hayran hayran yüzüme bakarak:

— İşte küçük dostum! İşte sabır ve azmin zaferi... İşte dürüstlüğünün, çalışkanlığının ödülü... diyerek gözlerinden süzülen yaşları sildi. Onun bu yürekte sevinci ve coşkusu karşısında, adeta dilim tutulmuştu. Sadece büyük bir şaşkınlıkla onu seyrediyordum. Bir insan başkasının başarısına, nasıl bu kadar sevinebilirdi?

Kolumdan tutup, gözlerimin içine bakarak devam etti:

— İşte Cemal! Sabır tarlasına ektiğimiz umutların mahsulü... İşte dualarımızın kabul olduğu gün... Seni karşıma çıkaran kadere, beni bu mahalleye getiren tesadüflere şükürler olsun. O kadar bahtiyarım ki, bunu kelimelerle anlatmam olanaksız.

Kendimi biraz toparlayarak, Kadir Abi'nin elini avuçlarımda büyük bir minnetle sıkarak:

— Bu başarı aslında senin başarın abi. Beni okumaya teşvik eden, hiçbir karşılık beklemeden, gece gündüz benimle çırpınan, benimle yatıp, benimle kalkan; kısacası meçhul bir yarına kılavuzluk eden ve onu hedefe yönlendiren sensin. Ben sadece kolay olanı yaptım. Işılandırılmış bir yolda yürüdüm sadece, diyerek ona karşı duyduğum minneti dile getirdim.

— İşte Cemal, işte! diye devam etti. İşte senin bu alçak gönüllülüğün ve vefalı kişiliğin, bu zaferi kazandı. Hiç tanımadığın bir adama karşı gösterdiğin inanç ve bağlılığının, onu olduğu gibi kabullenişinin sonuçlarını düşündün mü hiç? İşte karşında duruyor. O perişan, hayata küsmüş, yaşama sevincini, anlamını yitirmiş adam, karşında duruyor şimdi. O adamı sen hayata döndürdün. Ona yeniden saygınlığını, onurunu, anlamını kazandırdın. Ona yaşama sevincini, gurur duymayı, kızmayı, öfkelenmeği, gülmeği, ağ-

lamayı; kısacası yaşamayı öğrettin. Şimdi söyle bakıym senin zaferin mi daha büyük, benim zaferim mi?

Ne söyleyeceğimi bilemez bir hâlde dona kalmıştım oturduğum yerde. Aynı anda gururu da yaşıyordum, hüznü de. Başımı kaldırıp Kadir Abi'nin yüzüne baktım.

— Ne söyleyeceğimi bilemiyorum abi. Ama bunu bilmeni istiyorum ki, senden çok şey öğrendim. Bana ailemin bile veremediği değerleri verdin. Bakışında, konuşmada, tavırlarında satır satır hayatı okudum. Kısacası bana hayatı öğrettin abi.

— Hayır Cemal! Sen sadece görmek istediğini gördün bende.

— Hayır, hayır! diye sözünü kestim. Ben görmüyordum. Seninle karşılaşmadan önce, tıpkı mahalledeki diğer insanlar gibi bakıyordum sadece. Beni o karanlık ve meçhul yoldân döndürdükten sonra görmeğe başladım. Hayatı, kendimi, insanları ancak o zaman anlamaya başladım.

— Tamam, tamam! Anladım. konuyu değiştirelim artık. Bir çay demle de içelim, diyerek her zaman olduğu gibi konuyu değiştirdi. Ne zaman onu övücü birkaç söz söylesem, gayet kurnazca itiraz edemeyeceğim bir iş buyurarak, konuyu değiştirdi.

* * *

O gün, akşam geç vakitlere kadar Kadir Abi'yle bahçede oturup, sohbet ettik. Kadir Abi, her zamankinden daha neşeliydi. Fıkralar anlatıyor, anılarının en ilginç ve komik olanlarını, büyük bir keyifle sıralıyordu. Üniversitede yaşadıklarını, üniversite hayatının inceliklerini bana anlatıyor ve

arkadaş seçimi yaparken dikkat etmem gereken hususları bir bir sıralıyordu.

— Bunu asla unutma; delikanlılığın da, kalleşliğin de en harbisiyle üniversite ortamında karşılaşacaksın. Yokluğa sabretmeği, varlığı paylaşmayı öğreneceksin. Çömez zamanlarında seninle alay edilmesine; en yakın arkadaşım dediğin kişiler tarafından kazık yemeğe, susmaman gereken yerde susmaya, konuşmaman gereken yerde konuşmaya alışacaksın.

İşte böyle bir çok konuda beni uyarıyor, sonra da bu konularla ilgili anılarını anlatıyordu. Akşam geç vakitlere kadar bu güzel sohbet sürdü. Vaktin geç olduğunu, babamın sınav sonucundan ötürü beni bekleyebileceğini söyleyerek, Kadir Abi'den müsaade istedim. Kadir Abi, gitmemi istemediğini belli eder bir tavırla:

— Müsaade senin. Kendini fazla özletme. tamam mı... diyerek beni bahçe kapısına kadar geçirdi.

Eve geldiğimde, annem tahmin ettiğim gibi kanepede uyukluyordu. Yavaşça annemin yanına yaklaşarak:

— Anneciğim, anneciğim! diye fısıldayarak onu uyandırmaya çalıştım. Annem yavaş yavaş gözlerini açarak:

— Oğlum Cemal! Geldin mi? diye sordu.

— Evet anneciğim geldim. Niye yatağında yatmadın? Biliyorsun ki Kadir Abi'yle beraberdim, diyerek annemin yanına oturup, elimi omzuna attım. Annem, gözlerinin içi gülerek devam etti:

— İmtihani kazanmana baban çok sevindi biliyor musun? Seni bekledi fakat sen geç kalınca, gidip yattı.

— Kadir Abi'yle öyle güzel sohbet ediyorduk ki dalmışım. Hayırlısı olsun, babamla sabah bol bol sohbet ederiz. Hadi anneciğim, kalk yatalım. Çok geç oldu, diyerek an-

nemin kolundan tutup kaldırdım. Annemi yatak odasına gönderdikten sonra odama çıktım. Üzerimi çıkarıp yatağa uzandım. Beynim tamamen boşalmış gibiydi. İçimde muazzam bir huzur ve mutluluk vardı. Daha şimdiden üniversite hayatının sihrine kapılmış gibiydim.

Ertesi sabah, babamla uzun uzun sohbet ettik. Babamın bana karşı tavırları tamamen değişmiş, o sert ve ciddi adam, sevecen ve güleç bir adama dönüşmüştü. Annem, yanımdan her geçtiğinde saçlarımı okşu-yor; babam da anneme:

— Hanım! Oğluna gösterdiğin ilginin yarısını bana gösterersen, her istediğini yaparım ama nerde... diyerek takılıyordu. Annem de:

— Otuz senedir aynı masalı dinliyorum ama yaptığın hiçbir şey yok. Boş lafa karnım tok benim, diyerek babama karşılık veriyordu.

Evimizin havası tamamen değişmiş, o eski sessizlik, yerini hoşsohbet ve kakhaha seslerine bırakmıştı.

* * *

Zaman tükenmiş, doğup büyüdüğüm mahalleden; anamdan, babamdan, çocukluk arkadaşım Ahmet'ten ve can dostum Kadir Abi'den ayrılmanın vakti gelmişti. Gurbet şimdiden dişlerini göstermeğe; hasreti bir ok gibi yürümeğimin silasına sokuşturmaya başlamıştı. Başlangıçtaki o sevinç yerini buruk bir hüzne bırakmış, önceleri hiçbir şey ifade etmeyen bu mahalle, şimdi bir ana kucağı kadar sıcak ve şefkatli görünüyordu bana. Doğduğum günden beri bu mahalledeydim. Sevinçlerimi de, hüznlerimi de; iyi günümü de, kötü günümü de bu mahalle paylaşmıştı benimle. Kolay değildi tabi ki, sırtımı dönüp gitmek. Hele Kadir Abi, ona böyle bağlanmışken ve onu bir abi gibi benim-

semişken; hiç kolay olmayacaktı ayrılmak. Ama gitmeliydim. Yarınlarımı, umutlarımı başıboş bırakmamalıydım. Kadir Abi'nin dediği gibi; hedefe varmak için, arkaya dönüp bakmamalıydım.

Bu garip hüzün, benim gibi annem ve babama da yansımıştı. Onlar da ilk zamanlardaki neşelerini yitirmiş, daha şimdiden hasretin ağır ağır kavurmaya başlayan poyrazına kapılmışlardı. Kadir Abi de daha bir dalgınlaşmıştı. Üzüntüsünü belli etmemeğe çalışıyor fakat beceremiyordu: Bakışlarındaki hüzünle karışık derinlik onu ele veriyordu.

Öyle garip bir duygu tufanı yaşıyordum ki, biri çıkıp gitme dese, gitmezdim beklide. Bu durumu Kadir Abi'ye açtığım da.

— Ne kadar zayıfsın. Hemen kolay olana sarılıyorsun değil mi, diyerek karşılık veriyordu. Bense:

— Ne yapıyım abi, bu yaşıma kadar ne bu mahalleden, ne de ailemden ayrı kalmadım. Ne yalan söyleyeyim, kendimi o kadar güçlü hissetmiyorum, diyerek sızlanmaya devam ediyordum. Kadir Abi, bu sızlanmalarım karşısında sınırleniyor:

— Yuh be Cemal! Yirmi yaşında aslan gibi bir delikanlısın; ama kalıbın boş. Sen böyle ağlarsan o tek başına okuyan kızlar ne yapsın? diye çıkışarak devam ediyordu. Bak Cemal, bunu asla unutma. Bir şeyleri elde edebilmek için, muhakkak bir şeyleri feda etmen gerekiyor. Aksi takdirde hem hiçbir şey elde edemezsin, hem de elindekileri de kaybedersin.

Evet söyledikleri doğruydu. Tünelin sonunu görebilmek için, karanlıkta yürümeği göze almalıydım. Şafağa varmak için yıldızlarla avunmak gerekirdi.

Yola çıkacağım gün, sabah erkenden kalktım. Okula götürmem gereken eşyaları valizime yerleştirip, eş dostla vedalaşmak için mahalleye çıktım. Önce Hüsamettin Amcayla, sonra da kahvehanedekilerle helalleşip, Kadir Abi'nin evine doğru yola koyuldum. Söğüt ağaçlarının gölgelediği, dar ve parke sokakta, dalgın dalgın yürüyordum. Camiinin olduğu kavşağı dönmüştüm ki, birinin bana seslendiğini duydum:

— Cemal, Cemal!..

Arkama dönüp baktığımda, Sustalı'nın bana doğru koşarak geldiğini gördüm. Çok şaşırmıştım. Hemen hemen bir seneydi onu buralarda görmemiştim. Biraz şaşkın biraz da istemeyerek durakladım. Yanıma gelir gelmez elini uzattı:

— Merhaba Cemalciğim. Nasılsın?

Şaşkın bir şekilde:

— Sağ ol iyiyim, diye cevap verdim. Çünkü, ilk defa selâm verip, hâlimi soruyordu. Çocukluğundan beri onu tanırım, daha kimseye selâm verip, hâlini hatırlarını sorduğuna şahit olmamıştım. Kendimi toparlayarak sordum:

— Hayrola nerelerdeydin bunca zamandır?

— Hiç sorma. O talihsiz olaydan sonra buralarda duramadım. Maltepe'de bir ablam var. Onun yanındaydım.

— Eee! Şimdi nasılsın?:

— İyiyim işte nasıl oluyum. Sana birini soracaktım.

— Hayırdır kimi soracaktın?

Başını önüne eğip, gayet utangaç ve mahcup bir şekilde:

— Hani mahalleye yeni taşınan yabancı var ya... diyerek sustu.

Merakla sordum:

- Ne yapacaksın onu?
- Hiç ne yapabilirim. Çok önceden yapmam gerekene... Karşısına çıkıp beni affetmesi için ona yalvaracağım.
- Sen, sen mi? diye kekeledim.
- Evet ben, diye başını önüne eğdi. Şaşkınlığımı gizlemeden devam ettim.
- Şimdi mahallenin kabadayısı; Allah'tan bile af dilemeyen Sustalı İbo, hiç tanımadığı birinden af mı dileyecek?
- Yo, yo! Sustalı yok artık, sadece İbrahim var şimdi. O cahil ve kendini bir şey sanan serseriye öldürdüm artık içimde. Şimdi beş vakit namazında, helal ekmeğinin mücadelesini veren, mütevazı biri var artık.
- Duyduklarıma inanamıyordum. Yüce rabbim nelere kadirmiş meğer. Cakasından yanına yaklaşılmayan, mahal-leliyi haraca bağlayan Sustalı İbo, bir senede ken-dinden, geçmişinden utanır hale gelmişti.
- Kim derdi ki, elinde sustalı, astığı astık, kestiği kestik; kelime-i şahadet niyetine naraları dilinden düşürmeyen Sustalı İbo, beş vakit namaz kılıp, helal haram gözetecek. Gerçekten de hayret verici bir durumdu. Kendimi tutamamıştım birden Sustalı'ya sarıldım.
- Tebrikler abi. Senin yaptığını herkes yapamazdı. Seni candan kutluyorum.
- Fazla abartma Cemalciğim. Sadece yüce rabbim gözlerimi açtı. Hakla batıl arasındaki o görünmez tılsımı gösterdi bana. Sen bunları hoş ver de, o adamı nasıl bulabilirim onu söyle bana.
- Evini çok iyi bilmen lazım, hani kapısına dayanmıştın ya. Ne çabuk unuttun?
- Allah aşkına Cemal! Uzattın ama...

— Şaka, şaka yaptım diyerek koluna sarıldım. Şaka yolu söylediğim şeylere gerçekten de çok sinirlenmişti. Yaptığım bu densizce şakadan ötürü kendimi affettirmek ve onu biraz sakinleştirmek için, kolundan çekiştirerek:

— Kusuruma bakma abi. Vallahi şaka yaptım. Hadi gel seni aradığın adama götüreyim, diyerek Kadir Abi-nin evine doğru yürümeğe başladım. Sustalı birden durarak:

— Dur Cemal! Dur. Adamın adını bile bilmiyorum, diye kolumdan çekti. Belli ki Kadir Abi'nin karşısına çıkmaya çekiniyordu. Kadir Abi'yle çok samimi olduğumu ve onun bu ziyaretten dolayı çok mutlu olacağını söyleyerek Sustalı'yı rahatlatmaya çalıştıysam da, Kadir Abi'nin evine gelene kadar Sustalı derin derin içini çekip durdu.

Evin önüne geldiğimizde, Kadir Abi her zamanki gibi bahçedeki kameriyeye oturmuş, bir şeyler yazıyordu. Bizi görünce hemen ayağa kalkarak bahçe kapısına kadar geldi.

Yanımda Sustalı'yı görünce suratının şekli değişti. Tuhaf tuhaf gözlerimin içine baktı. Sert ve sorgulayan bir tavırla kulağıma eğilerek:

— Bunun ne işi var burada ? diye sordu. Sustalı'nın konuya girmesini sağlamak için, yüksek sesle:

— İbrahim Abi'nin sana söylemek istediği bir şey var abi, diyerek Sustalı'nın kolunu hafifçe sıktım. Yanakları al al olan Sustalı, kekeleyerek:

— Nasıl... nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum. Çok geç ama, kusuruma bakmayın. Size karşı yaptığım o terbiyesizliği asla unutamadım. Bir cahillik ettim. Affedebilir misiniz beni? deyip başını önüne eğdi.

Kadira Abi, cevap vermeden dinliyordu. Sustalı Kadir Abi'nin kendisini ciddiye almadığını düşünmüş olacak ki kararlılıkla devam etti:

— Bakın beyefendi! Şu an karşınızda, o terbiyesiz, onursuz ve cahil adam değil, beş vakit namazında, ekmeğinin mücadelesini veren; vicdanının sesini dinleyerek kapınıza kadar af dilemeğe gelen onurlu bir adam duruyor.

Sustalı gerçekten de güzel ve etkileyici laflar etmişti. Bu laflar karşısında Kadir Abi'nin tavırları değişmiş, yüzündeki o sert ifade yerini tebessüme bırakmıştı. Sustalı'ya dönerek anlamlı anlamlı baktı. Sonra:

— Bak kardeşim! Ben seni zaten affetmiştim. Bilirsin ki cahilleri affetmek kolaydır. Zor olan insanın kendini affetmesidir. Seni buralara getiren sebep, bu olmasın sakın? diye sordu. Sustalı hayretle başını kaldırarak Kadir Abi'nin yüzüne baktı.

— Ne, ne alakası var, ben sadece sizden özür dilemek için geldim.

— O zaman bu güne kadar neredeydin?

— O olaydan sonra buralarda duramadım.

— Neden? Gururun mu incindi?

— Ne yalan söyleyeyim, başlangıçta öyleydi. Ama sonra...

— Eee sonra...

Sustalı başını önüne eğerek sustu. Kadir Abi, elini Sustalı'nın omzuna atarak devam etti:

— Bak dostum! Eğer sırf o olaylardan dolayı gitmiş olsaydın, bu kadar uzun zamandan sonra geri gelmezdin. Gelsen dahi, gelip benden özür dilemezdin. Bunu asla unutma ki, insan her şeyden kaçabilir fakat kendisinden asla...

Sustalı başını kaldırarak:

— Belki de haklısınız. Bütün kabahatin bende olmasına rağmen, o gün kahvehaneye gelip benden özür dile-

meniz, çok ağrıma gitmişti. Günlerce o olayı düşündüm. Düşündükçe de siz gözümde büyüdünüz, bense küçüldüm. Sonra daha fazla dayanamayarak, af dilemek, belki de vicdanımın hiddetini dindirmek için kapınıza kadar geldim. Sizden rica etsem o talihsiz olayı unutabilir misiniz? diyerek Kadir Abi'ye baktı.

Kadir Abi, gayet babacan bir tavırla:

— Ben çoktan unuttum bile. Affetmek kadar özrünü bilmek de büyüklüktür. Sen de fazlasıyla o büyüklüğü gösterdin. Hem böylesine onurlu bir yaşamı seçtiğin, hem de hatalarından ders çıkarabildiğin için... diyerek bana döndü:

— Cemalciğim saat kaçta gidiyorsun?

— Akşam yedide, diye cevap verdim.

Sustalı büyük bir merakla atladı:

— Hayrola Cemal! Nereye gidiyorsun?

— Ankara'ya abi, okula...

— Ne okulu, sen okulu bitirmedin mi?

— Üniversite abi, üniversite sınavını kazandım da...

— Şaka yapmıyorsun değil mi? Şimdi bizim mahalle-den de mi bir okuyan çıkacak? Şükürler olsun rabbim, şükürler olsun, diyerek bana sıkı sıkı sarıldı. Gerçekten bu kadar sevineceğini tahmin etmezdim. Gözlerinin içi gülüyordu.

Otobüsün hareket saatine az bir süre kalmıştı. Kadir Abi'yi de alarak bizim eve doğru yürümeğe başladık. Yolda yürürken Sustalı'yla Kadir Abi hararetli bir şekilde sohbet ediyor, onları böylesine samimi bir havada gören mahalleli de, şaşkın şaşkın onlara bakıyordu. Onlarsa mahallelinin bu şaşkınlığını umursamadan sohbetlerine devam ediyorlardı. Bir ara Kadir Abi, Sustalı'ya:

— Bunca zamandır nerelerdeydin, diye sordu. Sustalı, bu sohbet ortamından memnun bir tavırla cevapladı:

— Maltepe’de bir ablam var onun yanındaydım.

— Ablan evli mi?

— Evet evli ve iki tane şirin mi şirin kızı var.

— Allah bağışlasın. Enişten ne iş yapıyor?

— Pazarda çalışıyor. Ama çok bilgili ve imanlı bir adamdır. Benim buradaki durumumu öğrenince, bana çok yardımı oldu. Diyebilirim ki aklımı başıma o getirdi.

— Nasıl yani?...

— Konuyu ona anlattığımda, sabaha kadar benimle oturdu. Annemle babamın yaşadıklarını, babamın düştüğü durumları uzun uzun anlattı.

Kadir Abi, Sustalı’nın sözünü kesti:

— Annenle babana ne oldu ki?

Sustalı, anlatmak istemiyormuşçasına başını önüne eğdi. Başını kaldırmadan, kısık bir sesle anlatmaya başladı:

— Babam da benim gibi kendini bir şey zannedenlerdenmiş. Mahalleden geçen bir satıcıdan para istemiş. Adam para vermemek için direnince de adamcağızı oracıkta bıçaklamış. O günden. Sonra annem evi terk etmiş. nerede olduğunu kimse bilmiyor. Babam da hapishanede şişlenerek öldürülmüş.

— Sen kaç yaşındaymışsın o zaman?

— Ben daha iki yaşındaymışım. O günden sonra be-ni yetimhaneye vermişler. Daha sonra da ablam bakmış bana. Ne annemi gördüm, ne de babamı anlayacağın.

Sustalı sustuktan sonra hiçbirimizden çıt ses çıkmadı. Eve varıncaya kadar, ne Sustalı konuştu, ne de Kadir Abi...

Eve vardığımızda annem ve babam, bahçede oturmuş beni bekliyorlardı. Kadir Abi'yle Sustalı'yı beraber görünce ikisi de şaşırılmışlardı. Babam, şaşkınlığını gizlemeğe çalışarak:

— Nerde kaldınız oğlum? Bir saat sonra otobüsün hareket edecek. Bir an önce yola koyulalım. Akşam tra-fiğinde ancak yetişiriz, diyerek oturduğu yerden kalktı.

Annem, yüzünde garip bir acı ifadesiyle başını önüne eğmiş, arâ sıra başörtüsünün ucuyla, gözünden akan yaşları siliyordu. Kolay değildi tabi bu ayrılık onun için. Çünkü onun tek evladıydım ve benden ilk defa ayrılıyordu.

Zoraki annemle vedalaşıp; babamların peşinden otobüs durağına doğru koşar adım yürümeğe başladım. Müt-hiş bir şekilde canım yanıyordu. Dönüp arkama bakmaktan, annemin hâlini görmekten korkuyordum. Birkaç saat öncesine kadar zamanın durmasını istiyorken, şimdi bir an önce otobüse atlayıp, bu duygu çarmihından kurtulmak istiyordum.

* * *

Nihayet beni bütün sevdiklerimden koparıp götürecek otobüsün, hareket saati gelmişti. Artık geriye bakmamam gerekiyordu. Karanlıktan sıyrılıp aydınlığa doğru, meçhulden kurtulup, aşikara doğru yürümeliydim.

Hareket anonsu yapılır yapılmaz, babamla, Kadir Abi'yle ve Sustalı'yla vedalaşıp, alelacele otobüse binip yerime oturdum. Otobüs ağır ağır hareket ederken, aşağıda duran babama baktım. Onu hiç böyle bitkin, böyle çaresiz görmemiştim. Tıpkı öksüz bir çocuk gibi boynunu bükmüş, elindeki mendille gözlerini siliyordu. Otobüs uzaklaştıkça,

yüreğim kabarıyor, ağlamamak için kendimi zor tutuyordum.

Muavinin omzuma dokunmasıyla irkildim.

— Biletinize bakabilir miyim?

— Tabi, tabi! diyerek biletimi muavine uzattım. Muavin biletimi kontrol ettikten sonra:

— Teşekkür ederim. Hayırlı yolculuklar, diyerek yanımdan ayrıldı.

Bileti ceketimin cebine koydum. O esnada cebimdeki zarfı fark ettim. Üstüne *“hayırlı yolculuklar”* yazan bu zarfı, gizlice Kadir Abi cebime sokuşturmuştu. İçinde bir miktar para ve itinayla katlanmış bir kağıt vardı. Kağıdı, içinde ne yazdığını merak ederek, alelacele açtım. Şöyle yazıyordu:

“Sen Allah’ın karşıma çıkardığı en mükemmel tesadüftün ve kutsal bir dava için, en acı tesadüfle ayrılıp gidiyorsun. Bu yazıyı okurken sakın üzülme. Çünkü senin davan ne kadar kutsal olsa, seni beklemenin de o kadar kutsal olduğunu biliyorum.”

* * *

Sonunda o uzun yolculuk bitmiş, Ankara’ya, gurbet denen o dikenli gül bahçesine gelmiştim. Elimde valizim, ürkek bir ceylan gibi, otogarda dolaşıp duruyordum. Karnım da aklıktan zil çalmaya başlamıştı. Bir banka oturup, annemin yolluk için hazırladığı azığımı yedikten sonra, kayıt işlemlerini halletmek için, bir taksiye atlayıp okula gittim. Takriben öğlene doğru bütün kayıt işlemlerini bitirmiştim. Geriye, öğrenci yurduna kayıt yaptırınca kadar kalacak bir yer ayarlamak kalmıştı. Bu sorunu halletmek için öğrenci işleri daire başkanlığına başvurdum. Öğrenci

işlerinden aldığım, misafir öğrenci kartıyla, geçici bir süre için, kampus yurduna yerleştirildim.

Artık hiçbir sorunum kalmamıştı. Bütün işlerimi, Ka-dir Abi'nin verdiği bilgiler yardımıyla, kısa sürede kolayca hal-letmiştim. Kadir Abi, hangi işlemi nerede, nasıl yapacağım konusunda bol bol bilgi vermişti. Hatta kalacağım yurttanelere dikkat etmem gerektiği, odamı paylaştığım arkadaşlarıma karşı nasıl davranacağım ve yurda giriş çıkış saatlerine kadar, bir çok konuda beni uyarmıştı.

Kayıtların bitip, derslerin başlamasına birkaç gün vardı. Bu boşluğu değerlendirmek ve Ankara'yı gezip tanımak için, sabah erkenden kalktım. Kantinde kahvaltımı yapıp, dışarı çıkmak için üstümü giyindim. Kapıdan çıkmak üzereydim ki, odayı paylaştığım arkadaşlardan biri seslendi:

— Hayrola! Sabah sabah nereye böyle?

— Dışarı çıkıyorum: Nasıl olsa dersler de başlamadı. Ankara'yı bir geziyim dedim.

— Eğer sakıncası yoksa beraber çıkabilir miyiz?

— Tabi neden olmasın.

— O zaman az bekle üstümü giyineyim.

— Tamam bekliyorum, diyerek ranzaya oturdum.

Çocuk, alelacele ranzadan inip, lavaboya koştu. Aslında bu teklif iyi olmuştu. Yalnız dolaşmaktansa biriyle dolaşmak daha zevkli olurdu. Dahası buraya daha kolay alılabilmem için, arkadaşlar edinmem gerekiyordu. Çok geçmeden oda arkadaşım içeri girdi:

— Kusura bakma biraz beklettim seni de...

— Rica ederim. Sen rahatına bak. Acele bir işimiz yok ya.

— Ha! Benim ismim Adem. Sosyoloji bölümüne kayıt yaptırdım.

— Ben de Cemal. Türk dili edebiyatı... diye cevap verdim.

Tanışma faslı bittikten sonra, yeni hayatımın bu ilk arkadaşıyla dışarı çıktık. Adem ile iyi anlaşacağına benziyorduk. Ne zaman durgunlaşsam, bir espri yapıp beni güldürüyor, fıkraları birbiri ardına sıralıyordu. O kadar çok fıkra biliyordu ki, sanki hayatı boyunca fıkra kitâplarından başka kitap okumamış gibiydi. Hele köydeki anılarını dinlerken, gülme krizlerine girmiştım.

O gün akşama kadar doyasıya gezdik. Yurda geldiğimizde saat akşamın yedisi olmuştu. Adem kolumdan tuttup:

— Hadi Cemal! Karnım çok acıktı. Kantinde bir şeyler yiyelim, diyerek kantine doğru çekiştirmeğe başladı. Yemeğimizi yedikten sonra, odaya çıktık. Kaldığımız odaya, başka öğrenciler de yerleştirilmiş, odadaki bütün ranzalar dolmuştu. Odadaki diğer öğrencilerle de teker teker tanıştıktan sonra, hareketli geçen bir günün yorgunluğuyla, üstümü çıkarıp yatağa uzandım.

Yurtta çevrem genişledikçe, üstümdeki çekingenliği atıyor, bu yeni hayatıma yavaş yavaş alışıyordum. Derslerin başlamasıyla, günler daha neşeli ve hızlı geçmeğe başlamış, arkadaş çevremle daha bir kaynaşmıştım. Ders çıkışlarında, genellikle Adem ile buluşup, huzur sığınağı adını verdiğimiz, Hoşsohbet adlı kahvehaneye gidiyorduk. Oturup çay içiyor, o günkü derslerin tekrarını yapıyorduk. Daha sonra da kahvehanede tanıştığımız Şener Hoca okul çıkışında geliyor, oturup geç saatlere kadar sohbet ediyorduk. Şener Hoca, bir lisede edebiyat öğretmenliği yapıyordu. Gayet güler yüzlü, hoş sohbet biriydi. Ne zaman kahvehaneye gelse, hemen bizim masaya oturur:

— Hadi Adem! İyi demlenmiş bir fıkra anlat da keyfimiz yerine gelsin, diyerek peşinen kakhahasını a-tardı. Bizim Adem de bu fırsatı kaçırmaz, kendine has anlatımıyla birkaç fıkrayı sıralardı. Şener Hoca, gülmekten kısılmış sesiyle:

— Ulan Adem! Ömür bir adamsın vallahi, diyerek nemlenmiş gözlerini silerdi. Adem ise:

— Dikkat et hocam, acayıp bağımlılık yaparım, diyerek yılışık yılışık gülerdi. Daha sonra Şener hoca birden ciddileşir, nasihatleri peş peşe sıralardı.

— Bakın çocuklar, üniversite hayatı çok değişik bir alemdir. Ne anneniz var yanınızda, ne de babanız. Adem hemen atılırdı:

— Daha iyi ya hocam. Şimdiye kadar yanınızda oldular da ne oldu sanki. Oraya gitme, buraya gitme, onu yapma, bunu yapma... Dırdırlarından ve baskılarından başka bir şey göremedik vallahi.

— Öyle deme Adem. Hoşunuza gitmese de onlar sizin iyiliğiniz için uğraşırlar. Dedim ya, şimdi burada tek başınıza karar vermek, tek başınıza hesabınızı yapmak zorundasınız. Daha gençsiniz, toysunuz. Bir de tek başına karar verme iradesine sahip değilseniz eğer, vereceğiniz kararlarda hata yapabilirsiniz. Arkadaşlarınızı dikkatli seçmek zorundasınız. Yanlış insanlarla arkadaşlık ederseniz; yanlış amaçlar peşine düşer, gerçek amacınızdan uzaklaşırsınız.

Bu ve buna benzer uyarı ve nasihatler, akşam geç vakitlere kadar sürer, sohbet Adem'in anlattığı muzip bir fıkrayla sona ererdi.

Son zamanlarda Adem'de hissedilir değişiklikler olmuş, benden uzaklaşmaya ve kahvehaneye gelmemeğe başlamıştı. Her defasında Şener Hoca Adem'i soruyor, ben

de türlü bahaneler uydurarak, yalan konuşmak zorunda kalıyordum.

Bir gün ders çıkışında Adem'e rastladım. Yanında birkaç çocuk, ellerinde rulo edilmiş kağıtlarla telaşlı ve aceleci bir şekilde, otobüs durağına doğru yürüyorlardı.

— Adem! Adem! diye arkasından seslendim. Beni görünce birden bire suratının şekli değişti. Yanına yak-laşarak sordum:

— Nerelerdesin dostum? Ne yurda geldiğin var, ne de kahvehaneyi. Şener Hoca seni sorup duruyor.

— Kusura bakma acelem var. Daha sonra konuşuruz. Şener Hoca'ya da selâmlarımı söyle, diyerek arkadaşlarının peşinden koşmaya başladı. İçimde garip bir sıkıntıyla, yurda girdim. Üstümü çıkarıp, erkenden yatağa uzandım. Kafamda müthiş bir ağrı, içimde nedenini bilmediğim bir sıkıntı vardı. Çıldırarak gibiydim.

Birkaç saat gözlerimi tavana dikip; öylece uzandım. Çok geçmeden oda arkadaşlarımdan, Fahri girdi içeri. Fahri, matematik bölümünde okuyordu. Biraz tombulca minyon tipli, oldukça çenesi düşük biriydi. Fanatik Fenerbahçe taraftarıydı. Fenerbahçe'yle yatar, Fenerbahçe'yle kalkardı. Öyle ki yurttan herkes onu, Kanarya Fahri diye çağırırdı. Ne zaman Fenerbahçe yenilse, suratını asar bir kenarda otururdu. Fenerbahçe galip geldiği zamanlarda ise:

— Bak gördünüz mü nasıl geçirdik ama. Bu sene şampiyonluğu kimse elimizden alamaz diyerek geç vakitlere kadar kafamızı şişirirdi.

Yine Fenerbahçe muhabbetini açacak diye, o içeri girer girmez gözlerimi kapadım.

İçeri girip, yanıma oturdu.

— Ne o Cemal! Hasta mısın? diyerek üstümdeki yorğanı hafifçe kaldırdı. Ondan kurtulamayacağımı anlayarak gözlerimi açtım. O cevap vermeme beklemeden devam etti:

— Hastaysan kalk hastaneye gidelim.

— Yok hasta değilim. Sadece canım biraz sıkkın.

— Böyle miskin miskin yatağa uzanarak canının sıkıntısı geçmez. Hadi kalk üstünü giyin de çıkıp bir az dolaşalım.

— Ben gelmesem...

— Gelmezsen vallahi darılırim, diyerek üstümden yorğanı aldı. Ondan kurtulamayacağımı anlayarak, ağır ağır kalkıp üstümü giyinmeğe başladım.

Dışarı çıktığımızda, ağır ağır akşamın serinliği hissedilmeğe başlamıştı. Dersten çıkan öğrencilerin bazısı, otobüs durağına doğru, bazısı yurda doğru yürüyor, bazı öğrenciler de gruplar hâlinde kampüste dolaşıyorlardı.

Fen edebiyat fakültesine doğru yürürken, Fahri koluma girerek sordu:

— Adem’le aranızda bir sorun mu var?

— Yok canım! Ne sorun olabilir ki.

— Bilmem eskisi kadar birlikte görünmüyorsunuz da...

— Olabilir onun tek arkadaşı ben değilim sonuçta. Söyle bakıym, üniversite ortamına alışabildin mi, diye sorarak konuyu değiştirdim. Fahri sorduğum soruya cevap vermeden devam etti:

— Yakında kokusu çıkar. Dolaştığı çocukları gördüm. Pek sağlam papuca benzemiyorlar. Sonra yurda da geldiği yok. Bu işte muhakkak bir iş var.

— Abartma dostum..Dolaştığı çocukları ben de gördüm.Onlar da senin benim gibi insan sonuçta. ‘

— Hayır abartmıyorum. Onu o çocuklardan uzak durması konusunda uyarmalısın.

— Allah aşkına açık konuşur musun? Bir şey mi duydun o çocuklar hakkında?

— Bak Cemal anlatırım ama bir şartım var.

— Söyle bakıyım neymiş şartın?

— Anlatacaklarımın aramızda kalacağına dair söz ver.

— Tamam aramızda kalacak, söz veriyorum.

— Adem'in sınıfında Orhan diye bir arkadaş var. Geçen gün ders çıkışı karşılaştık. Ona Adem'i sordum. Suratını ekşiterek:

— Boş ver o aptal herifi. Derse geldiği mi var görelim, diyerek cevap verdi. Merakla atıldım:

— Ne derse gelmiyor mu?

— Evet birkaç gündür... Sözünü keserek devam ettim:

— Allah, Allah! Neler oluyor bu çocuğa? Birkaç gündür yurda da uğradığı yok.

— Ne olacak canım. Adam buraya okumaya gelmemiş ki. Memleketi kurtarmaya gelmiş.

— Ne memleketi Dostum, kafam iyiden iyiye karıştı. Bildiğin bir şey varsa, doğru

dürüst anlat hele.

— Böyle ayak üstü olmaz. Bir yere oturalım, diyerek kantine gitmemizi önerdi. Kantinde kuytu bir yere oturduk. Daha sonra kısık bir sesle anlatmaya başladı:

— Bak Fahri! Adem pek doğru bir yolda değil. Bazı siyasi işlere karışmış. Afiş asmalar, duvarlara yazı yazmalar, dergi falan işte...

— İyi de nasıl karışmış böyle işlere?

— Sınıfta Serpil diye bir kızdan hoşlanıyordu. Daha sonra o kızla çıkmaya falan başladılar.

— Eee! Daha sonra...

— Sonrası belli. Derslere girmemeğe başladı. Değişik arkadaşlar edindi. Duyduğum kadarıyla geceleri de o kızın evinde kalıyormuş. Anlayacağın o kız, Adem'i aşık numarasıyla kandırıp, tuzağa düşürmüştü.

— Peki bütün bunları sen nereden öğrendin?

— Biliyorsun Adem'in sınıftaki en samimi arkadaşı bendim. Ders aralarında beraber dolaşır, kantine beraber takılırdık. Dün ders arasında kantine uğradım. Bizim kantine bakan Hasan Abi beni yanına çağırarak:

— Hayrola Fahri! Bakıyorum artık Adem ile takılmıyorsunuz. Aranızda bir sorun mu var? diye imalı imalı sordu.

— Yok abi, ne sorunumuz olabilir ki. Sadece Adem bu aralar okula uğramıyor o kadar... diye cevap verdim. Hasan Abi, yanıma oturarak kısık bir sesle devam etti:

— Bak Fahri! Bilirsin ki ikinizi de çok severim. Ama Adem çok yanlış bir yolda. Yanlış insanlarla arkadaşlık ediyor. O çıktığı kız da pek sağlam papuc değil. Korkum o ki, çocuğun hayatı mahvolacak.

— Tamam da abi, nereden biliyorsun takıldığı insanların sağlam papuç olmadıklarını?

— Dün gece afiş asarken gördüm onları.

— Adem de mi yanlarındaydı?

— Maalesef o da oradaydı.

İşte Fahri, Hasan Abi'nin bana anlattıkları bunlardı.

— Peki o adamın söylediklerinin doğru olduğunu nereden biliyorsun, diye sordum.

Orhan, suratını ekşiterek:

— Hasan Abi’yi çoktandır tanırım. Asla bu tip konular-
da yalan söylemez. Sonra adam niye yalan konuşsun ki,
diye sinirli bir şekilde cevap verdi. Daha sonra Orhan’dan
ayrılıp, bu meseleyi sana anlatmak için yurda geldim. Seni
yurtda bulamayınca da... deyip sustu.

Gerçekten de Fahri’nin anlattıkları çok canımı sıkmişti.
Fahri’ye dönerek:

— Hadi dostum! Yurda dönelim. Belki Adem gelmiştir
oturur konuşuruz. Deyip oturduğumuz yerden kalktık.

Yurda geldiğimizde, akşam ezanı okunuyordu. Ab-
destimi alıp namazımı kıldıktan sonra, yatağa uzanıp kitap
okumaya başladım. O sırada Fahri elinde bir zarf içeri girdi.

— A1 Cemal, bu zarf senin, diyerek elindeki zarfı bana
uzattı. Heyecanla zarfı alıp, üstünü okudum. Kadir Abi, bir
hafta önce gönderdiğim mektuba cevap yazmıştı. Yine Ka-
dir Abi yapacağını yapmış, en sıkıntılı anımda imdadıma
yetişmişti. Büyük bir sevinçle zarfı açıp, içindeki mektubu
okumaya başladım. Mektup şöyle başlıyordu:

“Merhaba küçük dostum!”

“Göndermiş olduğun mektubu aldım. Duru-
munun iyi olduğunu, güzel arkadaşlar edindiğini
yazmışsın. her şeyin yolunda gitmesine inan çok
sevindim. Benim durumumu sormuşsun. Allah’a
şükür ben çok iyiyim. Sağolsunlar Hüseyin amca,
adaşım küçük Kadir ve İbrahim beni yalnız bırak-
mıyorlar. Mektubunu aldığım da onlar da bura-
daydılar. Hepsinin ayrı ayrı selâmları var. Dün ak-
şam babanı gördüm. Onlar da iyiler. Sen bizleri
merak etme bizler seni özlemenin dışında iyiyiz.
Kendine iyi bak. Allah’a emanet ol...”

Kadir...

Mektubu okuduktan sonra, içimdeki sıkıntı yerini özleme bırakmıştı. Gerçekten de Kadir Abi'yi, annemi, babamı, Hüseyin Amca ile küçük Kadir'i ve Sustalı'yı çok özlemiştim. Hele mahalleyi; o çocukluğumun masalsı şehri ni... Hüsamettin Amca'yı, Ali Abi'yi, Ahmet' ve sevmeme rağmen Eşref Amca'yı... Kadir Abi boşuna dememişti, gerçekten de gurbet insanı yumuşatıyor, sevmediği kimse leri bile özletiyor insana.

O akşam, elimde Kadir Abi'nin mektubuyla uyuya kalmışım öylece. Ertesi gün, ders çıkışında Şener Hocayla buluşmak için, kahvehaneye gittim. Boş bir masaya oturup, Şener Hocayı beklemeğe başladım. Elimdeki gazeteyi okurken, kahvehanenin sahibi Salih Abi elinde bir bardak çayla yanıma geldi. Çayı önüme koyduktan sonra:

— Şener Hoca dün sizi sorup durdu. Akşam geç vakitlere kadar bekledi. Siz gelmeyince de şu notu size iletmemi istedi, diyerek elindeki kağıdı bana uzattı. Kağıtta *“kahvehaneye uğrarsanız beni bekleyin.”* diye kısa bir not yazılıydı. Bu notu okuduktan sonra iyice meraklanmışım. Acaba Şener Hoca neden not yazma gereği duymuştu? Ne zaman kahvehaneye uğrasam Şener Hocayı bekliyordum çünkü.

Şener Hoca, saat tam beşte kahvehaneye geldi. Yüz ifadesini hiç beğenmemiştim. Bir sandalye çekip, yanıma oturdu. Düşünceli bir hali vardı. Merakıma engel olamayarak sordum:

— Hocam hayrola çok düşünceli görünüyorsunuz?

— Hayır mı şer mi, ben de bilmiyorum. Dün sizi baya bekledim. Siz gelmeyince de eve gitmek üzere kalktım. Bizim evin olduğu sokağa girdiğimde, gördüklerime inanamadım. Adem ve birkaç arkadaşı ellerindeki afişleri bizim sokaktaki duvarlara yapıştırıyorlardı. Beni görmesinler di-

ye sokağın başındaki telefon kulübesine saklandım. Yarım saate yakın bir zaman, kulübeden onları izledim. Ellerindeki afişler bitince bü-yük bir hızla oradan uzaklaştılar. Onlar gittikten sonra eve gittim. Bir türlü inanamıyordum. Adem nasıl oldu da böyle büyük bir hataya düştü dedi.

Şener Hoca'nın anlattıklarıyla, Fahri'nin anlattıkları hemen hemen aynıydı. Adem'in yurda gelmemesinin ve benden bu kadar uzaklaşmasının sebebi demek buydu. Geçen gün karşılaştığımızda neden o kadar acele ettiğini de anlamıştım. Şener Hoca, şöyle devam etti:

— Adem hem kendi geleceğiyle oynuyor, hem de onu buraya okuması için gönderen ailesinin umutlarıyla... Nasıl bu kadar sorumsuz, bu kadar kör olabilir anlamıyorum.

— Hocam! ben bu işten hiçbir şey anlamadım. Kiminle konuşsam, Adem hakkında pek de iyi şeyler söylemiyor. Siyaset yapmak suç mu? Veya bu olayın olumlu bir yanı yok mu? Şener Hoca, sert sert yüzüme baktı:

— Yazık! Ben de seni akıllı biri sanmıştım. Madem öyle düşünüyorsun, o zaman neden Adem'in yanında değilsin?

— ...?

— Nedenini ben söyleyeyim. Çünkü sen o soruları inanmadan sordun. Dahası, siyasetin ne olduğunu bile bilmiyorsun.

— Şener Hocam sen beni ne zannediyorsun? Tamam o soruları öylesine sormuş olabilirim ama siyasetin ne olduğunu bilmeyecek kadar da cahil değilim. Ben sadece olayın çok abartıldığını düşünüyorum.

— İşte böyle düşündüğün için siyaseti bilmiyor-sun. Siyasette zamanlama çok önemlidir. Gerekli şartlar oluşmadan baş olmaya kalkışan, sonsuza kadar ayak olmaya mahkum olur.

— Zamanlamayla neyi kastediyorsunuz?

— Gerekli eğitimi ve olgunluğu tabii ki. Körü körüne siyaset yapılmaz. Siyaset dediğin, gerekli kültürel ve ekonomik bağımsızlığı sağlayacak eğitimi aldıktan sonra, bilinçli bir şekilde yapılır. Adem gibi tepeden inme siyaset yapmaya kalkarsan, sonuçları çok ağır olur. Düşünsene Adem'in başına bir iş gelse, sorumluluğunu kim üstlenecek? Etrafındakiler veya onu bu işlere sürükleyenler, sonuna kadar Adem'in arkasında duracaklar mı sanıyorsun?

— Evet haklısınız hocam. Ama Adem'e nasıl yardım edebiliriz? Onu bu sonu belli olmayan yoldan nasıl döndürebiliriz?

— Ona ancak kendisi yardım edebilir.

— Nasıl yani...

— Bak Cemal! Adem çocuk değil. Çekip konuşalım diyeceğim, bizi dinleyeceğini zannetmem. Başka yol biliyorsan onu da sen söyle.

Aklıma hiçbir çıkar yol gelmiyordu. Aslında Şener Hoca doğru söylüyordu. Galiba ona ancak kendisi yardım edebilirdi. Bu yolu seçtiyse eğer, sonuçlarını da düşünmüş olmalıydı.

Akşam geç vakte kadar Şener Hocayla kahvehanede oturup sohbet ettik. Saat dokuz gibi yurda gitmek için, Şener Hocadan müsaade isteyip kalktım. Yurda geldiğimde, Fahri ve birkaç arkadaş yurdun önünde oturmuş sohbet ediyorlardı. Fahri, beni görür görmez koşar adım yanıma geldi.

— Duydun mu Cemal? Adem'i polisler arıyormuş.

— Ne polisi oğlum? Suçu neymiş ki Adem'in?

— Orhan söyledi, polisler bölüme gelip Adem'i sormuşlar.

— Tamam da suçu ne...

O sırada yanımızda duran Sabri lafa karıştı:

— Adem ile birkaç arkadaşı siyasi içerikli bir dergi çıkarıyorlarmış. O dergileri dağıtırken arkadaşlarından biri polise yakalanmış. O da polise, Adem ve diğer arkadaşlarının ismini vermiş.

— Şimdi Adem nerede? Bir haber var mı?

— Yok, kimse de bilmiyor.

Kafam allak bullak olmuştu. Ne düşüneceğimi, ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Zoraki kendimi odaya attım. Şener Hocanın söyledikleri bir bir çıkıyordu. Gerçekten de Adem hem kendi geleceğini mahvetmişti, hem de onu bu yola sokan arkadaşlarının ihanetine uğramıştı. Şener Hocanın söylediği gibi, uçma yetisine sahip değilken uçmaya kalkan, yere çakılır.

Birkaç gün sonra polis Adem ve arkadaşlarını da yakalamıştı. Nerede ve nasıl yakalandıklarını kimse bilmiyordu. Daha sonra Adem'in kız arkadaşının, kendini kurtarmak için, kaldıkları yeri polise ihbar ettiğini öğrendik. Çıktıkları mahkemede, Adem'in kız arkadaşı da dahil hepsi suçlu bulunmuş, uzun bir müddet hapse mahkum edilmişlerdi. O günden sonra Adem'i bir daha hiç göremedim.

Aradan birkaç ay geçmişti ki, Adem'den benim adıma bir mektup geldi. Mektupta şunları yazıyordu:

“Senden ve Şener hocadan beni affetmenizi istemiyorum. Siz affetseniz bile ben kendimi asla affetmeyeceğim. Ama bunu bilmenizi isterim ki, sizleri çok özlüyorum. Arkadaşlığınızı, dürüstlüğüünüzü... hele seninle ta-nıştığımız ve o günkü yaşadıklarımızı ne kadar temiz ne kadar hesap-sızdı... Şimdi o günlere ve sizin gibi dürüst insanlara karşı ettiğim nankörlüğün cezasını çekiyoy-

rum. Şener hocaya ve diğer arkadaşlara selâmlar.”

Adem

Mektubu okuduktan sonra çok duygulanmıştım. Bir türlü inanamıyordum. Bütün bu olanlara. O bizi fıkralarıyla gülme krizine sokan, muzip ve neşeli çocuk, nasıl olurdu da adresini bile bilmediğim bir hapishanede günlerini karrartabilirdi? Şimdi hayat ona en acı esprisini yapmış ve onu dört duvar arasına mahkum etmişti. Ne zaman Şener hoca ile buluşsak, muhakkak Adem'den bahseder, onun bize anlattığı fıkraları tekrarlayarak gülerdik.

* * *

Uzun zamandır Kadir Abi'ye gönderdiğim mektuplara cevap alamıyordum. Üst üste gönderdiğim dört beş mektup cevapsız kalmış, merakım iyiden iyiye artmıştı. Derslerin yoğunluğundan dolayı evi de ara-yamıyordum.

Hafta sonunu fırsat bilerek, eve telefon etmek için derse ara verip dışarı çıktım. Postaneye gidip, evi aradım. İçimde korkuyla karışık garip bir tedirginlik vardı. Belki de ilk defa kendi evimizi ararken bu kadar heyecanlanıyordum. Ve nihayet evin telefonu yorgun yorgun çalmaya başladı. Telefonda annemin o ruhu okşayan, şefkatli sesini duyar duymaz:

— Bir yaramazlık yok ya anne! diye atıldım.

Annem:

— Yok yavrum! Ne yaramazlık olabilir ki, diye cevap verdi. Annemin ses tonunda bir gariplik vardı. Be-nimle konuşmak istemiyormuş gibiydi. Oysa iki haftayı aşkın bir zamandır görüşmemiştik. Daha önceki konuşmalarının aksine, çok isteksiz ve soğuk bir şekilde konuşuyor, sordu-

ğum sorulara kısa cevaplar vererek geçiştiriyordu. Sanki annemle değil de, beni hiç tanımayan bir yabancıyla konuşuyordum. Onun bu hali hiç hoşuma gitmemişti. Benden bir şeyler sakladığını düşünerek tekrar sordum:

— Bak anne! Konuşmanı, hâlini hiç beğenmedim. Sonra, iki haftayı aşkın bir zamandır aramadınız da. Kadir Abi de gönderdiğim mektuplara cevap yazmıyor artık. Bunda bir gariplik var anne. Her hangi bir sorun varsa bilmeliğim. Ne olur benden saklama.

Annem zoraki:

— Kadir Abin oğlum! Kadir Abin... diyebilirdi. Telefonun ahizesini zoraki tutarak:

— Yoksa Kadir Abi'ye bir şey mi oldu, diye bağırdım.

Annem:

— Kadir Abi'ni kaybettik, deyip sustu. Sanki kör bir bıçağı kalbimin tam ortasına saplayıverdiler. Sanki deprem oldu da, yer küre ayaklarımın altından kayıp gitti. Telefonu kapattım mı, kapatmadım mı hiçbir şey hatırlamıyorum. Sadece annemin:

— Oğlum...! Oğlum!... diye feryatla karışık bağırışı vardı kulaklarımda.

Kendime geldiğimde bir hastane odasıdaydım. Yatağımın baş ucunda bir hemşire:

— Geçmiş olsun diyerek gülümsüyordu.

Bir anda yaşadıklarımın, annemin anlattıklarının bir kabus olabileceğini düşündüm. Daha sonra hemşireye dönerek, şaşkın şaşkın sordum:

— Ben buraya nasıl geldim?

— Postanede fenalaşmışsınız. Orda bulunan yaşlı bir adam getirdi sizi.

— Peki o yaşlı adam nerde şimdi?

— Sizi bırakıp gitti.

Hemşirenin bana anlattıklarından sonra anladım ki, Kadir Abi'nin ölümü kabus değil gerçektir, O anda hiç uyanmamayı o kadar çok istedim ki anlatamam. En azından, canım bu kadar yanmazdı.

Hastaneden çıkıp, yurda doğru yürümeğe başladım. Bir hayal aleminde gibiydim. Etrafımda olup bitenlerden bihaber, devamlı Kadir Abi'yi düşünüyordum. Annemin **“Kadir Abi'ni kaybettik”** sözleri kulağımda çınlıyor, engel olamadığım göz yaşlarım, çenemden aşağı doğru süzülüyordu.

Berbat bir hâlde yurdun kapısından içeri girdim. Öğrencilerden kimisi kantinde oturmuş, kimisi de çalışma salonunda ders çalışıyorlardı. Odaya girdiğimde, Fahri üstünü giyinmiş, dışarı çıkmaya hazırlanıyordu. Beni görür görmez:

— Bu ne hâl dostum? Ölü gibisin, diyerek kolumdan tuttu. Olanları Fahri'den gizlememe gerek duymadım.

— Bir yakınımın ölüm haberini aldım da... diyerek yatağın üzerine oturdum. Fahri yanıma oturup, elini omzuma attı.

— Başın sağ olsun Cemal. Allah ölene de rahmet etsin.

— Sağ ol Fahri, dostlar sağ olsun.

Beş on dakika hiçbir şey konuşmadan öylece oturduk. Ne yapacaktım şimdi? Böyle eli kolu bağlı oturacak mıydım? Benim için onca fedakarlık yapan, bana bir abi kadar yakın olan birini son yolculuğunda yalnız mı bırakacaktım? Yo hayır, gitmeliydim. En azından ona borçluydum ve ona karşı son vazifemi yerine getirmeliydim.

Hemen kalkıp valizimi hazırlamaya başladım. Fahri, şaşkın şaşkın yüzüme bakarak:

— Ne yapıyorsun Cemal? Valizini niye topluyor-sun, diye sordu.

— Gitmeliyim. En azından son yolculuğuna yetişmeliyim, diyerek eşyalarımı toplamaya devam ettim. Fahri kolumdan tutarak devam etti:

— Bak Cemal, iyi düşündün mü? Bir hafta sonra sınavlar başlıyor.

— Boş ver sınavları. Sınavların telafisi olur ama... gerisini getiremedim. Gözümde yaşlar yeniden boşanmaya başladı. Kendime hakim olamıyordum. Bir ara öyle kaptırdım ki, Fahri'ye sarılıp göz yaşlarımı bırakıverdim. Bu durum ne kadar sürdü bilmiyorum. Ken-dimi toparlayıp valizimi aldım. Daha sonra Fahri'ye dönerek:

— Hadi dostum! Kal sağlıcakla. Birkaç haftaya kadar dönerim, deyip sarıldım.

Fahri:

— Ne o! Yalnız mı çıkıyorsun? Otogara kadar ben de geliyorum, diyerek kapıyı açtı. Yalnız gitmek istediğimi ısrarla söylediysem de, Fahri ısrarlarına aldırmadı.

Valizimi alıp otogara kadar benimle geldi. Otobüsüm hareket edene kadar da yanımda kalarak, beni teselli etmeğe çalıştı.

* * *

Otobüs ağır ağır hareket etmeğe, beni, uzunca bir yolun sonunda bekleyen acıya doğru sürüklemeye başlamıştı. Yol boyunca Kadir Abi'yle yaşadıklarımızı düşündüm.

Mahalleye ilk gelişini, mahallelinin onunla nasıl da insafsızca uğraştığını, onunla o soğuk ve rutubet kokulu evde yaşadığımız, sımsıcak anıları... hele o sınavı kazandığım

günkü hâli... nasılda sevinçten kalkıp boynuma sarılmış,
sonra da sevinç çığlığı atmıştı.

Yanımda olsaydı ona söyleyecek o kadar şeyim vardı
ki. O kadar çok anı biriktirmiştim ki onun için. Duygularım
git gide kabarıyor, kirpiklerim daha kurumadan, yeniden
nemleniyordu. Kadir Abi'nin o hüzünlü bakışları gözümün
önüne geliyor, o tatlı siması otobüsün camında gülümsü-
yordu sanki. Onunla buluşmayı hayal ederken, şimdi onun
yokluğuna doğru yol alıyordum.

Bir duygu seline kapılmış gibi, bir yandan ağlıyor, bir
yandan da elimdeki kağıda bir şeyler yazıyordum. Belki de
hayatımın ilk ve son şiiriydi yazdığım.

“Neden yüreğın böyle sızlıyor.
Yoksa beni bırakıp gittin mi Abi
Hani söz vermiştin gitmeyecektin
Hani söz vermiştin bekleyecektin
Hani erkekler sözünden caymaz dı abi
Hangi sebebe kandın da gittin
Söyle, söyle be abi.

Şimdi söyle ne diyeceğim,
Gidiyorum anılar seni soracak. O söğüt ağacı,
Hani altında sıcak yazlarımızı serinlettiğimiz,
ve o muhabbet kuşu,
Hani dertlerimizi dinlettiğimiz...

Söyle abi; söyle ne diyeceğim.
O kırık sandalye ve tahta masa,
Hani bir akşam oturup da çay içtiğimiz
O rutubet kokulu oda ve soğuk duvarlar,
Hani bağdaş kurup ta dertleştiiğimiz...

Verdiğin randevuyu kaçıracaksın öyle mi,
Söyle yüreğimdeki hırçın çocuğu nasıl teskin
edeyim.

Beni beklemeyi kutsal saymıştın,
Hangi yosma kader bozdu bu kuralı,
Şimdi seni hangi yüzle bekleyeyim,
Söyle, söyle, be abi...

* * *

Altı yedi saatlik bir yolculuktan sonra, İstanbul'a inmiştim. Valizimi alıp, bir taksiyle otogardan ayrıldım. Üç aylık bir aradan sonra yeniden mahalledeydim. Ankara'daki o hasret yerini buruk bir acıya bırakmıştı. Bu şekilde gelmeği hiç hayal etmemiştim oysa.

Geldiğimden annemlerin haberi yoktu. Bahçe kapısından girdiğimde, ortalıkta ne annem vardı, ne de babam. Kapının ziline dokunduğumda ellerim heyecandan titriyordu. Çok geçmeden kapı açıldı ve annem beni karşısında görünce:

— Yavrum!.. Cemalim! diye ağlayarak boynuma sarıldı. Uzun bir süre öylece, birbirimize sarılarak ağlaştık. Daha sonra annem, kendini toparlamaya çalışarak:

— Oğlum! Niye geleceğini haber vermedin? Sonra derslerin ne olacak ? diye sordu.

Gözlerimi silerek cevap verdim.

— Sorun değil anne. Geldim işte. Babam nerede?

— Baban kahvehaneye çıktı.

— Nasıl oldu anne, Kadir Abi ne zaman öldü?

— İki hafta oldu. Bir sabah babanla oturmuş, kahvaltı ediyorduk. Bizim İbrahim geldi. Hani Sustalı var ya... ağlayarak Kadir'in öldüğünü söyledi.

— Tamam da anne, nasıl olmuş söylemedi mi?

— O da bilmiyor. O gün Kadir'le buluşup bir yere gideceklermiş. İbrahim de sabah erkenden kalkıp, Kadir'in evine gitmiş. Kapının zilini üst üste beş on defa çalmış. Daha sonra da bu durumdan şüphelenip kapıyı kırmış. İçeri girildiğinde Kadir'in cansız bedeniyle karşılaşmış.

Annemle oturup sohbet ediyorduk ki, babam girdi içeri. Beni karşısında görünce, şaşkınlığını gizleyemedi:

— Aman Allah'ım! oğlum sen misin? Niye gel... deyip sustu. Niye geldiğimi biliyordu. O kadar kötü bir tabloydu ki bu. Uzun bir zamandan sonra ilk defa görüşmemize rağmen, ne ben sevinebiliyordum, ne de annemle babam. Kadir Abi'nin zamansız ölümü benim kadar onları da etkilemişti.

Babama dönerek:

— Sustalı'yı nerede bulabilirim? diye sordum. Babam, maksadımı anlamıştı. Onun için hiç düşünmeden cevap verdi:

— Büyük bir ihtimalle kahvehanededir. Kadir'in ölümünden sonra her gün kahvehaneye takılır oldu.

Annem ve babamdan müsaade isteyip, kahvehaneye gitmek için evden çıktım. Önce Hüsametdin Amcaya uğrayıp, hâlini hatırlarını sordum. Daha sonra hızlı adımlarla kahvehaneye doğru yürümeğe başladım. Kahvehaneye yaklaştıkça, yüreğim burkuluyor, göz yaşlarıma karşı direncim kırılıyordu. Yürüdükçe üstüme bir ağırlık çöküyor, attığım her adımda canım biraz daha yanıyordu. Oysa Kadir Abi

yaşasaydı, bu yolu uçarak giderdim. Attığım her adımda kanat çırpmış kadar hafiflerdim.

Kahvehaneye geldiğimde, her şey dört ay önce bıraktığını gibiydi. Hatta Eşref Amca ve yanındakilerin oturdukları masa bile. Kahveci Ali Abi, her zamanki gibi ocağın başında duruyor, gençler bir kenarda oturup domino veya tavla oynuyor, ihtiyarlar ise sobanın etrafına toplanmış sohbet ediyorlardı. Farklı olan tek şey, çocukluk arkadaşım Ahmet'in yokluğu ve cam kenarındaki masada, başını ellerinin arasına alarak oturan Sustalı'nın, o perişan hâliydi.

Herkesle bir bir görüştükten sonra, beni bile fark etmeyecek kadar dalgın görünen Sustalı'nın yanına gittim. Selâm verdim. Yüzüme bile bakmadan:

— Aleykümselâm! diyebildi sadece. Yanına oturup:

— İbrahim Abi, tanımadın mı beni, diyerek elimi omzuna koydum. Başını kaldırıp beni karşısında görünce, ayağa fırlayıp bana sarıldı. Çok bitkin ve perişan bir haldeydi. Kolundan tutup dışarı çıkardım. Kahvehanenin yan tarafında bulunan büyük çınar ağacının altında durduk. Söze nasıl başlayacağımı bilemiyor-dum. Kendimi biraz toparlayarak:

— Nasıl oldu İbrahim Abi? Duyduğum kadarıyla o gün yanında sen varmışsın... diye sordum. Sustalı, derin bir ofçektikten sonra:

— Bilmiyorum, bilmiyorum, diye kekeleyerek devam etti:

— Son zamanlarda durumu pek iyi değildi. Devam-lı öksürüyor, rengi günden güne soluyordu. Ben ise, bir doktora görünmesi konusunda baskı yapıyordum. Fakat her seferinde:

— Bir şey olmaz, sadece üşütmüşüm, diyerek geçiştiriyordu.

Son zamanlarda çok garipleşmişti. Hep senden bahsediyordu.

— Cemali de amma özledim yahu. Onu son bir defa görmek nasip olacak mı acaba, diye tuhaf tuhaf laflar edip duruyordu.

— Niye görmeyesin ki, bir yere mi gideceksin, diye sorduğumda da,:

— Kim bilir! Kim bilir, diye dalıp dalıp gidiyordu.

O talihsiz günden önceki akşam yine beraberdik. Akşam geç vakte kadar oturup sohbet ettik. Eve gitmek için kalktığımda, kolumdan tuttu.

— Yarın işin var mı?

— Yok abi, ne işim olacak ki.

— O zaman dışarı çıkıp da Cemal'e telefon edelim mi?

— Çok iyi olur. hem ben de konuşmuş olurum.

O gün sana telefon etmek için dışarı çıkacaktık. Sa-bah erkenden Kadir Abi'yi almak için evine gittim. Kapının ziline uzun uzun basmama rağmen, kapıyı açmadı. Daha önceki halleri aklıma gelince, şüphelendim ve kapıyı kırdım. İçeri girdiğimde... deyip sustu. Gözlerinden yaşlar süzülmeğe başladı. Belli ki o anı hala unutamamıştı. Onun bu hali karşısında, göz yaşlarıma hakim olamıyordum.

— Hadi İbrahim Abi, kendini biraz toparla. Kalk biraz yürüelim istersen, diyerek Sustalı'nın kolundan tutup kaldırdım. Cami Sokağına sapıp, Kadir Abi'nin evine doğru yürümeğe başladık. Kadir Abi'nin evine yaklaştıkça, attığım adımların soluk aralıklarında boğuluyordum sanki. Aldığım her nefes, sarhoş edici bir etki yapıyor ve gizlemeğe çalıştığım göz yaşlarım boğazıma düğümleniyordu. Bir türlü

inanamıyordum Kadir Abi'nin öldüğüne. Sanki birazdan şu köhne kapı açılacak ve Kadir Abi, dışarı çıkacak, beni gördüğünde de:

— Ooo! Küçük dostum, diyerek eskisi gibi, tatlı tatlı gülümseyecekti.

Ama hiç biri olmadı. Ne o köhne kapı açıldı, ne de Kadir Abi görüldü. Kadir Abi'nin o evde olmadığını ve bir daha olmayacağını düşündükçe, yüreğim acılar içinde kıvrılmaya, yaşlar gözlerimden boşanmaya başladı. Bahçe kapısının önünde ikimizde dona kalmıştık. Bir türlü kapıdan içeri girecek gücü bulamıyordum kendimde. Sustalı'ya dönerek:

— Evin kapısı açık mı abi? diye sordum. Sustalı:

— Yok ama anahtar bende. O günden sonra kapıya yeni bir kilit taktırıp, anahtarını ben almıştım, diyerek cebinden anahtarı çıkarıp, bana uzattı. Elim titreyerek kapıyı açtım. İçeri girer girmez, o rutubet kokusunun genzimi yakmasıyla, hıçkırıklara boğularak ağlamaya başladım. Anılar bir bir canlanıverdi gözümde. Bu soğuk ve rutubet kokan salonda, Kadir Abi'yle, kim bilir kaç geceyi şafağa taşımıştık. Oysa şimdi o yok. Tahta bir masa, eski bir sandalye, duvarda asılı iki fotoğraftı ondan geriye kalan.

Bitkin bir hâlde divanın üzerine oturmuş, duvardaki kadın resmine bakıyordum. Sustalı elini omzuma koyarak:

— Çok zor olduğunu biliyorum Cemal. Ama alışmak zorundayız onun yokluğuna. Kendini biraz toparla. Allah korusun hastalanır edersin. Sana da bir şey olursa ben nasıl yaşarım o zaman, deyip elindeki mendili uzattı. Sustalı beni sakinleştirmeğe çalışırken o kadar çaresiz konuşmuştu ki, kendime hakim olamayarak Sustalı'nın kolundan çekerek sıkıca sarıldım. Sustalı daha da yüreklenerек devam etti:

— Hayatım boyunca hiç arkadaşım olmadı. Ne benim için üzülen biri oldu şimdiye kadar, ne de sevinen. Tek arkadaşım, tek sırdaşım Kadir Abi’ydi. Onun ölümü yalnız hayatımı, daha da yalnızlaştırdı. Bana insan olduğumu hissettiren, bana değer veren iki dostumdan birini kaybettim. Diğerini de kaybetmeği göze alamam. Gözlerinden birini kaybetsen de diğer gözünün saçtığı aydınlıkla teselli bulursun. İki gözünü de kaybettiğini düşünsene, hayatın, güzelliğin, varlığın veya yokluğun anlamı kalır mı o zaman?

Sustalı’nın söyledikleri karşısında şaşırmadım desem yalan olur. Tabi bir o kadar da duygulandım. Onun benim dostluğuma bu kadar önem verdiğini asla tahmin etmedim. Hele Kadir Abi’ye böylesine bağlanacağı ve onu tek sırdaşı kabul edeceği, aklımın ucundan bile geçmezdi. Sustalı’nın söylediklerine karşılık ne söy-leyeceğimi bilemiyordum. Sustalı’nın kolundan tutarak ayağa kalktım:

— Hadi İbrahim Abi, çıkıp biraz dolaşalım. Daha fazla bu evde durmaya dayanamayacağım.

Sustalı uysal bir çocuk edasıyla, açık olan kapıdan dışarı çıktı.

Kadir Abi’nin evinden çıkıp, kahvehaneye doğru yürümeğe başladık. Yolda yürürken,

Sustalı aniden durdu.

— Nasıl unuttum yahu. Kadir Abi’nin sana bıraktığı bir emanet var bende.

— Ne emaneti? Sana ne zaman verdi?

— Sana anlatmıştım ya, son günlerde çok garip davranmaya başlamıştı. Şimdi düşünüyorum da sanki öleceğini biliyordu.

Sustalı’nın söylediği son sözler çok ilginçti. Gerçekten de bir insan öleceğini önceden hissedebilir miydi? Veya

Kadir Abi öleceğini biliyor muydu? Sustalı'ya o emaneti bırakmasının anlamı neydi acaba?

Kafam allak bullak olmuştu. Kadir Abi, bir daha benimle görüşemeyeceğini hissetmiş olacak ki, benim emanetimi Sustalı'ya bırakmış. Ölmeden bir gün önce böyle bir davranışın başka bir açıklamasını bulamıyordum.

Sırlarla dolu bir yaşamın, sırlarla dolu sonuydu bu. Kadir Abi'nin bana bıraktığı emanetti belki de bu sırları arayacak olan. Bu düşüncelerle Sustalı'ya dönerek:

— İbrahim Abi, o emanet yanında mı, diye sordum.
Sustalı:

— Hayır yanımda değil. Verdiği akşam götürüp eve koymuştum. İstersen gidip alalım, diyerek yüzüme baktı. Ne olduğunu merak ederek:

— Mümkünse alalım. Ne olduğunu çok merak ediyorum, diye cevap verdim.

Daha sonra Sustalı'nın kaldığı eve doğru yürümeğe başladık. Sustalı babasından kalma, eski ahşap, tek katlı bir evde, tek başına kalıyordu. Yaşam biçimi olarak Kadir Abi'yle aynı kaderi paylaşmışlardı. Hayat ikisine de, yalnız bir dünya sunmuştu.

Evin önüne geldiğimizde, Sustalı bana dönerek:

— İçeri gelmez misin? Pek ahım şahım bir evim yok ama istersen sana bir çay ikram edebilirim, diye beni eve davet etti. Hiç düşünmeden:

— Ne demek İbrahim Abi, sen beni evine davet edeceksin, bense kabul etmeyeceğim. Olur mu hiç, diyerek eve doğru yürüdüm. Sustalı, büyük bir mem-nuniyetle kapıyı açtı. Ayakkabılarımı çıkarıp içeri girdim. Hemen hemen Kadir Abi'nin evini anımsatan, genişçe bir salona açılan iki odalı şirin bir evdi. Salonda hiç eşya yoktu. Susta-

lı'nın gösterdiği küçük bir odaya geçtik. O odada da fazla bir eşya yoktu. Pencere kenarına konulmuş eski bir kaneppe, onun yanında tahta bir masa ve iki tane de sandalye vardı. Odanın zemini ise çıplaktı.

Masanın üzerinde, eski çerçeveli bir resim duruyordu. İyice yaklaşıp baktım. Gür bıyıklı, `yakışıklı bir erkek ve yanında oldukça güzel bir bayanın resmiydi. Büyük bir ihtimalle Sustalı'nın annesiyle babasının resmidir, diye düşünürken, Sustalı resimdekileri merak ettiğimi hissetmiş olacak ki:

— Annemle babam! diyerek seslendi. Daha sonra elindeki çaydanlığı masanın üzerine koydu. Masanın üzerinde duran resmi eline alarak devam etti:

— Biliyor musun Cemal, annemle babamı hiç hatırlamıyorum. Onlara en muhtaç olduğum zamanda, bırakıp gittiler beni. Çoğu gece bu masaya oturur, annemle babamın resmiyle konuşurum. Öyle bir kaptırırım ki kendimi, bazı geceler masada uyuya kalırım. Bakma sen eskiden attığım naralara, sattığım cakalara. Onların hepsi, korkaklığımı saklamak için oynadığım birer oyundu sadece. Oysa yalnızlık korkutuyordu beni. Hele bu evdeyken...

Daha sonra ellerini birbirine kenetleyerek sustu. Söyledikleri, yaşanmadan hissedilmeyecek kadar, derin şeylerdi. Belki de onu anlamaya çalıştığımı belli etmek için sordum:

— Peki şimdi korkmuyor musun?

— Şimdi neden korkayım ki, senin gibi mükemmel bir arkadaşım var ya...

— Tamam da ben gittikten sonra yine yalnız kalacaksın.

— Hayır yanılıyorsun. Yalnız kalmayacağım. En azından yolunu bekleyeceğim birisi olacak hayatımda. En azından bu eve girdiğimde, bir fotoğrafın dışında düşüneceğim, bir anım olacak.

— Nasıl yani!..

— Belki garibine gidecek ama bu eve gelen ilk arkadaşım sensin. Daha önce benim dışımda hiç kimse gelmedi bu eve. Ablam bile...

— Ne diyorsun! Ablan seni görmeğe hiç mi gelmedi?

— Evlendikten sonra bu mahalleye bile ayak basmadı. Biraz düşündüğümde ona hak veriyorum aslında.

Sustalı çok duygulanmıştı. Hafifçe nemlenmiş gözlerini gizlemeğe çalışarak, devamlı yere bakarak konuşuyordu. Kolay değildi tabi ki, onca zamandır bu evde, bu mahallede yalnız başına yaşıyordu. Tabi bir de Kadir Abi'yi kaybetmenin yarattığı, o duygusal çöküntü de, Sustalı'yı derinden sarsmıştı. Ne de olsa, hayatındaki ilk dostuydu o. Ne kadar gizlemeğe çalışsa da, Kadir Abi'nin ölümü onu, o çok korktuğu yalnızlığa ye-niden mahkum etmişti.

Çaylarımızı içtikten sonra, Sustalı'dan müsaade istedim. Çünkü geldiğimden beri annem ve babamla oturup hiçbir şey konuşamamıştık. Ayrıca çok da yorgundum. Son birkaç haftada yaşadıklarım inanılır gibi değildi. Adem'in bir hiç uğruna hapse girmesi, derslerimde geri kalmış olmam, en kötü ve yıkıcı olanı da, Kadir Abi'nin zamansız ölümüydü.

* * *

Eve geldiğimde, saat akşamın yedisiydi. Annemle babam oturmuş beni bekliyorlardı. Babam beni görünce:

— Nerede kaldın oğlum, çok merak ettik. Gel otur da biraz konuşalım, diyerek hüzünlü bir şekilde oturduğu yerden doğruldu.

— Hiç baba! Sustalıyla beraberdik, diyerek babamın yanına oturdum. Annem elimi tutarak:

— Hadi oğlum! Elini yıka da yemeğini ye. Sabahtan beri aç acına dolaşır duruyorsun, diyerek dolu dolu gözlerle yüzüme baktı. Aslında haklıydı. Sabahtan beri hiçbir şey yememiştim.

Canım bir şey yemek istemese de, sırf annemi üzmemek için:

— Peki anneciğim! İyi olur, diyerek ellerimi yıkamak için ayağa kalktım. Ellerimi yıkayıp, oturma odasına geçtim. Annem mutfakta yemek hazırlıyor, babam ise her zaman olduğu gibi, koltuğuna oturmuş, piposunu içiyordu. Babamın yanına oturup:

— Nasılsınız babacığım? Ben yokken neler yaptınız, diye sordum. Babam piposundan birkaç yudum çek-tikten sonra:

— Ne yapalım oğlum! Bildiğin gibi işte, bazen kahvehaneye takılıyorum, bazen de annen evde sıkılmasın diye, ona arkadaşlık etmeğe çalışıyorum diye cevap verdi.

— Sağlık durumun nasıl? Bir şikayetin yoktur inşaallah.

— Yok Allah'a şükür, hiçbir şikayetim yok. Ara sıra halsizlik, yorgunluk oluyor ama, yaşlılıkta bunlar normaldir.

— Allah seni de, annemi de başımızdan eksik etmesin. Allah korusun size bir şey olsa, ben ne yaparım? diyerek başımı önüme eğdim. Babam oturduğu yerden doğrularak:

— Hayırdır oğlum! Bu gibi mevzuları konuşmazdın önceleri, diye sordu. Başımı kaldırıp babamın yüzüne baktım.

— İnsan anasından babasından ayrı düştü mü, onların kıymetini daha iyi anlıyor. Onların yokluğunu, daha derinden hissediyor. Mesela bizim Sustalı... Ne anası var, ne de babası... onun hâlini düşündüğümde, sizlerin kıymetinizi daha iyi anlıyorum. Babam:

— Sustalı ha... diyerek devam etti.

— Sen gittikten sonra sağ olsun devamlı uğrayıp, halimizi hatırımızı sorardı. Gerçekten eskiye nazaran kendisini çok düzeltti. Atalar boşa dememiş ya; ne oldum dememeli, ne olacağım demeli diye.

Babam sözünü bitirmişti ki, telefon çalmaya başladı. Hemen kalkıp telefonu aldım. Arayan yurttan oda arkadaşım Fahri' ydi.

— Merhaba Cemal! Nasılsın?

— Sağ ol Fahri! İyiyim. Hayırdır...

— Nasıl olduğunu merak ettim de, bir arayıp sorayım dedim. Malum buradan ayrıldığında durumun pek iyi değildi.

— Düşündüğün için sağ ol dostum. Sen neler yapıyorsun? Dersler nasıl gidiyor?

— Her şey bıraktığın gibi. Sınavlara girip çıkıyorum işte. Beni boş ver de, sen ne zaman geliyorsun, onu söyle.

— Birkaç güne kalmaz gelirim.

— İyi o zaman, benden bir isteğin var mı?

— Canının sağlığı. İnşallah geldiğimde görüşürüz, diyerek telefonu kapattım. Fahri'nin araması çok duygulandırmıştı beni. Otogarda telefon numaramı aldığında aracağına hiç ihtimal vermemiştim.

Telefon konuşmam bittiğinde, annem sofrayı hazırlamıştı. Geçip sofraya oturdum. Yemeğimi yerken, bir yandan da okulu düşünüyordum. Elimden geldiğince Kadir

Abi'yi düşünmemeye çalışıyordum. Ne zaman onu düşünsem, bir şeyler boğazıma düğümleniyor, çaresiz bir duygu, yüreğimi kemiriyordu.

Yemeğimi yedikten sonra, babamla oturup geç vakitlere kadar sohbet ettik. Babam genellikle okuldan ve okuldaki arkadaşlardan konuşmayı yeğliyor, Kadir Abi'den söz etmemek için büyük çaba sarfediyordu.

Saat gecenin on ikisi olmuştu. Yorgun olduğumu öne sürerek, babamdan müsaade isteyip, yatmak için odama çıktım. Üstümü değiştirip yatağa uzandım. Bir anda paltomun cebinde duran, Kadir Abi'nin bana bıraktığı paket geldi aklıma. Sustalı'dan alıp paltomun cebine koymuştum. Sustalı'yla öyle bir dalmıştık ki muhabbete, paketi açmayı bile unutmuştum. Gerçi pek merak da etmiyordum. Çünkü onu bir daha göremeyeceğimi, onunla bir daha eskisi gibi oturup konuşamayacağımı düşündükçe, benim için her şey önemini yitiriyordu. Bu, Kadir Abi'den kalan tek hatıra olsa bile...

Yataktan kalkıp paltomun cebinde duran, gazete sayfasına büyük bir itinayla sarılmış paketi aldım. Yatağın üzerine oturup, paketi açtım. Gördüğüm şey karşısında şaşkınlıktan dilim dudağım kurumuştu. Çünkü açtığım paketten çıkan ve Kadir Abi'nin bana bıraktığı emanet, devamlı içine bir şeyler yazdığı ve benden sürekli sakladığı, o siyah kaplı ajandadan başka bir şey değildi. Büyük bir merakla ilk sayfasını açtım. Sayfa açılır açılmaz, ajandanın içinden içine bir şeyler yazılmış bir kağıt düştü yere. Kağıdı yerden alıp, açtım. Kağıtta şunlar yazıyordu:

“Affet beni küçük dostum affet.
İnan bu ayrılık başka,
Bu gidiş çok uzaklara...

Affet, sakın kırılma bana.
Sakın ağlama.
Gözyaşlarını sakla bahara,
Rüzgar usul usul fısıldadığında
Zannetme senden çok uzaktayım,
Bir Fatiha kadar yakınım sana.
Bilseydim bir gün seni tanıyacağımı,
Bilseydim can dostum olacağımı,
Yüzümde acı bir tebessümle,
Gitmezdim böyle,
Düşünmezdim ölmeyi.

Sakın ağlama,
Mevsimler bahara dönmese de,
Yüreğin geçmişe lanet etse de,
Sakın ağlama,
Kadir Abi'n bir daha gelmese de,
Dedim ya,
Sana o kadar da uzak değilim.
Sadece bir rüzgar esişi kadar,
Sadece bir Fatiha kadar yakınım sana.
Affet beni, sakın ağlama küçük dostum..."

Selâm, küçük dostum!

Bu yazdığım şiir öyle, hissediyorum ki son şiirim olacak. Ve öyle zannediyorum ki, bir daha sana mektup yazamayacağım. Öyle garip duygular içindeyim ki hem, benden her-şeyi esirgeyen bu

sahtekar dünyadan kurtulacağım için seviniyorum, hem de seni ve İbrahim'i bir daha göremeyeceğim için üzülüyorum.

Daha fazla uzatmak istemiyorum. İlahi ferman verildikten sonra, elden ne gelir. Rabbim seni son bir kez görmeme izin verir mi bilmem. Ama bunu bilmeni isterim ki, sana da, İbrahim'e de, son günlerimde yanımda olduğunuzdan ve şu yalnız dünyamda beni böylesine mesut ettiğinizden dolayı minnettarım.

Biliyorum, bu yakışsız ayrılığı ve bu çaresiz yürek kırgınlığını hak etmediniz. O hesapsızca yaşanan dostluğun bedeli bu olmamalıydı. Ama dediğim gibi, ilahi takdire ne ne dostluğun gücü yeter ne de verilen sözlerin.

Seni bekleyeceğime dair verdiğim sözü tutamadım ama en azından, benim hakkımda merak ettiğin ve sürekli öğrenmek istediğin her şeye cevap verebileceğim nihayet. Umarım sana bıraktığım ajandayı dikkatlice okur ve beni anlamaya çalışırsın. Allah'ın karşına çıkaracağı en acı tesadüfün bahtiyarlık olması dileğiyle...

Kadir...

Kadir Abi'nin yazdığı şiiri ve mektubu okuduktan sonra, adeta şaşkına dönmüştüm. Nasıl olurdu da Kadir Abi birkaç gün önceden öleceğini, bu kadar kararlı ve kesin bir dille yazâbilirdi? Ancak intihar edecek biri bu kadar kesin konuşabilir. Sonra bir gün önceden bu ajandayı Sustalı'ya bırakması... kafam iyiden iyiye karışmıştı yine. Bu ölümün sırrını bir türlü çözemiyordum. Çünkü bir seneden uzun bir zamandır Kadir Abi'yi tanıyorum, bir defa bile herhangi

bir sağlık Őikayetini duymadım. En son g6rdüğümde de gayet sağlıklıydı.

Bir anda Kadir Abi'nin mahalleye geldiği ilk zamanlardaki s6ylentiler aklıma geldi. Acaba Kadir Abi bir Şeylerden kaşarak mı bizim mahalleye sığınmıŐtı? Yok-sa Ahmet haklı mıydı? Kadir Abi gerçekten de karanlık biri miydi?

Kafamı kurcalayan büt6n soruların cevabının, elimde tuttuğum ajandanın içinde olduğunu d6Őunerek, yatağıma uzanıp ajandanın sayfalarını aralamaya başladım. Uzunca bir yola ıkmanın heyecanıyla ilk sayfayı çevirdim. Açtığım ilk sayfada titrek bir el yazısıyla Ő6yle yazıyordu:

“D6nya, batacağını bile bile bindiğimiz bir gemiyemiŐ meğer. Binmek isteyip istemediğimiz sorulmaksızın bindirilmemiŐiz işte. Şimdi gemi su almaya başladı. Motorlar ıalıŐmıyor. İçimde boğulma korkusu, k6rek ıektikçe batıyorum. Az 6tede bir liman var, bir t6rl6 ulaŐamıyorum. Bağırıyorum. Feryat ediyorum, kim-se kulak asmıyor. Oysa etrafta bir s6r6 insan var. Oysa g6neŐ hala ufukta... sonra bir sala sesiyle irkiliyorum. Her tarafı ahşap kaplı bir odanın içindeyim. Bir terazi 6n6nde hesap vermekteyim ve sonra...?”

Bu kısa fakat anlamlı yazı, beni derinden etkilemişti. D6nya ve 6l6m ancak bu kadar g6zel ve anlamlı bir dille ifade edilebilirdi. İki 6ç g6n6n yorgunluğu ve uykusuzluğu, yerini kafamdaki ıeliŐkilerle anlam bulan bu sırrın gizemi-ne bırakmıştı. Gerçi ben bu sırla yaşamaya alışmıştım. Kadir Abi, hayatıma girdi gireli bir sırdı aslında. Hiçbir cevabın onu geri getirmeyeceğini biliyordum. Ama bunu da biliyordum ki, yaŐamımda bir ıok Şeyi borçlu olduğum birinin, geımiŐini ve hayatını deđiŐtiren sırları bilmek, bunların ııŐıđında onu anlamaya ıalıŐmak boynumun borcuydu.

İkinci sayfayı çevirip okumaya başladım. şöyle devam ediyordu:

“Sene 1985... Baharın yaza göz kırptığı, kayısı ağaçlarının çiçeklerini döküp meyveye durduğu bir günde, buğday başaklarının lğdır Ovasına yaydığı ekme kokusunu ciğerlerime çekerek, okuldan bizim eve giden, söğüt ağaçlarının gölgelediği dar ve toprak yolda, büyük bir neşeyle eve doğru sabırsız adımlarla ilerliyordum. İlk okul öğrenimimi büyük bir başarıyla bitirmenin, tarifsiz mutluluğu vardı içimde. Adımlarım hızlandıkça, evimiz uzaklaşıyor, hemen hemen her gün yürüdüğüm bu kısacık yol, uzuyordu sanki. Bir an önce eve varıp, bu tarifsiz mutluluğumu annem ve ba-bamla paylaşmanın sabırsızlığıyla deliler gibi koşuyordum.

Nihayet evimiz görünmüştü. O kerpiçten örülmüş, toprak damlı, dut ağaçları arasında terkedilmiş gibi soğukkanlı duran evimizi gördüğüme, hiç bu kadar sevinmemiştim. Garip bir duygu karmaşası yaşıyordum. Bütün bir çocukluğumu, oyunlarımı, oyuncaklarımı, sevinçlerimi, göz yaşlarımı sömüren bu evden, nefret ediyordum aslında.

Bahçe kapısından içeri girdiğimde, kalbim duracakmış gibi hızlı hızlı sinemi dövüyor, içimden çığlık atıp, annemle babamın boynuna sarılmak geliyordu. Koşar adım taş merdivenleri çıktım. Annem ve babam, balkonda oturup sohbet ediyorlardı. Babam beni görünce, her zamanki sevecen tavrını takınarak:

— Ne o yavrum! Kan ter içinde kalmışsın. Köpekler mi kovaladı yoksa? diye sordu.

Cevap vermeden başımı önüme eğip sustum. Elimde terden ıslanan karneyi uzatarak:

— Bu gün karne günüydü. İlk okulu bitirdim, diye utangaç bir edayla yeniden başımı önüme eğdim.

Babam oturduğu yerden kalkıp yanıma geldi. Elimdeki karneyi alıp uzun uzun inceledikten sonra:

— Afferin benim çalışkan oğluma! Şimdi bir yüzlüğü hak ettin, diyerek cebinden bir yüzlük çıkarıp bana uzattı ve eğilip yanaklarımdan öptü.

Aynı ilgiyi annemden bekler bir edayla başımı kaldırıp annemin yüzüne baktım. Annem, her zamanki sinirli yüz ifadesiyle başını önüne eğmiş, elindeki tütünü sarmaya çalışıyordu. Annemin bana karşı anlamsız bir kini vardı sanki. Annemin yanında kendimi devamlı tedirgin ve korkak hissederek, yaptığı haksız ithamlar karşısında bile sesimi çıkarmazdım. Sanki onun öz oğlu değil de, himayesine aldığı bir yavaşmaydım.

Annem, elindeki sigarayı sardıktan sonra, başını kaldırıp sert sert yüzüme baktı. Karşısında kabahatli bir çocuk edasıyla hiçbir şey söylemeden duruyordum. Annemin o sert bakışlarına daha fazla direnemeyerek başımı önüme eğdim. Bu durum karşısında babam gayet yumuşak ve ruhu okşayan bir ses tonuyla:

— Hadi oğlum! Geç içeri üstünü değiştir, diyerek ters ters anneme baktı. Annemin bu tavrı karşısında bütün neşem kaçmış, hevesim kırılmıştı. Oysa neler hayal etmiştim? Nasıl da sabırsızlanmıştım bu güzel günümü annem ve babamla paylaşmak için. İşte yine aynı şey olmuş, bütün bir çocukluğumu tutsak alan bu ev, karabasan gibi üstüme çöreklenmiş, hevesimi ve o çocuksu mutluluğumu, kabusa çevirmişti.

Sessiz bir şekilde, açık olan salon kapısından içeri girdim. Salonun diğer ucunda bulunan eski, ahşap elbise dolabından evde giydiğim elbiselerimi alıp, banyoya girdim. Elimi yüzümü yıkadıktan sonra üstümü değiştirdim. Balkondan:

— Kadir! Kadir, diye annemin bana seslendiğini duydum. Alelacele balkona koşup:

— Buyur anne! Bir emrin mi var, diye ellerimi ovuşturarak annemin gözlerinin içine baktım.

Annem sinirli bir ifadeyle:

— Hayvanlar açlıktan öldü içerde. Çabuk hayvanları ahırdan çıkar. Bir işi de ben söylemeden yapsan geberecek misin? diyerek günün ilk azarını karne hediyesi olarak suratıma çaldı.

Evet, hayat yine aynı sahneyi oynuyordu bana. Yine en sevdiğim film, acı sonla bitmiş, en güzel düşüm, yarım kalmıştı. Hani babam da olmasa, güzelliği ifade edecek hiçbir şey kalmayacaktı hayatımda. Ne zaman içim burkulsa, babamın o güleç yüzüne sığınır, onun varlığına şükrederdim.

Annemin hışmını, her zaman olduğu gibi babamın o güleç bakışlarıyla teselli ederek, hayvanları otlığa çıkarmak için ahıra yöneldim. Ahırın kapısını açıp, hayvanları bir bir dışarı çıkardım. On tane ineğimiz, beş tane de mandamız vardı. Bereket versin pek azgın hayvanlar değillerdi. Onlarla devamlı ben ilgilendiğim için, bana iyice alışmışlardı.

Hayvanları, bizim evin üç beş tarla ötesindeki arkta suladıktan sonra, otlığa götürdüm. Hayvanları otlığa bırakıp, otlığın girişinde bulunan büyük ve yaşlı söğüt ağacının altına oturdum. İçimde garip bir sıkıntı vardı. Sanki birkaç saat önce sevinçten ayakları yere basmayan, yüreği kıpır kıpır kaynayan ben değildim. Söğüt ağacının altına uzanıp, gökyüzünü seyretmeğe başladım. Güneş gökyüzünde hararetini yükselttikçe, küçük ve beyaz bulut kümecikleri, güneşin hışmından kaçmak istercesine yavaş yavaş dağılıyor, rüzgar usul usul ağaçların dalları arasında dolaşıyordu.

Bal arıları, çiçeklerini döküp meyveye durmuş iğde dalları arasında dökülmeğe yüz tutmuş çiçeklerden faydalanma telaşesiyle birbirleriyle yarışıyor, serçeler, sıcağa aldırış etmeksizin gökyüzünün maviliğinde cıvı cıvı şarkılar söyleyerek süzülüyorlardı.

O kadar dalmıştım ki, babamı yanıma gelip oturduktan sonra fark edebilmişim. Babamın yanımda oturduğunu görür görmez, ayağa fırladım. Babam kolumdan tutarak:

— Ne o Kadir, korkuttum mu yoksa seni? diye gülümsedi.

Başımı önüme eğerek:

— Kusura bakma babacığım. Biraz dalmışım da... diye kısaca cevap verebildim.

Babam elindeki poşeti bana uzatarak:

— Gel otur oğlum. Otur da yemeğini ye. Neredeyse öğlen oldu, diye şefkatle yüzüme baktı.

Hiçbir şey söylemeden babamın elinden poşeti alıp, yere oturdum. Beyaz peynir, domates ve tandır ekmeğinden oluşan öğlen yemeğimi büyük bir iştahla yemeğe başladım. Yemeğimi yerken babam, şefkat dolu bakışlarla beni seyrediyordu. Bakışlarında öyle bir ifade vardı ki, göz göze geldiğimizde içim ürperiyor, kendimi öksüz biriymişim gibi hissediyordum.

Yemeğimi bitirip, babama döndüğümde, babamın gözlerinin nemiyle dolu olduğunu gördüm. Yanına iyice sokularak sordum:

— Hayırdır baba! Seni biraz üzgün görüyorum?

— Hayır mı şer mi bilmiyorum. Annenin siniri evdeki herkesi huzursuz etmeğe başladı. Sana karşı nasıl davrandığının da farkındayım. Ama elimden bir şey gelmiyor. Ne

zaman bir şey söylesem, sinir krizleri geçiriyor, daha da aksileşiyor. Ne yapacağımı bilmiyorum oğlum.

— Ne yapabiliriz ki babacığım. Sonuçta annem de isteyerek öyle davranmıyor. Dedğiniz gibi sinir hastası...

— Canım yavrum! Ne kadar da iyi kalplisin. Senin gibi bir evladım olduğu için, Allah'a şükürler olsun. Senin yerinde başka bir çocuk olsa... deyip uzun bir müddet sustuktan sonra, devam etti:

— Ne çocuk olabildin doğru dürüst, ne de hâlimden şikayet ettin. Başka çocuklar gibi her istediğini de yapamadık. Hele annen... onun sana karşı tutumunu ise bir türlü anlayamadım.

Belli ki annemin davranışları onu bıktırmıştı artık. Tabi kolay değildi, yirmi senelik hayat arkadaşını anlayamamak, onunla hiçbir şey paylaşmadan koskoca bir ömrü tüketmek... Ama bir o kadar da büyüklüktü, onun bütün kaprislerine ve dengesiz hallerine karşı büyük bir sabır ve hoşgörü gösterebilmek...

Babam benim için bir kahramandı. Gözümde o kadar mükemmelleştirmiştim ki onu, her hâlde küçücük bir hatası olsa, hayatımın en büyük hayal kırıklığını yaşar, kimseye karşı güvenim kalmazdı. Diyebilirim ki hayatımda tek güzel ve anlamlı şey babamdı. Bu yaşıma kadar babamdan çok şeyler öğrendim. Sabretmeği, sevmeği, anlayışı, acımayı; her şeyden önemlisi, hayatı... Babam, okudukça bilgilendiğim, bilgilendikçe; olgunlaştığım, olgunlaştıkça, insan gibi insan olma olgunluğuna eriştiğim, koskoca bir kıtaptı karşımda.

Öyle bir kitap ki, sabırla örülmüş dizelerin, çileyle bütünleştiği sayfalardan, cilt cilt sevgiye ve hoşgörüyeye açılan, açıldıkça bütün çirkinliklere kapanan bir kitap...

Babamın o suskun ve çaresiz hâline daha fazla dayanamayarak, ani bir hareketle boynuna sarıldım. Sonra yanaklarından öpüp, başımı omzuna koydum. Kısık bir sesle:

— Ne olur babacığım! Kendini fazla üzme. Benim için ise hiç üzülme. Ben hayatımdan memnunum. Annemin bana karşı davranışlarından inan hiç gocun-muyorum. Sonuçta o benim annem. Döver de sever de... diye mırıldandım.

Babam, saçlarımı okşayarak:

— Dedim ya Kadirim! Sen çok olgun bir çocuksun. Sendeki olgunluğun, anlayışın yarısı annende olsa... deyip yine sonunu getirmeden sustu.

Birkaç dakika öylece oturduk. Babam konuyu değiştirmek için:

— Söyle bakıyım oğlum! Yarın şehre gideceğim. Sana ne almamı istersin? diye sordu.

Hiç düşünmeden cevap verdim:

— Kitap... kitap alırsan sevinirim.

— Ne tür kitap alıyım?

— Ne olursa fark etmez, diyerek utangaç bir edayla başımı önüme eğdim. Babam, oturduğu yerden kalktı. Saçlarımı büyük bir şefkatle okşayarak:

— Tamam oğlum! Hadi sana kolay gelsin. Karanlık çökmeden hayvanları toplarsın, deyip eve doğru yavaş adımlarla yürümeğe başladı.

* * *

O gün akşama kadar hayvanları otlakta tuttum. Akşam ezanı okunmaya başladıktan sonra, hayvanları toparlayıp, arkta suladıktan sonra ahıra götürdüm. Altlarını temizleyip, bakımlarını yaptıktan sonra, bahçemizde bulunan su

t.me/caferilikcom

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

tulumbasında temizliğini yapıp, balkonda bulunan yer minderine oturdum. Çok geçmeden büyük abim Hüseyin ve ortanca abim Hasan, ellerinde tırpan ve yabayla bahçe kapısından içeri girdiler. Onları görür görmez ayağa fırladım. Tulumbaya koşup, ibrikleri doldurdum. Hüseyin Abim, sinirli bir şekilde:

— Anne! Yemeği hazırla. Akşama kadar açlıktan geberdik, diye bağırdı.

Annem, mutfağın penceresinden başını uzatarak:

— Yemek hazır yavrum! Siz temizlenene kadar sofrayı açarım, diye gayet güleç bir şekilde cevap verdi.

Hüseyin Abim sinirlilikte annemi pek aratmıyordu. Küçük bir sorun olsa, bağıırıp çağırarak etrafındakileri huzursuz eder, sorun kendisinden kaynaklansa bile, sorumluluğu başkalarına yıkmaya çalışırdı. İşin tuhaf yanı, evde annemin en sevdiği ve en çok çekindiği Hüseyin Abi'mdi. Ona karşı devamlı hoşgörülü davranır, onun hakkında kimseye laf ettirmezdi. Hüseyin Abi'min de evde en çok çekindiği kişi babamdı. Babamın bir tek bakışı bile, Hüseyin Abi'min yelkenleri suya indirmesine yetiyordu.

Hüseyin Abim yıkandıktan sonra, Hasan Abim yanıma gelip, elini omzuma attı ve gülümseyerek:

— Eee! Söyle bakıyım koçum, karnen nasıl? diye sordu.

Hasan Abi'min bu içten ilgisi karşısında biraz şımarık bir edayla cevap verdim:

— Nasıl olabilir ki! Tabi ki hepsi pekiyi.

— Seni gidi ukala şirin civciv! diyerek, eğilip yanağımdan öptü ve ellerini sabunlamaya başladı.

Hasan Abi'min kişiliği babama çok benziyordu. O da babam gibi çok hoşgörölü, sabırlı ve sakin biriydi. Benimle yakından ilgilenir, her konuda bana yardımcı olmak için elinden geleni yapardı. Gerek derslerimde olsun, gerekse başka bir konuda, ne zaman yanına gitsem, elindeki işi bırakıp bana yardımcı olmaya çalışırdı. Evde babamdan sonra, en çok bağlandığım ve kendime en yakın hissettiğim kişiydi o. Annem ve Hüseyin Abi'mle, bana karşı tutumlarından dolayı, sık sık tartışır, bazı zamanlar bana buyurulan işleri bile kendisi yapardı.

Bir keresinde hiç unutmam, komşumuzun oğlu Taner, yeni bir top almış, oynamak için beni çağırmişti. Her zaman olduğu gibi annem, hayvanları bahane ederek izin vermemişti. Bu durum karşısında Hasan Abim sinirlenerek:

— Allah'tan korkun yahu! O da bir çocuk. Onun da oyun oynamak hakkı. Siz ne yapmaya çalışıyorsunuz? Kaç yaşına geldi, daha bir tane bile arkadaşı yok. Hayvanlar... hayvanlar... hayvanlar... Başka bir şey bilmi-yor musunuz yahu? diye çıkmış ve bana dönerek:

— Hadi Kadir! Arkadaşını bekletme. Bugün hayvanlara ben bakarım, diye sinirlenmişti.

Ertesi gün de bana kırmızı çizgili, plastik bir top alıp, annemin sinirli bakışları karşısında:

— İşte sana karne hediyesi! diyerek bana vermişti.

Hasan Abim de yıkandıktan sonra, balkona açılmış olan yer sofrasına oturduk. Babam, her zamanki gibi sofranın baş tarafına, annem de yanına oturdu. Daha sonra sırayla Hüseyin Abim, Hasan Abim ve ben sofranın etrafına sıralandık. Annem sırayla yemeklerimizi tabaklarımıza koyduktan sonra, büyük bir sükunet içerisinde yemeklerimizi yemeğe başladık.

Bir yandan yemeğimi yerken, bir yandan da göz ucuyla annemi seyrediyordum. Gaz lambasının loş ışığında, o kadar solgun, o kadar bitkin görünüyordu ki, o an içimden anneme sarılıp, doya doya öpesim geliyordu. O masum görünüşünün ardındaki kırıncı ve asabi hâlini düşünmek istemiyordum. Görmek istediğim ve özlemine çektiğim kişinin timsali vardı karşımda ve ben onu çok seviyordum.

Yemeğimizi yedikten sonra, anneme yardım ederek sofrayı kaldırdık. O anda bile annem benimle konuşmak için elinden geleni yapıyordu. Zaten koskoca bir gün içerisinde, ya iş buyuracağı zaman benimle konuşurdu, ya da bir kabahatim olduğu zaman... bu iki durumun dışında benimle fazla konuşmazdı. Bütün bunlara rağmen, anneme çok düşkündüm. Bu yüzden, bana karşı nasıl davranırsa davranırsa, haklı olduğumu bilsem bile sesimi çıkarmaz, söylediklerinden ötürü de kolay kolay kırılmazdım. Kırılsam dahi, annem adına haklı nedenler uydurarak, kendimi o nedenlere inandırırdım.

Sofrayı topladıktan sonra, balkona çıktım. Babam, eski radyosunu açmış, akşam haberlerini dinliyor, Hüseyin Abim, başını duvara dayamış uyuklayarak, gündüzün yorgunluğunu üzerinden atmaya çalışıyor, Hasan Abim ise elinden düşürmediği kitabını okuyordu. Ne zaman boş bir vakit bulsa, bir köşeye çekilir, kitap okumaya başlardı. Ben de kitap okuma alışkanlığını, Hasan Abim'den kapmıştım. Çoğu zaman okuyup bitirdiği kitapları bana anlatır, kitap okumanın faydalarını uzun uzun anlatarak, beni heveslendirmeğe çalışırdı.

Hüseyin Abim, benimle hiç ilgilenmezdi. Benim varlığımın bile farkında değildi. Sanki onun kardeşi değil de, hayvanlara bakmakla yükümlü bir çoban, tarla bahçe işlerinde para karşılığı çalıştırdığı bir ırgattım onun için. çok

asabi bir yapısı olduğu için ben de ona yakınlaşamazdım. Hele sinirli olduğu zamanlarda, ona görünmemek için saklandığım bile olurdu.

Bir gün sabah erkenden kalkıp, hayvanları otlığa çıkarmıştım. Yaz sıcaklığı ve sivrisinekler nedeniyle geceleyin uyuyamamıştım. Bu yüzden de, hayvanları otlığa bıraktıktan sonra, söğüt ağacının altında uyuya kalmışım. Uyandıgımda hayvanların otlakta olmadıklarını gördüm. Korkudan deliye dönmüş bir hâlde, tarla tarla dolaşıp akşam geç vakitlere kadar hayvanları aradım. Bulamayınca da, geri dönüp aynı söğüt ağacının altına oturdum. Korkudan eve gidemiyordum. Akşam ezanı okunuyordu ki, Hüseyin Abi'min geldiğini gördüm. Elinde bir sopa, burnundan soluyarak, söylene söylene bana doğru geliyordu. Bense başımı önüme eğmiş, korkudan tir tir titriyordum. Hüseyin Abim, yanıma geldiğinde, nefesini beynimin ta derinlerinde hissediyor, bedenimin titremesine engel olamıyordum. Hüseyin Abim, dik dik yüzüme bakarak:

— Hayvanlar nerede ulan? diye bağırdı.

Hüseyin Abi'min bu sinirli tavrı karşısında cesaretim iyiden iyiye kırılmış, korkuma engel olamayarak ağlamaya başlamıştım. Bu halim karşısında Hüseyin Abim, sesini daha da yükselterek:

— Konuşsana ulan! Ne susuyorsun? Sana hayvanlar nerede dedim, diye bağırarak, elindeki sopayla bana vurmaya başladı. Abim kendini öyle kaybetmişti ki, sopayla kafama vurduğunun farkında değildi. Kafam yarılmış, üstümdeki beyaz tişört kızıla boyanmıştı.

Abim, üstümün başımın kanlar içinde kaldığını fark etmeden, beni orada bırakıp hızlı adımlarla, eve doğru yürümeğe başladı. İçimdeki korku, yerini müthiş bir duygu seline bırakmış, elimle kafamdaki yaranın üstüne bastıra-

rak, kafamın acısını hissetmeksizin, ağlaya ağlaya evin yolunu tuttum. Yolda yürürken, abimin bana yaptıklarına bir türlü anlam veremiyor, hıçkırığa hıçkırığa:

— Bir abi kardeşine bunu yapmaz. Senin gibi abi olmaz olsun, diye söyleniyordum.

Kendimi eski bir paçavra gibi hissediyor, annem ve abimin bana karşı niye böylesine acımasızca davrandıklarını anlayamıyordum. Bana karşı bu düşmanlıklarının nedeni neydi? Ben onlara ne yapmıştım? Tıpkı babam gibi annemin de canından bir parçaydım. Hasan Abi'min olduğu kadar, Hüseyin Abi'min de kardeşiydim. Ama bana yaklaşımları niye bu kadar farklıydı?

Kendi kendime sorular sorarak, bahçe kapısına kadar gelmişim. İçimdeki korku yerini kafamdaki dayanılmaz zonklamaya bırakmıştı. Attığım her adımda biraz daha halsizleşiyor, gözümün önündeki her şey bulanıklaşıyordu. Bahçe kapısından içeri girdiğimde, sadece babamın:

— Yavrum! Kadir bu hâlin ne? Kalk Hasan!... sözlerini duyabildim.

Uyandığında, babam ve Hasan Abim başucumda oturmuşlardı. Hasan Abim, gözlerimi açtığımı görünce:

— Hoş geldin ukala civcivim! Bizi çok korkuttun, diyerek eğilip yanaklarımdan öptü. Babam da aynı şekilde yanaklarımdan öptükten sonra:

— Bu ne uyku Kadir? Öğlen oldu sen hala uyuyorsun, diyerek yanağımdan küçük bir makas aldı. Akşam olanları hatırlamadığım için:

— Niye uyandırmadınız, diyerek doğrulmaya çalıştım ama doğrulamadım. Çünkü doğrulamayacak kadar halsizdim. Kafamdaki sargıyı da fark edince, durumu kavramış-

tım. Tam hayvanları soracak oldum ki, Hasan Abim, güle-
rek atıldı:

— Sen yat iyice dinlen. Bugün hayvanları ben otlatma-
ya götürürüm.

— Hayvanları buldunuz mu, diye sevinçle sordum. Ba-
bam başımı okşayarak:

— Bulduk, bulduk... sen merak etme. Yat iyice dinlen,
diye cevap verdi.

Sonradan öğrendiğim kadarıyla, ben söğüdün altında
uyurken, bizim hayvanlar komşumuz olan Kasım Amcala-
rın bahçesine girmiş, Kasım Amca da hayvanları toplayıp,
kendi ahırına kapatmış. Sabahleyin Hasan Abim hayvanları
aramaya çıktığında da, Kasım Amcayla karşılaşmış, ona sor-
muş. Kasım Amca da hayvanların bahçesine girdiğini, bun-
dan dolayı da hepsini toplayıp ahıra kapattığını söylemiş.
Hasan Abim de durumu izah ederek, özür dileyip hayvan-
ları Kasım Amcadan almış. Hayvanları getirdikten sonra
da, Hüseyin Abi'mle, bana yaptıklarından dolayı kavga
edip, sabaha kadar babamla birlikte, başucumda bekle-
mişler.

* * *

O talihsiz olaydan sonra, Hüseyin Abi'min bana karşı
tutumu değişmiş, daha sevecen, daha hoşgörülü davran-
maya başlamıştı. Beni gördüğünde, her zamanki gibi du-
yarsız davranmıyor, başımı okşayarak, durumumu soru-
yordu. Benim de ona karşı çekingenliğim geçmiş, onu ken-
dime yakın hissetmeğe başlamıştım. Hani derler ya, sağ-
lam dostluklar kavgayla başlar diye, gerçekten de öyle ol-
muş, o olaydan sonra abimle, hayal edemeyeceğim kadar
yakınlaşmıştık.

Sadece annemin davranışlarında değişiklik olmamıştı. Yine eskisi gibi, suçlu suçsuz yere beni azarlı-yor, üvey evlat muamelesini devam ettiriyordu.

Kafamdaki yaradan dolayı yattığım günleri devamlı başıma kakıyor, o olaydan sadece beni sorumlu tutuyordu. Her hangi bir hatam olduğunda:

— Abine söyleyeyim de kafanın diğer tarafını da kırsın, diye tehdit ediyor, hayvanları otlatmaya çıkardığımda da, hiç aksatmadan o olayı hatırlatarak:

— Yine bir yerlerde zıbarıp, hayvanları kaybetmezsin inşallah, diye dik dik yüzüme bakardı.

Annemin bu akıl almaz tavırları karşısında, babam ve Hasan Abi'min, o candan ve sevgi dolu yakınlıklarını düşünüp sabrımı teselli ederdim. Aslında annemin bu davranışlarını sineye çekmeğe, önemsememeğe alışmıştım artık. Çünkü kendimi bildim bileli annemin bana karşı tutumu düşmancaydı. Gizliden gizliye benden nefret ettiğini hissediyordum. Çünkü nefretten başka hiçbir duygu, bir insanı böylesine düşmanca davranmaya itemezdi. Ama anlayamadığım ve kimsenin anlatmadığı bir şeyler vardı. En azından ben öyle düşünüyordum. Nefretin de kayda değer bir nedeni olmalıydı. Çünkü nedensiz yere kimse kimseden nefret edemez. Peki o zaman ben anneme karşı ne gibi bir günah işledim ki, annem benden böylesine nefret ediyor? Düşündükçe kafam allak bullak oluyor, mantıklı bir neden bulamıyordum. Anneme karşı hiçbir günahım olamazdı çünkü, kendimi bildim bileli annemin bir dediğini iki etmedim. Haksız yere azar işittim fakat önünde konuşmadım. Kundaktayken de suç işlenmeyeceğine göre...

Son zamanlarda annemin bana karşı tutumu git gide sertleşiyor, hakaretleri dayanılmaz hâl alıyor, Ettiği hakaretler sık sık dayakla sonuçlanıyordu. Bir gün annemin

davranışlarından dolayı Hasan Abi'mle konuşmaya karar verdim. Akşam hayvanları otlaktan getirdiğimde, abimler tarladan henüz gelmemişlerdi. Hay-vanları ahıra bağladıktan sonra, bahçe kapısında abim-leri beklemeğe başladım. Ezanla birlikte abimler de bizim eve dönen sapakta göründüler. Hüseyin Abim önde, Hasan Abim de arkada, bitkin bir hâlde yorgun adımlarla bahçe kapısına yaklaştılar. Benim beklediğimi gören Hüseyin Abim:

— Hayrola Kadir! Ne bekliyorsun, diye sordu.

Daha fazla soru sormasın diye:

— Hiç abi! Canım sıkıldı da... diyerek kısaca cevap verdim.

Daha sonra Hasan Abi'me yaklaşarak, kısık bir sesle:

— Abi! Seninle bir şey konuşacaktım, diyerek kolundan tuttum. Abim gayet yorgun bir hâlde:

— Tamam konuşalım ama yemekten sonra. Açlıktan bırak konuşmayı, ağzımı açacak halim bile yok, diyerek başımı okşadı.

Abimlerin geldiğini gören annem:

— Hadi çocuklar! Hemen yıkanın da yemekleriniz soğumasın, diyerek balkona sofrayı açmaya başladı. Abimler yıkandıktan sonra, her akşam olduğu gibi balkonda oturup, yemeğimizi yemeğe başladık. Yemeğimi yerken, aklımda abimle konuşacaklarımı planlıyordum. İçimde anlamsız bir sıkıntı vardı. Sanki abimle konuşursam bir şeyler daha da karmaşıklaşacakmış gibi geliyordu o an. Ama konuşmasam da bir şeyler zaten karmaşık değil miydi?

Yemeğimizi bitirdikten sonra, yine anneme yardım ederek sofrayı kaldırdık. Balkona geçip, Hasan Abi'min yanına oturdum. Hasan Abim, kulağıma eğilerek, gayet kısık bir sesle:

— Söyle bakıyım ukala civciv! Benimle ne konuşacaksın, diye sordu. Yavaşça ve çekingen bir tavırla abi-me yaklaşarak:

— Burada olmaz. Yalnız konuşmamız gerekiyor, diyerek cevap verdim. Abim ayağa kalktı ve:

— Hadi Kadir! Gidip biraz erik toplayalım, diyerek kolumdan tutup kaldırdı.

Hüseyin Abim:

— Kafayı mı yediniz oğlum! Bu saatte erik de nereden çıktı, diyerek gülümsedi.

Hasan Abim, her zamanki hazır cevaplarından birini verdi:

— Ne o abi! Erik yemenin de saati olduğunu ilk kez senden duyuyorum, diyerek arka bahçeye doğru yürümeye başladı. Arka bahçeye geçtiğimizde, abim, bahçe duvarının köşesindeki yaşlı erik ağacının altına oturdu. Ben de abimin yanı başına kıvrıldım. Hava mükemmeldi. Hafiften esen rüzgar, yeni açmış şeftali ve elma çiçeklerinin kokusunu dolaştırıyordu. Gökyüzünde mükemmel bir tablo vardı. Yıldızlar, ayın komutuyla dizi dizi sıralanmış, akşam içtimasına çıkmış gibiydiler. Gece kuşları, seranat yakarmışçasına sessizliği parçalıyor, ateş böcekleri karanlığa ışık tutuyorlardı adeta.

— Eee civcivim! Anlat bakıyım. Benimle konuşmak istediğin konu ne bakalım.

Yalnız konuşmak istediğine göre özel bir şey olmalı, diyerek manalı manalı yüzüme baktı.

Abimin gözlerinin içine bakarak:

— Anlatacağım abi! Ama bana söz ver. Konuştuklarımızın hepsi aramızda kalacak, tamam mı? diye sordum. Abim, elini omzuma atarak gülümsedi.

— Tamam söz veriyorum. Anlat bakıyım mesele ne?

— Seninle annem hakkında konuşacaktım.

— Hayırdır! Ne olmuş anneme.

— Anneme bir şey olmamış da... senden bir şey öğrenmek istiyorum. Annem benden niye bu kadar nefret ediyor? Oysa anneme karşı her zaman saygılı olmaya çalıştım. Bir dediğini iki etmedim. Ama annem...

— Olur mu öyle şey? Annem senden niye nefret etsin Kadir? Sonuçta sen onun oğlu değil misin?

— Madem benden nefret etmiyor, o zaman niye suçlu suçsuz yere beni azarlıyor. Sonra niye olur olmaz bahanelerle beni dövüyor?

— Annemin sinirini bilmiyormuş gibi konuşma. Biliyorsun ki annem sinir hastasıdır.

— Sinirli olduğunu biliyorum tabi. Ama anlayamadığım bir şey var. Sadece beni gördüğünde mi sinirleniyor? Halbuki, sana ve Hüseyin Abi' me karşı ne kadar sevgi dolu, ne kadar merhametli...

Bu söylediklerimden sonra abim, hiçbir şey söylemeden sustu. Derin bir of çekti ve nemlenmiş gözlerini benden kaçırmaya çalışarak:

— Sen bu tip şeylerle o güzel kafanı yorma. Her şey zamanla düzelir. Hadi kalk gidip yatalım. Sabah erken kalkacağız, diye kaçamak bir cevap vererek, ayağa kalkıp, hızlı adımlarla eve doğru yürüdü.

O geceyi, hemen hemen uykusuz geçirdim. Sabaha kadar yatağımda sağa sola dönüp durdum. Hasan Abi'min, o kaçamak cevaplarına bir türlü anlam veremiyordum. Sanki benden bir şeyler saklıyordu. Sonra sessizliğinin ardına saklamaya çalıştığı, gözyaşları... Tahmin ettiğim gibi, abimle konuştuktan sonra beynimdeki sorular

çoğalmış, garip bir çelişkiler yumağının içinde sıkışıp kalmıştım.

Gün geçtikçe kendime sorular sormamaya, her şeyi olduğu gibi kabullenmeğe alışmıştım. Başka da çarem yoktu zaten. Ama bir şeyi de çok iyi biliyordum ki, annemin bu davranışlarının altında, önemli bir gerçek yatıyordu. Yaşadığım olaylar beni o kadar olgunlaştırmıştı ki, çocuk sayılabilecek bir yaşta olmama rağmen, olaylara orta yaştaki bir insanın olgunluğuyla yaklaşabiliyor, o derecede iyi analiz edebiliyordum. Bu durum, akranlarımla aramda büyük uçurumlar yaratarak, çoğu zaman yalnız kalmama neden oluyordu. Öyle ki okuldaki arkadaşlarımla bile sorunlar yaşıyor, gerek onların oynadıkları oyunlar, gerekse konuştukları mevzular, bana çok basitmiş gibi geliyordu. Hasan Abi'min bana taktığı "ukala civciv" lakabı da, bu düşüncelerimin bir sonucuydu.

Dördüncü Bölüm

Günler haftaları, haftalar ayları kovalamış, orta okul kayıtları yaklaşmıştı. Ağustosun sonlarına doğru, İğdir Ovası cayırdan cayırdan yanıyordu. Sıcaktan bunalan hayvanları, arkin kenarındaki kavak ağaçlarının gölgesine yaymış, bir kenarda oturup orta okula başlayacağım günün hayalini kuruyordum. Artık siyah önlük yerine, takım elbise; kara lastik yerine de iskarpin ayakkabı giyinecektim belki de. Bütün bunları düşünürken, heyecanlanıyor, heyecanlandıkça da sabırsızlanıyordum. Sabırsızlanmakta da haksız sayılmazdım. Hayal kırıklıkları ve sıkıntılarla dolu, adına tatil dedikleri esaretten kurtulup, en huzurlu olduğum mekana; okuluma kavuşacaktım. Yine de yaz tatilini boş geçirmemiş, bütün sıkıntısına rağmen, babamın aldığı kitapların bir çoğunu okumuştum.

Akşama kadar aynı hayal aleminde dolaşip durdum. Akşam ezanının okunmasıyla birlikte, hayvanları toplayıp evin yolunu tuttum. Eve vardığımda, iyi giyimli bir adamla, gayet bakımlı bir bayanın balkonda babamla beraber oturup çay içtiklerini gördüm. Onlara görünmeden, hayvanları ahıra götürdüm. Tanımadığım insanlara karşı sıkıl-

gan bir yapım vardı. Tanımadığım insanların olduğu ortamlardan hep sıkılmışımdır. Çünkü kendimi bildim bileli, bütün zamanım bu büyük bahçede ve hayvanları gütmekle geçmiştir. Diyebilirim ki hayatımdaki en büyük değişiklikleri okul ve okul arkadaşlarım teşkil etmekteydi. Okul dışındaki zamanımın tamamı, kerpiç duvarlarla çevrili, bu sessiz ve sakin bahçenin mahpusluğunda geçiyordu.

Balkondaki yabancılar gidene kadar ahırda oyalandım. Onlar gittikten sonra, bahçedeki tulumhada yıkanıp, balkonda babamın yanına oturdum. Babam elini omzuma atarak sordu:

— Sabahtan beridir nerelerdesin oğlum? Hayvanları getireli baya oldu.

— Ahırdaydım baba...

— Ahırda ne yapıyordun kaç saattir?

— Hiç! Hayvanların bakımını yapıp, altlarını temizledim.

Babam yüksek sesle gülerek, şefkat dolu bakışlarla yüzüme baktı:

— Hadi... hadi! Buradaki yabancılardan çekindiğim için ahıra saklandım desene.

— ...?

— Yalan konuşmayı bile beceremiyorsun. Çünkü sabahleyin hayvanların altlarını ben temizlemiştim.

Gerçekten de babam doğru anlamıştı. Hiçbir şey söylemeden başımı önüme eğdim. Babam okuduğu kitabı yere koyduktan sonra:

— Bak Kadir! Saklamaya çalışma. Bir topluluk gördüğünde veya tanımadığın birileriyle karşılaştığında, ne kadar sıkıldığını biliyorum. Haksız da sayılmazsın. Çünkü gözünü açtın açalı evden ve hayvanların peşinden ayrıldığın

yok. Ama koskocaman delikanlı oldun artık. Hayatta muvaffak olmak istiyorsan, şartlar seni neye zorlarsa zorlasın, kabuğunu kırmak, içindeki dinamizmi keşfetmek zorundasın. Aksi taktirde seni pasifize eden o kabuğun içinde hapsolür, hayatın anlamına ve güzelliğine varamazsın, diyerek nasihatleri sıralamaya başladı.

Babam söylediklerinde çok haklıydı. Belki de kendi kabuğuma çekilmeği, insanlardan kaçıp yalnızlığıma sığınmayı, kendim seçmiştim. İstesem içine hapsoldüğüm bu anlamsız kabuğu kırabilir, hayatımda bir şeylerin değişmesine fırsat verebilirdim aslında. Ama ben kolay olanı seçmiş, hayatımın monotonluğunu ve pasifliğini, yetiştiğim ortamın şartlarına bağlayarak, bu sorumluluğu üstümden atmıştım.

Babamla sohbetimiz sırasında, her iki abim de bitkin bir hâlde, bahçe kapısından içeri girdiler. Hasan Abim:

— Hadi Kadir! Şu ibriği doldur da, elimi yüzümü yıkayayım, diyerek balkon merdivenlerine oturdu. He-men ayağa fırlayıp, ibriği aldım. Bahçedeki tulumbada doldurup, Hasan Abi' me getirdim. Sonra babamın yanına gelerek:

— Az önce sormayı unuttum baba, balkonda oturan o iki yabancı kimdi, diye sordum.

Babam:

— Onlar öğretmendi. Tayinleri bizim köye çıkmış, kiralık ev arıyorlardı. Ben de Kasım Amcanların eski evini tavsiye ettim, diye cevap verdi.

Büyük bir heyecanla tekrar atıldım:

— Yeni tayin olmuşlarsa, orta okulda bizim de derslere girecekler o zaman.

Söylediğim bu son sözlerden sonra, sofrayı hazırlamakta olan annem, sinirli bir tavırla:

— Ne dersin! Orta okulu da mı okumayı düşünüyorsun? Yeter okuduğun. Okumayı yazmayı öğrendin yeter. Daha fazla okuyup başımıza avukat mı olacaksın? diye çıkıştı.

Annemin söyledikleri bittikten sonra, çaresiz bakışlarla babamın yüzüne baktım. Babamın başı önünde, annemin söylediklerine itiraz etmeden, susuyordu. Hiç kimseden ses çıkmaması karşısında, çaresizliğim artıyor, damarlarımda kanımın kuruduğunu hissediyordum. Annemden böyle bir şey beklerdim ama babamdan ve abilerimden; hele Hasan Abi'nden asla...

Çaresiz bir hamleyle babama dönerek:

— Bu konuda sen ne düşünüyorsun baba, diye sordum.

Daha babam ağzını bile açmadan, annem öfkeli bir şekilde:

— Benim söylediklerim seni bağlamıyor mu ulan it? diye bağırdı. Annemin bana hitap şekline sinirlenen babam:

— O ne biçim konuşma be kadın! Beni katil mi edeceksin sen? diye anneme vurmak için elini kaldırdı ve sonra:

— Sen sabır ver ya Rabbim! Sabır ver... diyerek elini geri indirdi. Sonra cebinden tabakasını çıkarıp, elleri titreterek bir sigara sardı. Sigarasını yaktıktan sonra, bana döndü:

— Sen merak etme yavrum! Dilenecek olsam bile, seni okuyabildiğin yere kadar okutacağım. Yeter ki Allah bir keder vermesin, diyerek elini omzuma attı. Daha sonra

oturduğu yerden kalkıp, sinirli sinirli annemi süzerek içeri girdi.

Annem ise ters ters yüzüme bakıp:

— Şimdi mutlu oldun mu? Bu yaştan sonra bir dayak yemediğimiz kalmıştı, sayende onu da yiyecektik. Bakalım senin yüzünden başımıza daha neler gelecek, diyerek abimlere döndü:

— Hadi çocuklar! Sofraya yaklaşın da yemeğinizi yiyin.

Sonra sinirli sinirli tabakları doldurup, sofraya dizdi. Bu olanlar karşısında sevineyim mi, üzüleyim mi, bilemiyordum. Tek bildiğim, bütün bu olanlardan benim sorumlu tutulamayacağımdı. çünkü ben kötü bir şey istememiştim. Tek istediğim okumak ve hayatımı kurtarmaktı.

Haklı olduğuma ne kadar inanırsam inanayım, annem bana karşı daha da fevrileşerek, o günkü huzursuzluktan beni sorumlu tutuyordu. Çoğu zaman, bana karşı ağır ithamlarda bulunarak, hak etmediğim cezalar uyguluyordu. Bir keresinde sabah geç kalktığımı öne sürerek, o sabah kahvaltı etmeme müsaade etmemişti. O gün karnımı arkın kenarındaki yonca ve yemliklerle doyurmaya çalışmışım. Ama bütün bunlara dayanıyordum. Nihayetinde, okulların açılmasına az bir zaman kalmıştı ve kısa bir süre de olsa, bütün bu olumsuzluklardan sıyrılıp, o çok sevdiğim okulumaya sığınabilecektim. Bu yüzden okulların açılacağı günü, iple çekiyordum.

O gün yine hayvanları arkta suladıktan sonra, kavakların gölgesinde oturmuş, babamın yeni aldığı kitabı okuyordum. Usul usul yaklaşan ayak sesleriyle irkildim. Dönüp baktığımda Hasan Abi'min gülümseyerek yaklaştığını gördüm. Elimdeki kitabı yere koyarak ayağa kalktım. Hasan Abim, yanıma yaklaşarak:

— Hadi yine iyisin! Babam seni bekliyor, diye gülümsedi. yerden kitabımı alarak merakla sordum:

— Hayırdır abi! Bu saatte babam beni ne yapıyor?

— Ne yapacak oğlum! Okul kıyafetlerini falan almış, üzerine giyininip denemeni istiyor.

Abimin söyledikleri biter bitmez, büyük bir sevinçle eve doğru koşmaya başladım. Eve geldiğimde, babamın balkonda oturup kitap okuduğunu gördüm. Annem ortalıkta görünmüyordu. Bu durum hoşuma gitmişti. Çünkü bu mutlu anımın, annemin tavırları yüzünden berbat olmasını istemiyordum. Ne de olsa annem okumamı istemiyordu ve bu hazırlıktan hoşnut olmayacağı kesindi. Bu hoşnutsuzluğunu da bana yansıtip, heyecanımı kursağımda bırakmasını istemiyordum.

Balkon merdivenlerini hızlı ve heyecanlı adımlarla çıkıp, babamı selâmladıktan sonra:

— Beni çağırılmışsın baba! Bir işin mi vardı, diye soluk soluğa babamın yüzüne baktım. Babam, elindeki kitabı kapayıp, gözlüklerinin altından gülümsedi.

— Hah! Geldin mi oğlum? Okul kıyafetlerini ve kitaplarını aldım. Kıyafetin salondaki sandığın üzerinde duruyor. Üzerine giy bakıyım uyacak mı?

Ürkek bakışlarımı babama çevirerek sordum:

— Annem içeride mi?

— Annen komşuya kadar gitti. Rahat rahat giyinebilirsin.

Büyük bir heyecanla salona geçip, sandığın üzerinde duran elbiselerimi aldım. Aynanın karşısına geçip giyinmeğe başladım. Önce beyaz gömleği, altına da gri pantolonu giydim. Sonra Hasan Abi'min bağlayıp elbiselerimin içine koyduğu kravatı taktım. Siyah iskarpin ayakkabıları ve si-

yah ceketi giydikten sonra, aynanın karşısına geçip, saçlarımı taradım. Gerçekten de çok değişmiştim. Bu kıyafet içerisinde kendimi çok farklı hissediyordum. Sanki, zamanının büyük bir bölümünü hayvan güderek geçiren çocuk ben değildim. O yamalı pantolon ve lastik ayakkabılarımla, komşumuzun kızı Zeynep'e sattığım cakalar aklıma geldi. Oysa kızcağız benim farkımda bile değildi. Çünkü beni ayda bir kere görüyordu veya görmüyordu. Ama ben onu, ilk gördüğüm günden beri, o çocuksu duyguyu bahçemin en mahrem köşesine ekmiş, o utangaç hayal dünyamda yerşermeğe bırakmıştım.

Aynanın karşısında gerektiğinden fazla oyalanmışım ki, babam seslendi:

— Haydi oğlum! Nerede kaldın? Çabuk gel de kıyafetin uymuş mu uymamış mı bir bakıyım.

Bu farklı kıyafet içerisinde, ürkek ve utangaç adımlarla balkona çıktım. Başımı önüme eğmiştim. Çün-kü ömrümde böyle bir elbise giyinmemiştim. Babam beni bu kıyafetler içerisinde görünce:

— Başını kaldır bakıyım! Aman Allah'ım! Ömrümde bu kadar yakışıklı bir delikanlı görmedim. Hayırlı olsun oğlum. Çok yakışmış. Benden bile yakışıklı olmuşsun, diyerek boynuma sarılıp, her iki yanağımdan öptü. Kendimi çok garip hissediyordum. Üzerimde bir ağırlık vardı sanki. Çünkü alışkın değildim böyle şık elbiseler giyinmeğe. Bu iskarpin ayakkabılarla yürüyüşüm bile değişmişti sanki. Kendimi bildim bileli, lastik ayakkabılarla yürümeğe alışmıştım.

Babamın ilgisi karşısında ne söyleyeceğimi bilemez bir tavırla:

— Benim için yaptıklarından dolayı, çok teşekkür ederim babacığım. Senin hakkını nasıl ödeyeceğimi bilemiyo-

rum, diyerek babamın elinden öptüm. Babam, sevgi dolu gözlerini gözlerime dikerek:

— O nasıl söz oğlum! Ben senin babanı. Ben yapmayacağım da kim yapacak. Bunu asla unutma, bütün anne babalar, çocukları için yaşar. Hiç biri çoluk çocuğunun eksikliğini istemez. Hele senin gibi akıllı ve vefalı bir çocuğun... deyip sustu. Sinirli sinirli bahçe kapısına baktı. Babamın dikkatini çeken şeyin ne olduğunu merak ederek, arkamı döndüğümde annemin balkon merdivenlerini çıktığını gördüm. Beni bu kıyafetle görünce:

— Oku! Oku da başımıza avukat kesil. Az biliyorsun ya... diye söylenerek içeri girdi.

Annemin bu sözleri karşısında babam, içini çekerek:

— Ya sabır! Ya sabır! diye kafasını sallamaya başladı. Sonra bana dönerek:

— Sen annene bakma. Gene kime sinirlenmişse, çatacak yer arıyor. Git üstündekileri çıkar da kirlenmesinler deyip cebinden tabakasını çıkardı.

Başım önümde, oyuncağı elinden alınmış bir çocuk edasıyla salona geçtim. Annemin nefret dolu bakışları arasında üstümü çıkardım. Eski elbiselerimi giyindikten sonra, hayvanların yanına gitmek için dışarı çıktım. Lastik ayakkabılarımı ayağıma geçirip, içimde garip bir burukluk, ağır adımlarla o müthiş heyecandan uzaklaşmaya başladım. Ne kadar annemin bu tip davranışlarına alışkın olsam da, yine de söylediği o sözler ve o nefret dolu bakışları bütün hevesimi kırmıştı.

Otlağa, hayvanların yanına geldiğimde, Hasan A-bim, söğüdün gölgesine uzanmıştı Beni görür görmez:

— Ooo geldin mi ukala civcivim? Nasıl beğendin mi kıyafetini? diye sordu. Cevap vermeden, geçip yanına otur-

dum. Keyifsiz olduğumu görünce, biraz daha ciddileşerek sordu:

— Yoksa beğenmedin mi?

— Hayır! Çok beğendim. Babam da beğendi. Çok yakıştığını söyledi.

— Eee! Bu hâlin ne o zaman? Oysa giderken çok sevinçliydin.

— Ne bileyim, sadece annem... deyip sustum.

Abim durumu anlamıştı. Ne de olsa annemin huyunu, bana karşı nasıl davrandığını biliyordu.

— Of anne of! Bu çocukla derdin ne, bir bilebilsem, diye mırıldandı.

— Derdinin ne olduğunu biliyorsun ama... diyerek dik dik abimin yüzüne baktım. Abim sinirli bir ses tonuyla:

— Ben nereden bileyim yahu, diyerek ayağa kalktı ve hızlı adımlarla yanımdan uzaklaştı.

Ne zaman abime bu konuyu ima etsem, aynı sert tavrı göstererek, yanımdan uzaklaşıyordu. Ama ben, abimin bu davranışlarına artık anlam verebiliyordum. Benden bir şeyler sakladığını anlamıştım artık. Hem de öyle bir şey saklıyordu ki, hatırladıkça kendisi de kahroluyordu. Çünkü bu konu ne zaman açılrsa, bakışlarında çaresiz bir hırçınlık belirliyordu. Belki de çaresizliğini, bu hırçın tavırlarıyla gizlemeğe çalışıyordu ama başaramıyordu.

Beşinci Bölüm

Koskoca bir tatil bitmiş, okulun bahçesi, tatildeki sessizliğinin yerini, öğrencilerin neşeli cıvıltılarına bırakmıştı. Öğrenciler, yeni kıyafetlerinin içinde çok şık duruyorlardı. Kimisi, okulun bahçesindeki yaşlı kayısı ağaçlarının altında oturup, etrafı izliyor, kimisi de kol kola okulun bahçesinde volta atıyorlardı.

Ben ise, bahçe duvarının üstüne oturmuş, etrafımda olup bitenleri izliyordum. İkide bir ceketimi ve kravatımı düzeltiyordum, cebimdeki mendille iskarpinlerimi siliyordum. O kadar heyecanlıydım ki, bir an önce sınıfa girip, yeni öğretmenlerimizle tanışmak için sabır-sızlanıyordum.

Nihayet ders zili çalmıştı. Büyük bir heyecanla oturduğum yerden kalkıp, okulun giriş kapısının önündeki sırada yerimi aldım. Bütün öğrenciler sıraya geçtikten sonra, İstiklal Marşı okundu. Ardından okulun ilk günü olması mü-nasebetiyle, okul müdürümüz Musa Bey, kısa bir konuşma yaptı. Daha sonra sırayla sınıflarımıza girdik.

Boyumun kısa olmasından dolayı, en öndeki sıraya oturdum. İçim kıpır kıpırdı. Bir an önce dersin başlamasını istiyordum. Ama dersimiz boş geçmişti. Teneffüs ziline

çalmasıyla sınıftaki en samimi arkadaşım olan Ramazan ile birlikte dışarı çıktık. Koridorda yürürken, arkamdan birinin bana seslendiğini duydum. Dönüp baktığımda inanamadım. Komşumuzun kızı Zeynep, gülümseyerek bana doğru geliyordu. Aynı sınıfta olmamıza rağmen, benimle pek fazla konuşmazdı. Tabi çok çekingen olduğum için, ben de fazla yanaşamazdım ona.

Zeynep, yanıma geldikten sonra bana dönerek:

— Nasılsın Kadir? Tatilin nasıl geçti? diye sordu. Başımı yerden kaldırmadan:

— Sağ ol Zeynep iyiyim. Tatilim de fena değildi, diye cevap verdim.

Daha sonra utangaç bir tavırla tekrar sordu:

— Okul çıkışı beni bekler misin? Abim tarlada olduğu için bugün beni alamayacak. Babam da seninle dönmemi söyledi.

— Tabi neden olmasın. Okul çıkışı seni beklerim.

Sonra hızla yanımdan uzaklaştı. Sevinçten çılgına dönmüştüm. Evet, o çocuksu duygu bahçeme ektiğim tohumlar yeşermeğe başlamıştı. Ders zilinın çalmasını arzulayan kalbim, şimdi de paydos zilinın çalması için çırpınıyordu. Okulun ilk günü benim için sürprizlerle doluydu. Karşılaştığım ilk sürpriz, Zeynep'in teklifi, ikincisiyse, babamla balkonda oturan o yabancı adamın Türkçe öğretmenimiz olduğunu öğrenmem olmuştu.

Akşam ders çıkışı, okulun kapısının önünde Zeynep'i beklemeğe başladım. O kadar heyecanlıydım ki, dizlerim titriyor, akşam rüzgarının okşayan serinliğine rağmen, alnımdan terler boşanıyordu. Okuldan çıkan bütün öğrenciler beni seyrediyormuş gibi geliyordu. O kadar tedirgindim ki o an, başımı kaldırıp etrafıma bile bakmıyordum. Kolay

değildi tabi, bakmaya bile kıyamadığım, düşünmekten bile utandığım, en masum en utangaç duygularımı gizlediğim, mahrem bildiğim tek sırrımdı o. Bir düş kadar uzakken, gölgem kadar yakın olacaktı birazdan.

O kadar kaptırmıştım ki kendimi, Zeynep'in gelip yanı başımda durduğunu fark edememiştim. Başımı kaldırıp yüzüne baktım. Tatlı tatlı gülümsüyordu. Sonra utangaç bir edayla başını önüne eğip:

— Kusura bakma, biraz beklettim galiba, diyerek cevap vermeme beklemeden yürümeğe başladı.

Yolda yürürken hiç birimiz konuşmuyor, iki yabancı gibi, başımız önümüzde, yavaş adımlarla yürüyor-duk. Etrafta insana huzur veren bir sessizlik vardı. Bir de rüzgarın soluk aralıklarında gezinen hafif bir uğultu... yolu yarılamiştık ki, Zeynep aniden durdu. Bakışlarını üzerimde gezdirerek, biraz kızgın, biraz da si-temkâr bir ses tonuyla:

— Benimle yürümekten sıkıldın galiba, diye gözlerimin içine baktı. Bu ani çıkışına bir anlam veremeyerek, şaşkın bir tavırla:

— Ne... ne alakası var? Sıkıldığımı da nereden çıkardın? diye kekeledim.

Zeynep, başını önüne eğerek devam etti:

— Onca yol yürüdük, bir kelime bile konuşmadın benimle. Sıkılmasan konuşurdun.

— Tamam da sen niye konuşmuyorsun? Ona kalsa sen de benden sıkıldın öyleyse.

— Yok canım! Senden niye sıkılayım ki? Sıkılısam sana beraber yürümeği teklif etmezdim.

— İyi o zaman, konuşmak istediğin bir şey varsa konuşalım.

Biraz düşündükten sonra tekrar durdu ve:

— Mesela! Niye hep yalnız dolaşıyorsun? Okulda kimseyle pek konuşmuyorsun. Komşu olmamıza rağmen benimle bile... diye sordu. Hiç düşünmeden cevap verdim.

— Ben yalnızlığı seviyorum. Sonra Ramazan var ya...

— Ramazan mı?... Onunla bile doğru dürüst konuştuğun yok.

— Nereden biliyorsun konuşmadığımı? Beni mi takip ediyorsun yoksa?

Cevap vermeden başını önüne eğip, hızlı adımlarla yürümeğe başladı. Bizim eve dönen, dar ve taşlı yola kadar hiç birimiz konuşmadık. Yol ağzına geldiğimizde Zeynep, başını kaldırmadan kısık bir sesle:

— İyi akşamlar. Yarın görüşürüz, diyerek koşar adım evlerine doğru yürümeğe başladı.

* * *

Gün geçtikçe Zeynep ile daha da yakınlaşıyor, Hemen hemen her gün okula beraber gidip geliyorduk. Bu beraberlik okulda da devam ediyor, teneffüs saatlerinde bile, beraber dolaşıyorduk. Zeynep'e öyle bir kapılmıştım ki, bir an olsun aklımdan çıkmıyordu. Çünkü, o beni, yalnızlığın bıraktığı yerde saran şefkatti. Belki de nefretin kollarında avunduğum sevgi...

Yaşayamadığım çocukluğumun, düşleriyle uyandığım neşesi, sevinç çığlığıydı belki de...

Ne zaman ondan ayrılıp, evin yoluna sapsam, insafsız bir acı saplanırdı yüreğime. Kalbimin yarısını, okuldan bizim eve dönen sapakta bırakmış gibi, canım yanardı. Hiçbir hüznün anlamı yoktu artık, güneşin ilk ışıklarıyla birlikte Zeynep'e kavuşacağımı bilmenin verdiği bahtiyarlığın yanında.

Zaman, akıl almaz bir hızla geçiyordu. Yüreğimdeki o masum çocuk, her geçen gün biraz daha olgunlaşıyor, olgunlaştıkça, yüreğinde filizlenen o çocuksu aşkının tutsaklığında, biraz daha güçsüzleşiyordu. Gerçekten de aşk mıydı onu böylesine zayıf düşüren, yoksa çocukluğuna duyduğu özlem mi? Belki de hem aşkı sebep, hem de çocuk olamadan büyümek zorunda bırakılmış olmasıydı. Kim bilir?..

* * *

Aradan geçen üç dört aylık zaman içerisinde, derslerdeki performansım ve üstün başarımla, okuldaki bütün öğretmenlerin taktirini kazanmış, sınavlarda Zeynep ile tatlı bir rekabetin içine girmiştik. Derslerin yoğun olduğu bu dönemde, teneffüslerde dahi dışarı çıkmıyor, sınıfta oturup ders çalışıyorduk. Akşam eve giderken bile, birbirimize sorular sorarak, o günkü derslerin tekrarını yapıyorduk.

Yine bir ders çıkışında, Zeynep ile eve doğru yürüyorduk. Kışın ilk soğuğu hafifçe esen rüzgara musallat olmuşçasına, bir tokat gibi suratımızda şaklıyor-du. Zeynep, bir kedi yavrusu gibi,siyah yün paltosuna sokulmuş, üşüdüğünü her haliyle belli eden bir edayla, kitaplarını kolları arasında göğsünün üstüne bastırarak, yavaş adımlarla benim arkamsıra yürüyordu. Yol boyunca bir tek kelime etmemiştik. Bu sessizliğimiz, bizim eve dönen sapağa kadar sürdü. Sapağa geldiğimizde, hemen hemen her akşam okul dönüşü yüreğime saplanan, o garip duygu, yine sessiz çılgınlıkla atmaya başladı.

Zeynep'in bakışlarında da bir mahzunluk vardı. Belli ki o da benden ayrılmak istemiyordu. Bakışlarındaki hüznün, her ayrılık vakti geldiğinde biraz daha belirginleşiyor, saklamaya çalışsa da, artık onu ele veriyordu.

Üşüyen elleriyle kitaplarını zoraki tutmaya çalışarak:

— İyi akşamlar Kadir. Yarın görüşürüz, deyip koşarak yanımdan ayrıldı. Konuşurken bile yüzüme bak-mıyordu. Ne kadar belli etmek istemiyorsa da, üzgün görünüyordu.

Belli ki, umarsız gibi geçmekte olan zaman, farkında olmayarak, iki yüreği birbirine muhtaç kılmıştı.

Üşüyen ellerimi, paltomun yırtık ceplerinde avutmaya çalışarak, eve doğru yürümeğe başladım. Zeynep'in o berak gözleri, o hüzün damlayan bakışları, gözümün önünden gitmiyordu bir türlü. Yavaş adımlarla bahçe kapısından içeri girdim. Hasan Abim, balkon merdivenlerinde oturuyordu, Yanına yaklaşıp selâm verdim. Oralı bile olmadı. O kadar dalgın görünüyordu ki, yanına yaklaştığımı bile fark etmemişti. Elimle omzuna dokundum, birden bire irkildi.

— Ooo! Kadir geldin mi, diye şaşkın şaşkın yüzüme baktı.

Gözleri dolu doluydu. Bakışında siyah bir mahzunluk vardı. Elleri titriyor, bakışları dalıp dalıp gidiyordu. Daha önce onu hiç böyle yıkılmış, böyle perişan görmemiştim.

Yanına oturup, korku dolu gözlerle yüzüne baktım. Daha sonra kısık bir sesle:

— Kötü bir şey mi oldu abi? Niye susuyorsun, diye sordum. Abim, başını kaldırmadan:

— Annem... annem... diye kekeleydi.

— Ne oldu anneme? Bir şey mi oldu? Konuşsana abi, bir şey söyle, diye bağırarak, abimin kolundan tutup silkemeye başladım. Abim, kolumdan tutup, yanına oturttu.

— Tamam sakin ol! Ben de bilmiyorum. Aniden fenalaştı. Babamla Hüseyin abim de şehre, doktora götürdüler.

— Nasıl fenalaştı yahu! Sabah okula gittiğimde hiçbir şeyi yoktu ki.

— Bilmiyorum... bilmiyorum... bilmiyorum... soru sormayı bırak artık.

Sonra abim, sinirli bir şekilde ayağa kalkıp, bahçe kapısından dışarı çıktı. Oturduğum yerde yığılıp kalmıştım. Bir şey yapamamanın verdiği çaresizlik, soluğumu kesiyor, nefes almakta zorlanıyordum. Anneme bir şey olsa, halimiz ne olurdu acaba? Tamam sinirliydi, üstelik benden nefret ediyordu belki de ama onun yokluğuna asla dayanamazdım. Peki şimdi ne olacaktı? Endişe dolu bakışlarımı bir an olsun ayıramadığım bahçe kapısından, hangi kader başını uzatacaktı bana? Annem mi, yoksa yetimani bir çaresizlik mi...?

Etraftaki sessizliği, keskin bir bıçak gibi bölen, bahçe kapısının gıcırtilı sesiyle ayağa fırladım. Gördüğüm manzara karşısında taş kesmişim adeta. O, akşama kadar bir saniye bile yerinde durmayan, koskoca evin işini tek başına çekip çeviren annem, bir sedyenin üstünde, kolunda bir serum, cansız bir şekilde yatıyordu. Babam ve Hüseyin Abim ise, başları önlerinde, bitkisel hayata girmişçesine, hiçbir tepki vermeden yavaş ve bitkin adımlarla arkadan geliyorlardı. Dilim tutulmuştu sanki. Hiç hareket etmeden olduğum yere çakılıp kalmıştım. Ne söyleyeceğimi, nasıl davranacağımı bilemiyordum. Belki de koşup anneme sarılmam, o bitkin başını avuçlarımın içine alıp, onu ne kadar sevdiğimi haykırmam gerekiyordu. Ama hiçbir şey yapamıyordum. Sanki birileri gırtlığıma sarılmış beni boğuyordu. İçine kapatıldığım çaresizlik parmaklıklarının arasında, sessizliğim çılgık çılgıla yüreğimi parçalıyordu adeta.

Bu çaresizliğimi fark etmiş olacak ki, babam yanıma gelerek, elini omzuma koydu.

— Üzülme oğlum! Annenin önemli bir şeyi yok. Sadece küçük bir kriz geçirdi o kadar.

— Bir şeyi yoksa, niye bu kadar solgun, neden hiç kırmılamıyor, diye bağırarak, babamın boynuna sarılıp, hüngür hüngür ağlamaya başladım.

Babam, beni sakinleştirmeğe çalışarak:

— Hadi yavrum! Biraz toparla kendini. Yoksa bana inanmıyor musun? diye saçlarımı okşadı ve ekledi:

— Hadi git biraz odun getir, sobayı yakalım da annen üşümesin.

Zoraki elimdeki kitapları merdivenlere bırakıp, balkonun aşağısında duran odun sepetini aldım. Her şey o kadar anlamsız geliyordu ki o anda, ne Zeynep vardı kafamda, ne okul, ne de başka bir şey... tek düşündüğüm annemdi. Kendimi hiç bu kadar bitkin, umutsuz ve bıkkın hissetmemiştim. Meğer annem benim için ne kadar da önemliymiş.

Odunları alıp, eve geldiğimde, annem sobanın yanındaki divanın üzerinde, cansız bir şekilde yatıyor, babam ise annemin elini avuçlarına almış masaj yapıyordu. Hüseyin Abim, dalgın bir şekilde annemin yattığı divanın yanına diz üstü oturmuş, Hasan Abim de sobanın külünü boşaltıyordu. Annemi getiren, o beyaz kıyafetli adamlar da gitmişti. Odun dolu sepeti sobanın yanına bırakıp, kapının arkasında duvara yaslanarak, acı dolu gözlerle annemin cansız bedenini, büyük bir çaresizlik içinde seyretmeğe başladım. Ne acıdır ki, tarafından hep reddedildiğim bu muhterem kadın, ona ne kadar bağlı olduğumu ve onu ne kadar temiz hislerle sevdiğimi bilmiyordu.

* * *

Sabah okula gitmek için uyandıgımda, babamın, annemin yatağının baş ucunda duran tahta sandalyede uyu-yakaldığını gördüm. Üstünde dün akşam giydiği elbiseleri vardı. Anladım ki, bütün bir gece annemin baş ucundan ayrılmamış, uyku bastırınca da oracıkta uyuya kalmış. Elimi yüzümü yıkadıktan sonra, mutfağa geçip kahvaltı hazırlamaya başladım. Kahvaltı hazır olduktan sonra da, gidip babamı uyandırdım. Babam gözlerini zoraki açarak, annemin nabzını kontrol etti. Daha sonra bana dönerek:

— Oğlum! Sen daha okula gitmedin mi, diye sordu. Gözlerimi annemden zoraki ayırarak:

— Bu gün okula gitmezsem olmaz mı? Annemin yanında kalmak istiyorum da... diye cevap verdim. Babam hiddetle:

— O ne biçim laf öyle? Okula gitmemek de nereden çıktı? Çabuk üstünü giyin ve okula git, diyerek çıkıştı.

Cevap vermeden mutfağa geçip, birkaç lokma bir şey atıştırdıktan sonra, üstümü giyiniş evden çıktım. O gün akşama kadar annemi düşündüm. Kendimi bir türlü derslere veremiyor, meraktan çıldırıyordum. Akşam olup, paydos zili çalar çalmaz, okuldan çıkıp, koşar adım evin yolunu tuttum. Okulun bahçesinden çıkmıştım ki, Zeynep'in arkamdan:

— Kadir... Kadir... diye seslendiğini duydum.

Annemin durumunu o kadar merak ediyordum ki, Zeynep'i beklemeği unutmuştum. Zeynep, soluk soluğa yanıma geldikten sonra:

— Nen var Kadir? Yoksa beni beklemeden mi gidecektin, diye sordu.

— Yok bir şey. Unutmuşum sadece, diyerek yürümeğe devam ettim. Zeynep, kolumdan asılarak, ısrarla devam etti:

— Bir şey yok da ne demek? Madem bir şey yok niye böyle garip davranıyorsun?

— Nasıl davranıyorum?

— Daha nasıl davranacaksın? Sabahtan beridir okulda var mısın, yok musun belli değil. Kimseyle bir kelime konuşmadın. Şimdi ise beni beklemeden gidi-yorsun. Oysa ben gelmeden gitmezdin.

— Haklısın! Bu gün biraz dalgınım. Seni beklemeği de unuttum. Çünkü, sabah annemi evde ölüm döşeğinde bırakıp geldim.

— Ne diyorsun Kadir? Annene ne oldu? Anlatsana...

— Bilmiyorum. Dün akşam fenalaşmış. Babamlar da acilen hastaneye kaldırmışlar. Ben okuldan döndüğümde, durumu Hasan Abi'mden öğrendim. Çok geçmeden de, annemi hastaneden getirdiler. Dünden beri cansız bir şekilde öylece yatıyor.

Zeynep, elimden sıkı sıkı tutarak:

— İnan çok üzüldüm Kadir. Durumu bilmediğim için, biraz yüklendim galiba. Affet ne olur... diye yalvaran gözlerle yüzüme baktı. Daha sonra utangaç bir edayla, ani bir hareketle elini elimden çekerek, başı önünde yürümeğe başladı. Yol boyunca da hiç konuşmadı.

Eve geldiğimde, annem aynı şekilde yatıyordu. Ha-san Abi'mle Hüseyin Abi'm de annemin baş ucunda oturmuş, konuşuyorlardı. Geldiğimi fark etmemişlerdi. Salonun kapısının arkasına saklanarak, konuşmaları dinlemeğe başladım. Belli ki annemin durumu hakkında konuşuyorlardı. Hasan Abim, Hüseyin Abi'me:

— Hep böyle mi kalacak? Bir çaresi olmalı. Doktorlar bir şey yapamadı mı? diye soruyordu. Hüseyin Abim de:

— Maalesef kardeşim. Maalesef annem ölene kadar böyle yaşamak zorunda... diye cevap veriyordu. Hasan Abim, çaresiz çırpınışlarla tekrar soruyordu:

— Nasıl yani... Bu nasıl hastalık? Öyle şey olur mu?

— Şiddetli bir sinir krizi geçirmiş. Bunun sonucunda da...

— İnanamıyorum yahu! Daha bir gün öncesinde sapa-sağlamdı. Gel de kahretme...

— Keşke elimizden bir şey gelse. Bu çaresizliği sineye çekmek, beni de kahrediyor. Ama ne yapabiliriz ki? Takdir ilâhînin...

Sonra ikisi de sustu. Yiğilip kalmıştım oturduğum yerde. Duyduklarım doğru olamazdı. Yüreğime çöreklenen çaresiz bir sancı, göz pınarlarımı tetikliyor, engel olamadığım göz yaşlarım, yağmurun buluttan boşanmasını andıran bir şiddette yanaklarımdan süzülüyordu. İnanamıyordum, inanmak istemiyordum duyduklarıma.

Daha sonra oturduğum yerden kalktım. Sendeleyerek bahçeye çıktım. Bahçe, zifiri karanlıktı. Bahçedeki kayısı ağaçlarının ürperen yaprakları arasında, zaman zaman şiddetini artıran rüzgar ısıklar çalıyor, bu gürültü bir ölüm sessizliğinin içine düşüveriyordu. Bu karanlık ve sessiz akşamda kaybolmak istiyordum. Hem de bir daha bulunmak üzere kaybolmak... Zeynep'e rağmen, o yaşayamadığım çocukluğumun yarınlara atfettiği yarım yamalak umutlara rağmen...

Hani şiddetli bir rüzgar çarpmasıyla sendelersin ve ona karşı durmaya çabalarsın ya, ben de tıpkı öyle bir savaşın içinde gibiydim. Duyduğum sonsuz acı ve yıkıntı içinde,

kaybolmamak için, kendimle amansız bir şekilde savaşıyordum. Bu bir kader miydi? Yoksa işlemiş olduğum büyük bir günahın keffareti mi? Tam güzellikle tanışmışken ve yüreğimi sarmalayan o yalnızlık parmaklıklarından kurtulmuşken, böylesine bir hayal kırıklığı ve böylesine dayanılmaz bir acı, hangi günahın keffereti olabilirdi, bilemiyordum.

* * *

Zaman, bütün arsızlığıyla evdeki herkesi bu acı gerçeğe alıştırmış, herkes günlük yaşamına geri dönmüştü. Yıllar geçmesine rağmen, tek değişmeyen annemdi. Yıllardır hiç kıyıdamadan ölü gibi yatıyor, yediği iğne ve aldığı serumlar sayesinde yaşıyordu. Yıllardır ağzından tek lokma bir şey girmemişti. Ara sıra babam, küçük bir kaşıkla çorba içirmeğe çalışırdı. Günden güne solmakta olan annemin, o sessiz çığılı, beni kahrediyordu.

Bu konuda ne zaman babamla konuşsam, gözlerimin içine derin derin bakarak:

— Sabretmekten başka çaremiz yok oğlum. Bunu unutma ki, sabrın bittiği yerde, isyan başlar. Onu bu yatağa mahkum eden, onu bu yataktan kaldıracak kudrete de sahiptir, diye beni teselli etmeğe çalışırdı.

Bir akşam, okuldan döndüğümde babamın, annemin başucuna oturup, ellerini avuçlarına alarak, onunla konuştuğunu gördüm. Çaresiz bakışlarını annemin cansız bedeninde gezdirerek, şunları söylüyordu:

— Ne olur bir kez olsun gözlerini aç. Yine eskisi gibi, bağır, çağır, sesimi çıkarsam namerdim. seni böyle görmeğe dayanacak gücüm kalmadı artık. Sensizken ben ne kadar da güçsüzümüşüm meğer. Bütün gücümü, saygınlığımı,

ruhumu yitirmiş gibiyim. Hadi kalk, kalk da yine eskisi gibi şenlensin yuvamız.

Sonra başını annemin sinesine yaslayıp, hıçkırık-larla ağlamaya başladı. Babamın bu duygusal seranatı-nı bölmemek için, sessizce dışarı çıktım.

Akşam güneşinin batmasıyla birlikte, havaya siyah ve ağır bir rehavet çökmüştü. Başım bedenime ağır geliyor, bir türlü baş edemediğim garip bir duygu, yüreğimde kabadıkça kabarıyordu. Yine Zeynep'i düşünüyordum. O tutsaklığımın nedeni gözlerini, kelebek misali, nazlı nazlı etrafımda dolanışını, o rüzgardan bile sakındığım saçlarını, bir türlü unutamıyordum. Gün geçtikçe ona daha çok bağlanıyor, onsuzken bile onu yaşıyordum sanki. Bir an onun yokluğunu düşündüm. Gerçekten de o olmasaydı, kendimle baş edebilir miydim acaba? Hayatın, hayat veren tadı olur muydu? Hele bu durumda... annemin, gözümün önünde her gün öldüğü ve çaresizliğin yüreğime böylesine çörelendiği bu durumda, baş edebilir miydim onsuz, bilemiyorum.

Öyle garip hisler taşıyordum ki Zeynep'e karşı. Hem onu istiyordum hem de onun tuzağına düşen bir av gibi hissediyordum kendimi. Artık ben bende değildim, ondaydım sanki. Hayatımın hem düşüydü, hem de gerçeği... İliklerime kadar nüfuz etmişçesine, bütün benliğimle onun için yaşıyordum sanki. Ona böylesine bağlandıkça, içimdeki coşku yerini, kaybetme korkusuna bırakıyordu. Aşk dedikleri bu olmalıydı. Hep kitaplarda okuduğum o gizemli ve iki yüzlü duygu bu olmalıydı.

Artık kararımı vermiştim. Ne olursa olsun, Zeynep ile konuşup, ona karşı hissettiklerimi söyleyecektim. Saklamanın hiçbir anlamı yoktu, neden saklıyordum? Kim istemezdi ki biri tarafından sevilmeği? Kim bilir belki o da beni

seviyordu. Belki de benden böyle bir teklif bekliyordu. Artık ona açılmalı, onun bu konudaki duygularını öğrenmeliydim. Sonucu ne olursa olsun, bu tek taraflı aşkın sırrını çözmeliydim. Aksi taktirde, gerçekten de onun tuzağına düşmüş, zavallı bir av hâline gelebilirdim.

Bu düşüncelerle akşam erkenden yattım. Yatağa uzandığımda bile “Muhakkak konuşacağım, ne olursa olsun, muhakkak konuşmalıyım.” diyerek kendi kendime sayıklıyordum. Sabah erkenden kalktım. Kahvaltı bile etmeden, üstümü giyinip okulun yolunu tuttum. Saatime baktım. Saat yediye çeyrek vardı. Zeynep ise saat yedide evden çıkıyordu. Yeterince zamanım vardı. Yolda yavaş adımlarla yürürken, bir yandan da, planımı hazırlıyordum. Fazla uzatmadan, ona karşı olan duygularımı söyleyecek ve onun benim duygularıma karşılık verip veremeyeceğini soracaktım.

Bizim evden okula dönen sapağa gelmiştim. Heyecandan dizlerim titriyor, kalbim büyük bir hiddetle sinemi tokatlıyordu. Kendi kendime” sakın ol. Sakın ol. Bu işi bugün muhakkak yapmalısın” diyerek, kararlılığımı yinelercesine sayıklıyordum. İşte Zeynep de görünmüştü. Kendimi fazla kaptırmamalı, biraz sakinleşmeliydim artık.

Zeynep, yanıma gelip:

— Günaydın Kadir! Nasılsın, diyerek, o ışıltılı gözlerini gözlerime dikmişti. Heyecanımı bastırmaya çalışarak:

— Günaydın!... Günaydın Zeynep, diye kekeledim. Zeynep, alaycı bir tavırla tekrar sordu:

— Ne o Kadir! Bugün bir garipsin. Hayrola...

Başımı önüme eğerek, düşünmeğe başladım. Acaba daha sonra mı söylesem, diye düşündüm. Çünkü Zeynep’in o alaycı tavrı cesaretimi kırmıştı. Sonra başımı sal-

layarak “Yo hayır! Şimdi konuşmalıyım.” diye hafifçe mırıldandım.

Zeynep:

— Bir şey mi söyleyeceksin Kadir, diye sordu. Kendimi toparlayarak, Zeynep’in gözlerinin içine baktım:

— Evet sana bir şey söyleyeceğim. Sakın beni yanlış anlama. Biliyorsun iki buçuk seneye yakın bir zamandır, günlerimizin çoğunu birlikte geçiriyoruz. Lafı daha fazla uzatmak istemiyorum Zeynep. Birlikte geçirdiğimiz bu zaman zarfında, seni... Nasıl söylesem!... Anlayacağın seni sevdim. Şimdiye kadar da, cesaret edip bu duygularımı sana açamadım. Ne olur benimle açık konuş. Bu hislerime karşılık verebilir misin?

Söylediklerimi başı önünde dinleyen Zeynep, başını kaldırıp, gözlerimin içine dik dik baktıktan sonra, hızlı adımlarla yanımdan uzaklaştı. Ne düşüneceğimi, ne yapacağımı bilemez bir hâlde, kalakalmıştım olduğum yerde. Söylediklerimden ötürü bana kızmış mıydı? Yoksa yoksa... yoksa... Hiçbir şey düşünemiyordum o anda. Okula gidecek cesareti bulamıyordum artık kendimde. Olduğum yere diz üstü çökerek, ellerimi gökyüzüne kaldırdım:

— Ne olur Allah’ım! Ne olur artık bir şeyler yoluna girsin. Neye elimi atsam kuruyor. Neye niyet etsem olmuyor. Günahım neyse artık affet. Bu acizlikten ve yoksunluktan kurtar beni, bunca acı ve kederden sonra tek sığınacağım güç sensin, sen zor durumda olanlara yardım eden ve kimsesizlerin sahibisin.

Şimdi bu kimsesiz ve yardıma muhtaç kulun senin kapına gelmiş ve sana sığınmış ve sana yalvarıyor.

Yanağımdan süzülen yaşlara engel olamıyordum. Kendimi o kadar kötü, o kadar aciz hissediyordum ki, beynine

kurşun sıkılmış bir hayvan gibi titriyordum. İçimde simsiyah bir yalnızlıkla kalakalmıştım yine... Peki şimdi ne olacaktı? Daha doğrusu ne olmalı, ne yapmalıyım? Korkak bir köpek gibi kaçmalı mıydım, yoksa hayasız bir yavşak gibi gitmeli miydim Zeynep'in peşinden? Korkak bir köpek gibi kaçmak, hayasız bir yavşak gibi sırnaşmaktan daha onurlu bir davranış olmaz mıydı? Yo yo! Zeynep'in peşinden gidemezdim. Katlanamazdım, onun sitem dolu bakışlarına. Ama korkak bir köpek gibi kaçmak da mantıklı gelmiyordu o anda. Kimden veya neden kaçacaktım? Belki Zeynep'ten kaçabilirdim ama ya kaderimden, ya kendimden nasıl kaçabilirdim?

Sonunda okula dönen sapakta oturup, akşam okul çıkışını beklemeğe karar verdim. Korkak bir köpek gibi kaçmak ve hayasız bir yavşak gibi Zeynep'in peşinden gitmek bana göre değildi. Üstelik saat de bir hayli geçmiş, bu saatten sonra okula gitmemin de gereği kalmamıştı. En iyisi oturup beklemektir. Ama neyi, kimi bekleyecektim? Farz edelim ki akşam okul çıkışına kadar orada bekledim. Sonra ne olacaktı?

Kimi veya neyi beklediğimi düşünmeden, orada oturup beklemeğe karar vermiştim. Çünkü o anda kestiremediğim bir duygu vardı içimde. Sanki, ne olduğunu bilemediğim bir güç vardı ve beni orada tutmaya çalışıyordu.

Düşünme yetisini yitirmiş bir insan saflığında başımı avuçları arasına alıp, manasız bakışlarla boşluğu seyrediyordum. Ne kadar zaman öyle oturdum bilmiyorum. Bir anda aklıma bir şey geldi. " tabi ya! Yoksa niye bekleyeyim ki" diyerek sesli bir şekilde düşündüm. Evet, bir şeyler yapmalıyım. Aksi taktirde, okul çıkışı Zeynep'e ne söyleyecektim? Burada niye beklediğimi sorsa ne cevap verecektim? Evet kısa bir mektup yazmalıydım. Belki evde yal-

nız kaldığında okur ve daha iyi düşünürdü. Hemen defterimden temiz bir yaprak koparıp, heyecanla yolun kenarında bulunan, yaşlı kayısı ağacının altına oturdum.

Peki şimdi ne yazacaktım? Duygularımı ona, çok iyi ve etkileyici bir şekilde yazmalı ve onu bu aşka inandırmalıydım. Ama nasıl?... bir anda Hasan Abi'min bana söylediği bir söz aklıma geldi. Bir konuşmamızda bana şöyle demişti: "eğer birini etkilemek istiyorsan, şiirsel ve edebi konuşmalısın" Çok kitap okuduğu için, gerçekten de çok enteresan düşünceleri vardı.

Beş on dakika düşündükten sonra, yazmaya başladım.

"Ben seni yıldızsız bir gecede sevdim. Ne ay vardı gökyüzünde, ne de yıldızlar. Buna rağmen inadına her taraf aydınlıktı. Her şey bembeyazdı. Çünkü sen vardın. Şimdi hem yıldızlar var gökyüzünde, hem de ay... Ama her taraf inadına kapkaranlık... Her şey inadına simsiyah... Çünkü sen yoksun..."

Yeter herhâlde! Daha fazla uzatmaya gerek yok, diyerek kağıdı katlayıp cebime koydum. Siyah bir sır örtüsü gibi, bütün koyuluğuyla yüreğime çöreklenen o ağır rahavet ve sıkıntı, yazdığım bu kısa yazıdan sonra dağılmış, çözemediğim bir neden, beni oldukça rahatlatmıştı. "İyi ki beklemişim." diye geçirdim içimden. Sonra cebimden kağıdı çıkarıp, tekrar tekrar okumaya başladım.

Güneş, iyiden iyiye alçalmış, akşam, bir örtü gibi bütün koyuluğuyla kendini hissettirmeğe başlamıştı. Saatime baktım. Saat akşamın beşini gösteriyordu. Evet, Zeynep neredeyse yolu yarılammıştı. Elimdeki kağıdı, büyük bir itina ile tekrar katlayıp, cebime kodum. Nihayet Zeynep akşamın loşluğunda görünmüştü. Elleri paltosunun cebinde, nazlı bir kelebek gibi salına salına yaklaştı yanıma. Sanki

benim burada bekleyeceğimi biliyormuş gibi çok sakin bir hali vardı. Yanıma geldiğinde durdu ve başını kaldırıp gözlerimin içine, uzun uzun baktı. Sanki bana bir şey söyleyecekmiş gibi bakıyordu. Usulca elimi cebime sokup ona yazdığım mektubu çıkardım. Mektubu uzatarak:

— Umarım bu yazdığım mektubu alırsın. Tekrar söylüyorum, inan kötü bir niyetle söylemedim sabahki sözleri. diyerek başımı önüme eğdim. Hiçbir şey söylemeden mektubu elimden aldı. Sonra cebinden itinayla katlanmış bir kağıdı çıkarıp uzattı. Şaşkın bakışlarla kağıdı aldım. Daha sonra başı önünde, hiçbir şey söylemeden yanımdan ayrıldı.

Zeynep'in verdiği kağıdı, büyük bir merakla açtım. Şunları yazmıştı:

“Aradan geçen zaman, ne kadar seni bana yakınlaştırdıysa, bir o kadar da beni sana yakınlaştırdı. Ama bir türlü duygularımı sana açamadım. Galiba senin kadar cesur değilim. Okula gelmeyecek kadar gururlu biri olduğumu bildiğim için, bu kısa mektubu yazıyorum. Umarım sabahki davranışımı hoş görürsün. Yarın mutlaka okula gel. Sen olmayınca...” deyip bırakmış.

Eve doğru yürürken içim içime sığmıyor, içimden avazım çıktığı kadar bağırışım geliyordu. Her şey bir anda değişmişti. Evet yüce Rabbim affetmişti beni. Ettiğim dualar kabul olmuştu. İlahi kader, en güzel sürprizi hazırlamıştı bana. Evet, yıldızlar yoktu belki gökyüzünde ama her taraf aydınlıktı. Her şey bembeyazdı artık.

* * *

Artık çok mutluydum. Geçmişte Zeynep'e rağmen annemin hastalığına üzüldüğüm kadar, şimdi de annemin hastalığına rağmen, Zeynep'in aşkından dolayı mutluy-

dum. O kendimi bildim bileli hep ikinci plana itilmişliğim, o görmezden gelinen ürkek çocukluğum ve yüreğimin simsiyah mahremiyetine sakladığım, şefkatten yoksun heveslerim, Zeynep'in içten ilgisi karşısında şaşkına dönmüştü adeta. Hayatım hiç olmadığı kadar güzel ve renkli geçiyor, karşılaştığım hiçbir olumsuz durum beni etkilemiyordu. Bütün benliğimle, Zeynep'e ve varlığının verdiği sonsuz mutluluğa kilitlenmiştim.

Altıncı Bölüm

Üç yıl göz açıp kapayıncaya kadar geçmiş, annem yakalandığı bu amansız hastalığa daha fazla direnemeyerek, kontrollerini yaptırmak için hastaneye götürülürken, yolda vefat etmişti. Annemin ölümünden sonra, evimizin havası değişmiş, babam daha da içine kapanarak, hepimizden uzaklaşmıştı. Ne doğru dürüst konuşuyor, ne de yüzü gülüyordu. Hemen hemen her gün annemin mezarına gidiyor, saatlerce kuran oku-yordu. Abilerimin durumu da farklı değildi. Her sabah tarlaya gidiyorlar, tarladan geldikten sonra da erkenden yatıp uyuyorlardı. Bense, hayatımda ilk defa hiçbir şeyi umursamıyordum. Ne bu evin soğukluğunu, ne babamı, ne de abilerimi... tek düşündüğüm ve benim için tek önemli olan şey Zeynep'ti.

Bilmediğim gizli bir güç, beni gün geçtikçe ailemden koparıyordu sanki. Eskiden olsa, ailemin düştüğü bu durum beni kahrederdi. Oysa şimdi, olup bitenleri farkında bile değildim. Hele babama liseye kaydolmak istediğimi söylediğim ve babamın bana "Kalk yanımdan defol" diye bağırdığı o günden sonra, iyice kopmuştum her şeyden. Ne yapacağımı, neye karar vereceğimi bilemiyordum. Ba-

bam, o çocukluğumun kahramanı, o taparcasına sevdiğim insan, gün geçtikçe küçülüyordu gözümde.

Bir gün, hayvanların bakımını yapıp yemledikten sonra, balkonda oturuyordum. Babamın, elinde kurani, balkon merdivenlerini ağır adımlarla çıktığını gördüm. Hemen oturduğum yerden kalkıp, babama yer gösterdim. Babam, yüzüme bile bakmadan geçip yer minderine oturdu. Başını avuçlarının arasına alarak:

— Söyle bakıyım Kadir! Okullar ne zaman açılıyor? diye sordu. Okul lafını duyunca bir anda heyecanlanmışım.

— Bir hafta sonra, diye kekeleydim. Babam son zamanlardaki dalgın tavrını takınarak, bir süre boşluğu süzdü. Sonra kararlı bir ses tonuyla:

— Bu sene okul masraflarını karşılayamam. Biliyorsun ki, annenin hastane masrafları beni çok sarstı. Sonra abilerin de evlenme çağı geldi. Onları evermek gerek. Bu sene sabret hele, seneye Allah kerim, diyerek sert sert yüzüme baktı. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Ellerim birbirine kenetli, kalakalmışım öylece. Babamın taviz vermez tavrı karşısında, olanları kabullenmekten başka çarem yoktu.

Hiçbir şey söylemeden oturduğum yerden kalkıp, bahçe kapısına doğru merdivenleri inmeğe başladım. Saat daha akşamın beşiydi. Karanlığın çökmesine bir hayli vardı. Canımın sıkıntısını ancak, Zeynep ile konuşarak atabilirdim. Bu düşüncelerle bahçe kapısından çıkıp, Zeyneplerin evine sapan ağaçlıklı yola doğru yürümeğe başladım. İçimde garip bir duygu vardı ve attığım her adımda biraz daha ruhumu okşuyordu. Muhakkak okumalıydım ve okuyacağıma dair Zeynep'e söz vermişim. Bu sözümü de tutmak zorundaydım. Ama nasıl... bilemiyordum.

* * *

O akşam geç vakitlere kadar, Zeyneplerin evinin olduğu sokakta dolaşıp durdum. Ama Zeynep'le görüşemedim. Çaresiz bir şekilde eve döndüğümde, Hasan abim balkonda oturmuş, kitap okuyordu. Sessiz bir şekilde gelip yanına oturdum. Ne selâm vermiştim abi-me, ne de tek kelime bir şey etmiştim. Bu suskunluğumu garipser bir ifadeyle yüzüme bakarak, sitemkâr bir ses tonuyla:

— Ne o beyefendi! Artık selâmı da mı kestir? diye sordu.

— Yok bir şey abi! Sadece canım sıkkın, diyerek, kısa ve isteksiz bir şekilde cevap verdim. Abim, elindeki kitabı yere koyarak, iyice yanıma sokuldu.

— Hele anlat bakıyım! Hangi sebep seni böyle derbeder etmiş? Selâm bile vermediğine göre, mesele mühim olmalı.

— Evet abi! Hem de çok mühim. Anlayacağın okul hayatım bitmek üzere.

— Hayırdır! Niye bitsin ki?

— Bugün akşamüzeri babamla konuştum. Bu sene okul masraflarımı karşılayamayacağını söyledi.

— Haklı ama! Biliyorsun ki annemin hastalığı, bizi maddi olarak tüketti. Bu durumda da senin okul masraflarını karşılamamız oldukça güç görünüyor.

Sonra teselli verircesine eliyle omzumu okşayarak, oturduğu yerden kalkıp, içeri girdi. Gerçekten de bu çaresiz düşüncelerle yapayalnız kalmıştım. Gece geç vakitlere kadar, balkonda oturup düşündüm. Mutlaka bir şeyler yapmalıydım. Bir çaresi olmalıydı bu sorunun ve ben o çareyi bulmalıydım. Çünkü okulların açılmasına bir hafta gibi kısa bir zaman kalmıştı. Ama ben ne yapabilirdim? Bu sorunu nasıl ve kimin yardımıyla aşabilirdim? Bir anda aklıma

parlak bir fikir geldi. Evet, bu konuyu ilkokul öğretmenim Ali bey ile konuşmalıydım. O, bu konuda bana bir fikir verebilirdi. Kim bilir babamla konuşup onu ikna bile edebilirdi. Bu düşüncelerle kalkıp, yatmak için içeri girdim. Bir hayli rahatlamıştım. Boşuna dememişlerdi ya, en kötü karar bile kararsızlıktan iyidir diye...

Sabah erkenden kalktım. Hayvanların bakımını yaptıktan sonra, yıkanıp üstümü değiştirdim. Kahvaltımı yaptıktan sonra, babamdan izin alıp, Ali öğretmenin evine gitmek için evden çıktım. Ali Öğretmen, ilkokul birinci sınıftan, beşinci sınıfa kadar bizi okutmuştu. Bilmediğim bir nedenden dolayı beni oğlu gibi sever, her türlü olumsuzluğa karşı korurdu. Hiç unutmam, bir keresinde okul müdürümüz Musa Bey, beni suçsuz yere dövdü. Suçsuzdum çünkü, sınıfımızda bir arkadaşın yaptığı bir terbiyesizliği ispiyonlamamı istemişti. Ben de arkadaşımı korumak için, hiçbir şey görmediğimi söyleyerek, yalan konuşmak zorunda kalmıştım. Oysa sınıfta her kesin karşısında olmuştu bu olay ve benim görmememe olanak yoktu. O da bunu bildiği için bütün sınıfın karşısında beni evire çevire dövdü. Tam o sırada Ali Öğretmen içeri girdi ve Musa Beyin beni dövdüğünü gördü. Sinirli bir yüz ifadesiyle, Musa beyin kolumdan tuttu.

— Çocuğu niye dövüyorsun Hocam? Ne suç işledi çocukcağız? diye bağırdı.

Musa bey:

— Daha ne suç işlesin! Sorduğum soruya doğru cevap vermiyor. Arkadaşını korumak için bana yalan konuşuyor, diyerek haksızlığını kendi ağzıyla ifade etti. Bu sözler karşısında daha da sinirlenen Ali öğretmen:

— Ne demek çocuğu bundan ötürü mü dövüyorsun? Ne yapmalıydı arkadaşını ispiyonlamalı mıydı? Lütfen dışa-

rı çıkın, diyerek Musa beyin kolundan tutarak dışarı çıkar-
mıştı. O günden sonra da, Ali öğretmene karşı daha bir ya-
kınlık hissetmeğe başlamışım.

* * *

Tahta kapıya, biraz utangaç biraz da mahcup bir tavır-
la vurdum. Çok geçmeden kapı açıldı ve Ali öğretmenin eşi
Zehra Hanım o güleç yüzüyle, başını yarı açık kapıdan dışa-
rı çıkardı. Beni karşısında görünce:

— Ooo Kadir! Sen miydin? Durma öyle gir içeri, diye-
rek kapıyı ardına kadar açtı. Teşekkür ederek içeri girdim.
Ali öğretmen, balkonda oturmuş çay içiyordu. Beni görür
görmez, ayağa kalkarak:

— Vay koçum! Sen miydin? Bizim evin yolunu bilir
miydin sen, diye gülümsedi. büyük bir saygıyla Ali öğret-
menin elini öptükten sonra, geçip Zehra Hanım'ın göster-
diği sandalyeye oturdum. Çocukları olmadığı için, Zehra
hanım da beni çok severdi. Ne zaman beni görse, büyük
bir ilgi gösterir, evlerine davet eder ve bu konuda söz alın-
caya kadar ısrar ederdi.

İkram edilen çayı yudumlarken, bir yandan da ko-nuyu
nasıl açacağımı düşünüyordum. Allah'tan Ali öğretmen
benden önce davrandı. Halimden anlamış olacak ki, biraz
daha ciddileşerek:

— Hayrola Kadir! Bir sorun mu var? Durup dururken
bize gelmezdin böyle. Daha doğrusu gelmeğe utanırdın,
diye sordu. Elimdeki bardağı masanın üzerine koyarak:

— Evet öğretmenim! Ciddi bir sorunum var ve bu ko-
nuda sizin tavsiyelerinize ihtiyacım var, diye cevap verdim.

Ali öğretmen oturduğu yerden doğrularak:

— Söyle bakıyım Kadir. Yapabileceğim bir şey varsa,

seve seve yardımcı olurum, diye meraklı gözlerle yüzüme baktı.

Derin bir nefes aldıktan sonra, konuyu açtım:

— Okumayı çok istediğimi biliyorsunuz. Dün akşam bu konuyu babama açtım. Babam da annemin hastane masraflarından dolayı, bu sene benim okul masraflarımı karşılayamayacağını öne sürerek, okumama karşı çıktı. Beynimden vurulmuşa döndüm. Ne yapacağımı bilemedim o anda. Gece geç saatlere kadar balkonda oturup düşündüm ama, bir çıkar yol bulamadım. Aklıma sizinle konuşmak ve bu konuda bana önerebileceğiniz bir şeyler var mı diye öğrenmek geldi.

Ali öğretmen büyük bir hiddetle sözümü kesti:

— Nasıl okutamazlar yahu? Bir öğrencinin masrafı kaç para ki? Sonra senin gibi zeki ve çalışkan bir öğrenciyi de okutmayıp, kimi okutacaklar?

Sonra arkasına yaslanarak, bir sigara yaktı ve devam etti:

— Bak Kadir! Şimdi sana gel bütün masraflarını ben karşılayayım desem, biliyorum hayatta kabul etmezsin. Yeminle söylüyorum ki yaparım. hem de seve seve... Babanla konuşayım desem, sanmıyorum kararından dönsün.

Başını önüne eğip biraz düşündükten sonra, başını kaldırıp dik dik yüzüme bakarak:

— Söyle bakıyım, hem çalışıp hem okuluna devam edebilir misin? diye sordu. Hiç düşünmeden:

— Tabi... tabi... devam edebilirim, diye kekeledim. Ali öğretmen tekrar sordu:

— Bak Kadir! Zannettiğin kadar kolay değil, hem okuyup hem çalışmak. İyi düşün, öyle kararını ver.

— Hayır düşünmeme gerek yok. Okumak için her türlü zorluğa razıyım. Sonra siz demez miydiniz hep, ideallere ancak bir şeylerini feda edebilenler ulaşabilir diye...

— Anlaştık o zaman. En kısa zamanda hazırlıklarını yapıp, okul kayıtlarına yetiştirmeliyiz.

Sonra merakla yüzüme bakarak:

— Peki baban kabul edecek mi bunu? diye sordu.

Evet, kendimi öyle kaptırmıştım ki, için bu kısmını hiç düşünmemiştim. Sorduğu bu soru karşısında sustuğumu gören Ali öğretmen, hemen ayağa kalktı.

— Hadi Kadir! Kalk gidiyoruz. Bu sorunun cevabını ancak babandan öğrenebiliriz. Sonra beraberce bizim eve doğru yürümeğe başladık. Babamın vereceği cevabı o kadar merak ediyordum ki, yol boyunca Ali öğretmenin sorduğu bütün sorulara yarım yamalak cevaplar veriyordum. Bu durumu fark eden Ali öğretmen de, bıyıklarının altından kıs kıs gülererek:

— Vallahi mükemmel cevap... Bugün de gevezeliğin üstünde, gibi yorumlar yaparak, alaycı tavırlarla yüzüme bakıyordu.

Merakım, eve yaklaştıkça daha da artıyor, kalbim yerinden fırlayacakmış gibi, sinemi tokatlıyordu. Babamın ters bir cevap verme ihtimalini düşünemiyordum bile.

Bahçe kapısından girdiğimizde, babam balkonun aşağısında bulunan armut ağacının altında oturmuş, elindeki kitabı okuyordu. Yanımda Ali öğretmeni görünce, elindeki kitabı yere bırakarak, ayağa kalktı. Ali öğretmene doğru kollarını açıp:

— Ooo Ali Bey! Bu ne güzel sürpriz. Buyurun!... buyurun, diyerek büyük bir ilgiyle Ali öğretmenin elini sıktı. Beraberce balkona çıktık. Babam, Ali öğretmene gayet nazik

bir şekilde yer göstererek, geçip yer minderine oturdu. Sonra bana dönüp:

— Hadi oğlum Kadir! Bir ayran yap da, Ali beyle içelim de yüreğinin harareti dinsin, diyerek, Ali öğretmenin niye geldiğini tahmin etmişçesine, manalı manalı yüzüme baktı.

Hemen mutfağa giderek soğuk bir ayran yapıp, elimde tepsiyle, acele bir şekilde balkona geri geldim. Ayranları ikram ettikten sonra, geçip bir köşeye oturdum. Büyük bir heyecanla, Ali öğretmenin konuya girmesini istiyordum. Sohbetin en koyu anında Ali öğretmen, biraz çekingen bir tavırla babama döndü:

— Müsaade ederseniz, sizinle mühim bir konuyu görüşmek istiyorum Hacı Amca.

— Tabi, tabi ne demek. Sizi dinliyorum Ali bey.

— Ben Kadir'in okulu hakkında konuşacaktım.

Babam sinirli bir şekilde Ali öğretmenin sözünü kesti:

— Ama Ali bey! Ben bu konudaki maruzatımı Kadir'e açık bir şekilde açıklamıştım. Sonuçta bu konuyu daha fazla uzatmanın bir anlamı yok ki. Ben de isterdim Kadir okusun. Ama şartlar...

— Tamam haklısınız Hacı amca. Zaten bunların hepsini Kadir bana anlatmıştı. Ben şunu öğrenmek istiyorum. Tek sorun Kadir'in masrafları mı?

— Maalesef... Hanımın hastalığı beni bitirdi. Yoksa Kadir'e, onu okutacağıma dair söz vermiştim. Ama durumum el vermiyor. Ne yapabilirim ki?

— Şimdi Kadir okul masraflarını karşılarsa, okumasına izin verir misiniz?

— Veririm vermesine de, nasıl olacak bu iş? Kadir okul masraflarını nasıl karşılayacak?

— Ben onu ayarladım. İğdır’da bir arkadaşımın tamirci dükkanı var. Okul saatlerinin dışında orada çalışır. Arkadaşla konuşursam bizi idare edebilir. Siz ne dersiniz?

— Bilmem ki, Kadir’e sormak lazım. Her iki işi de birlikte götürebilirse, benim söyleyecek bir şeyim yok.

Sonra her ikisi de dönüp bana baktılar. Belli ki benim cevabımı bekliyorlardı. Ellerimi ovuşturarak:

— Hiç sorun değil. Allah’ın izniyle üstesinden gelirim. Yeter ki öğrenimime devam edeyim, diye cevap verdim.

Babam, gözlüklerini hafifçe indirerek, yüzüme bak-tı. sonra Ali öğretmene döndü:

— O zaman sorun yok. Madem ki Kadir, halledeceğine inanıyor, hadi hayırlısı olsun, diyerek, başını önüne eğdi.

Babamın sözlerinden sonra, Ali öğretmen bana dönüp, göz kırptı ve:

— İşte gördün mü Kadir? Her şey halloldu. En kısa zamanda kayıt hazırlıklarına başlamamız gerekiyor. Kayıttan sonra da çalışacağın işyerine gider, patronunla tanışırız. Hadi gözün aydın, diyerek memnun bir şekilde, gösterdiği anlayıştan dolayı babama teşekkür etti.

* * *

O günden sonra, ilk iş olarak İğdır’daki en iyi lise olan İğdır Lisesine kaydoldum. Sonra da Ali öğretmenle beraber , Ali öğretmenin arkadaşı Fevzi Beyin iş yerine gidip, okuldan sonraki zamanlarımda çalışmam için anlaştık. Artık hem okuluma kavuşmuştum, hem de okul masraflarımı karşılayabileceğim güzel bir işim vardı. Hayatımdan hiç olmadığı kadar mutluydum. Hele birde Zeynep’le aynı sınıfa düştüğümü öğrendikten sonra, mutluluğum ikiye katlanmıştı.

Günlerim çok güzel ve huzurlu geçiyordu. Bir taraftan okuluma devam ediyor, bir taraftan da okul masraflarımı çıkarmak için, Fevzi beyin tamirhanesinde çalışıyordum. Her şey tam istediğim gibi gidiyordu. Ta ki okul dönüşü Ali öğretmenle karşılaştığım o lanet güne kadar.

* * *

Dersten çıkmış, tamirhaneye doğru yavaş adımlarla yürüyordum. Belediye sokağına girdiğimde, Ali öğretmeni, tamirhanenin önünde beklerken gördüm. Duvara yaslanmış, başı önünde, sigara içiyordu. Daha önce onu sigara içerken hiç görmemiştim. Şaşkınlığımı gizlemeğe çalışarak yanına yaklaştım. O kadar dalgın görünüyordu ki, beni fark etmemişti bile. Hafifçe om-zuna dokundum ve:

— Hoş geldiniz hocam. Hayrola sigaraya mı başladınız, diye sordum.

Beni gördüğüne şaşırmış gibiydi. Elindeki sigarayı hemen yere attı ve ayağıyla iyice söndürdü. Sonra başını kaldırıp, uzun uzun yüzüme baktı. Göz bebekleri titriyor, kirpikleri ardına kadar biriken göz yaşları, boncuk boncuk parlıyordu. Eliyle gözlerini ovuşturduktan sonra, gayet ciddi bir ses tonuyla:

— Bak Kadir! Nasıl söyleyeceğimi bilmiyorum ama, baban... deyip sustu.

Kafama bir balyoz yemiş gibi sarsıldım. Sonra Ali öğretmenin kolundan sıkı sıkı tutarak:

— Ne oldu babama? Ne olur söyleyin. Kötü bir şey mi oldu, diye bağırdım. Ali öğretmen zoraki:

— Başın sağ olsun Kadir! Başımız sağ olsun, diye kekeleyerek, başını avuçlarının arasına alarak ağlamaya başladı.

Ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi bilemez bir hâlde, olduğum yerde dona kalmıştım adeta. Hafif hafif esen sonbahar rüzgarı tenimde buz kesiyor, gırtlığımı sıkın çaresizlik, git gide şiddetini arttırıyordu.

Bu nasıl bir kaderdi ki, mutluluğu yüreğime damla damla verirken, hüznü böylesine azgın seller gibi salıveriyordu. Yıkılmamak için zor duruyordum artık. Ben hayata sarılmaya çalıştıkça, hayat beni savurup atıyordu her seferinde. O kadar kırılmıştım ki, yaşadığım hayal kırıklıkları, hayal kırıklığına uğratmıyordu artık. Ağlamayı bile beceremiyordum. Tek yapabildiğim, beni yavaş yavaş sarmalayan yalnızlığı karşı, sessiz sedasız boyun eğmekti artık.

Bütün çaresizliğimi vurup yüreğime, minibüs durağına doğru yürümeğe başladım. Ali öğretmeni de, Fevzi Ustayı da ancak kamyonet yanımda durduğunda fark etmiştim. Beni öyle bitkin ve çaresiz bir hâlde görünce, Fevzi usta yetmiş model kamyonetini alarak beni eve bırakmak için peşimden gelmişti. Ali öğretmen başını açık olan camdan çıkararak:

— Gel Kadir! Biz de köye doğru gidiyoruz. Seni de eve bırakırız, diyerek arka kapıyı açtı. Hiçbir şey söylemeden, başım önümde kamyonete bindim.

Bizim evin olduğu sokağa girdiğimizde, evin önü ana baba günüydü. Hemen hemen bütün komşularımız bizim evin önünde toplanmışlardı. Kamyonet ağır ağır kalabalığın arasına girdi. Ben yine acele etmeden, ağır hareketlerle kamyonetten inip, kalabalığın arasından eve doğru yöneldim. Bahçe kapısından içeri girdiğimde, Hasan Abi'mle karşılaştım. Hasan Abim, balkonun aşağısındaki yaşlı armut ağacının altına çömelmiş, başı ellerinin arasında, öylece donakalmıştı. O kadar çaresiz görünüyordu ki, etra-

fındaki kalabalığın farkında bile değildi. Öyle ki, beni bile fark etmemişti.

Sonra Hüseyin Abi'mi gördüm. Balkonun direğine yaslanmış, çaresiz ve yaşlı gözlerle, balkonun ortasında beyaz bir kefene sarılmış olan babamın cansız bedenini seyrediyordu. Çok bitkin görünüyordu. Öyle ki, balkonun direğine tutunmasa düşecekmiş gibi duruyordu.

Gördüğüm bu vahim manzara karşısında ne yapacağımı bilemez bir hâlde, olduğum yerde kalakalmıştım öylece. İçimde öyle bir boşluk vardı ki, tam anlamıyla üzülemiyordum bile. Göz pınarlarım kurumuşçasına gırtlığımı sıkıyor, soluk alıp vermekte zorlanıyordum. O anki halim aklıma geldikçe, nasıl ayakta kaldığıma şimdi bile şaşırıyorum. O anı anlatmaya kalksam, ne kelimeler yeter, ne de sabrım...

* * *

O günden sonra evden iyice kopmuştum artık. Abilerimin bana karşı olumsuz ve soğuk tutumları da buna tuz biber ekmişti. Bana karşı o kadar ilgisiz davranıyorlardı ki, var mıydım yok muydum, onun bile farkında değillerdi. Bazı günler eve gitmiyor, Fevzi ustanın ısrarlarına dayanamayarak, onlarda kalıyordum. Bu durumun sık sık tekrarlanmasına rağmen, ne Hasan abim, ne de Hüseyin abim merak edip de, nerede kaldığımı sormuyorlardı bile.

Günler, amansız bir telaş içinde akıp gidiyordu. Her şeye rağmen hayat devam ediyordu ve ben de içine düştüğüm o amansız yalnızlığa yavaş yavaş alışıyordum. Hayatım, okul ile tamirhane arasındaki o tek şeritli yolun monotonluğunda sürüp gidiyordu. Hayatın bu sıkıcı monotonluğundan beni alıp koparan şey ise, okul çıkışlarında Zeynep ile geçirdiğimiz o kısa fakat mutluluk dolu saatlerdi.

Her gün ders çıkışı Zeynep ile okulun karşısında bulunan kafeteryada beş on dakika oturup, dertleşirdik.

Bir gün yine ders çıkışı Zeynep ile buluşup, kafeteryaya gittik. Zeynep, her zamanki güleç ve neşeli tavırlarının aksine, o gün oldukça durgun ve düşünceliydi. Neler olduğunu merak ederek sordum:

— Hayrola Zeynep! Bir sorun mu var? Seni biraz düşünceli görüyorum da...

— Yok bir şey. Sadece biraz canım sıkkın.

— Tamam da, durup dururken mi canın sıkıldı? Bir nedeni yok mu?

— Yok... Yok... Yok... Allah aşkına sık boğaz etme insanı. Sana söyleyebileceğim bir şey olsa söyledim her hâlde. Demek ki seni ilgilendirecek bir şey değil.

Zeynep'in bu ani çıkışı karşısında, beynimden vurulmuşa dönmüştüm. Nefes alışımında bir duralama, kalp atışlarımda bir kesiklik hisseder gibi oldum. Zeynep'in aşağılar gibi bana bağırmasına o kadar içerlemiştim ki, oturduğum sandalyede sendeler gibi oldum. Etraftakilerin bakışlarını üzerimde hissediyor, duvarların soğukluğunu beynimde duyumsuyordum. Alnımdan süzülen ter damlacıkları, bu soğukun etkisiyle sanki buz kesmişti birden bire.

Zoraki doğrulup, alnımdaki soğuk terleri elimle sildim. İçinde bulunduğum ruh halinin soğuk ve kimsesiz loşluğuna sırtımı dönüp, yarı açık olan kapıdan dışarı attım kendimi. Dilimin kıvrımlarında tek sözcük dolaşıyordu:

— Yazıklar olsun!...

Ve kulaklarımda tekrar tekrar aynı sözcük yankılanıyordu:

— Yok... Yok... Yok...

İki üç dakika öylece kalakaldım, kafeteryanın köşesindeki meşe ağacının altında. Sonra yorgun ve ağır adımlarla yürümeğe başladım. Ağır ve yıkıcı bir ruh halinin etkisindeydim. Etrafımdaki arabaların homurtulu sesleri ve korna çığlıkları beynimde zonklıyor, attığım her adımda biraz daha halsizleşiyordum. Mantiğiyle duyguları arasında hırpalanan bir gurur mağduru gibi, hep aynı şeyleri düşünüyordum:

— Neden böyle oldu? Doğru mu yaptım? Oturup dinlese miydim? Ama o da gururumu incitmeseydi...

Bu duygu karmaşasıyla cebelleşe cebelleşe nihayet tamirhaneye gelmişim. Tamirhaneye girdiğimde, ilk dikkatimi çeken şey, Fevzi ustanın üzerimde dolaşan şaşkın bakışları oldu. "Her hâlde çok geç kaldım." diye düşünürken, Fevzi usta oturduğu yerden doğrularak:

— Oğlum Kadir! Nen var? Hasta mısın? Ne bu hâl diye soruları büyük bir telaşla sıralayıverdi.

— Yok abi hasta falan değilim. Sadece biraz canım sıkın. Bir de geç kaldığım için kusuruma bakma, diye cevap verdim

Fevzi usta, masanın üzerinde duran bez parçasıyla ellerinin yağını silerek yanıma geldi:

— Hele geç kalmayı falan boş ver de, çıkıp güzel bir yemek yiyelim. Bu münasebetle biraz konuşmuş oluruz.

Tamirhanenin kapısını kilitledikten sonra, yan sokaktaki lokantaya doğru yürümeğe başladık. Yolda yürürken Fevzi usta elini omzuma atmış, gayet yakın bir ilgiyle benimle şakalaşıyor, artık somurtmamam için telkinlerde bulunuyordu. Gerçekten de garip bir duyguydu bu. Benim için yabancı sayılabilecek birinin, beni bu kadar önemsemesini ve benimle bu kadar yakından ilgilenmesini, ger-

çekten de çok garip karşıla-yordum. Çünkü öz abilerimden bile bu yakınlığı göre-miyor, üstüne üstelik onlar tarafından gün geçtikçe biraz daha dışlanıyordum.

Lokantada cam kenarında bir masaya oturup, yemeklerimizi söyledikten sonra, Fevzi usta bana dönerek:

— Hadi Kadirciğim! Anlat bakıyım. Zeynep’le mi tartıştınız, diye sordu.

Başımı önüme eğip sustum. Zeynep konusunu bildiğini biliyordum ama büyüklerimle böylesine özel meselelerimi konuşmaya pek de alışık değildim. Çekindiğimi fark etmiş olacak ki, ısrarla tekrar sordu:

— Hadi Kadir! Seni bekliyorum. Yoksa benden çekiniyor musun?

— Yo... yo abi!...

— Bal gibi de çekiniyorsun işte. Bunda çekinecek ne var ki? Senin geçtiğin yollardan biz de geçtik. Sen ne zannediyorsun, biz anadan böyle ihtiyar mı doğduk? Biz de zamanında aşık olduk, sevdiğimiz kızla tartıştık, ayrıldık, barıştık. Bunlar gençliğin güzelliği neşesidir. Hadi şimdi anlat bakalım mahcup aşık. Sorun ne ?

— Bilmem ki Fevzi Abi. Ben alışkın değilim bu tip konuları büyüklerimle konuşmaya. Sonra...

— Sonra ne? Saygısızlık mı olur? Bak oğlum! Saygıyı böyle basit şeylerle ölçme. Saygının da saygısızlığın da ne olduğunu ben çok iyi biliyorum. Sonra gençlerle araya böyle saçma sapan mesafeler koyarsak, bu safsatalarla onları kendimizden uzaklaştırırsak, onlara nasıl doğruları, tecrübelerimizi yansıtabiliriz?

Gerçekten de Fevzi usta çok mantıklı konuşuyordu. Bu yaşıma kadar hiçbir büyüğümden böylesine medeni ve yakın davranışlar görmemiş, bu kadar mantıklı sözler duy-

mamiştim. Bunun verdiği şaşkınlıkla ve Fevzi ustanın yaklaşımından dolayı duyumsadığım rahatlıkla, Zeynep'le yaşadığım o anlamsız olayı anlatmaya başladım:

— Evet Fevzi Abi! Tahminin doğru. Zeynep'le tar-tıştık. Ama gerçekten de ben haklıydım.

— Hele olayı anlat bakalım. Aranızda neler geçti?

— Her ders çıkışında olduğu gibi, yine Zeynep ile buluşup, okulun karşısındaki kafeteryaya gittik. Zeynep'in biraz durgun olduğunu fark ettim. Bu durgunluğunun nedenini sordum. Önemli bir şey olmadığını, sadece canının sıkın olduğunu söyledi. Sıkıntısını benimle paylaşması konusunda biraz daha üsteleyince, konunun beni ilgilendirmedığını, ilgilendirse zaten anlatacağını öne sürerek bana bağırdı. Ben de onun bana bağırmasını hazmedemeyerek, hiçbir şey söylemeden kalktım. Çünkü biraz daha otursam daha kötü şeyler olabilirdi.

— Eee! Bütün sorun bu mu? Tamirhaneye girdiğindeki o perişan halinin sebebi, kızcağızın canının sık-kın olması mı yani?

— Öyle deme abi. Gerçekten de gururum çok incindi.

— Yapma Kadir! Yapma gözünü sevdiğim. Gerçekten de senin gururun bir kıza mı bağlı? Ne yani, kızcağız biraz öfkelenmiş diye gururun mu kırıldı?

— Ne demek abi. Onca insanın içinde bana bağıracak, ben de kalkıp onu teskin mi edeceğim öyle mi?

— Böyle saçma fikirlerin olduğuna gerçekten çok üzüldüm. Neden hep olaylara kendi pencereden bakıyorsun? Bir de Zeynep'in penceresinden bakmayı de-nesen... Şimdi o kızcağızın gururu kırılmadı mı zannediyorsun?

— Onun niye gururu kırılırsın ki? Sonuçta bana bağıran ve onca insanın içinde beni rezil eden kendisiydi.

— Peki senin onu onca insanın karşısında öylece bırakıp çıkman, hiç mi onun gururunu kırmadı?

Olayı bu yönüyle hiç düşünmemiştim. Yaptığının bir hata olduğunu fark eder bir tavırla başımı önüme eğip sustum. Ne söyleyebilirdim ki? Fevzi usta, o mükemmel mantığıyla bütün direncimi kırmıştı. Fevzi usta, kararlı bir şekilde devam etti:

— Bizim insanlarımız maalesef ki böyle. Karşısındakini anlamadan etmeden, hemen oracıkta yargılayıp asıyorlar. Kendi hatalarından başkalarına pay çıkartırlar. Benim de çevremde böyle insanlar çok var. Evde hanımlarına bağırırlar, küfrederek, hele daha da ileri giderek bazen döverler. Bunu da büyük bir marifetmiş gibi, gururlana gururlana sağda solda anlatırlar. Bunca şey karşısında, hanımları biraz diklenecek olsa, bunu da gurur meselesi yapıp, dünyayı ayağa kaldırırlar. Kadınların da bir gururu olduğunu hiç düşünmezler. Seni de böyle düşündüğün için suçlamıyorum. Sonuçta, siz gençler büyüklerinizin, daha doğrusu sizleri yetiştiren insanların etkisiyle, bu saçma sapan düşüncelere saplanıyorsunuz. Sohbetimizin başında da söylediğim gibi, biz büyüklerin saygıyı yanlış yerlerde arayarak, geçlerle aramıza bu saçma düşüncelerle mesafe koymamızdan kaynaklanan bir sonuçtur bu. Bunu asla unutma Kadir. Karşındaki insanın yaptığı bir hatada, devamlı suçu kendinde aramaya çalış. Enine boyuna düşün, sonra yargıla. Gururu da yanlış saplantılarda arama. Unutma ki gurur, bir insanın elindeki değerlerini kaybetmek değil, o değerleri korumayı gerektirir. Şimdi düşün bakalım, gerçekten de seninki gurur mudur, yoksa bir anlık hayal kırıklığı mı?

Ne söyleyeceğimi bilemez bir hâlde, hayran hayran Fevzi ustaya bakıyordum. Sonra Fevzi ustanın elini sıkarak:

— Gerçekten de düşünceleriniz çok mükemmel. Bu düşüncelere katılmamak mümkün değil. İyi ki sizinle konuşmuşum. Hem o güzel fikirlerinizle aydınlandım, hem de çok değer verdiğim bir insana karşı yaptığım hatayı fark ettim. Sizinle konuşmasam kim bilir daha ne saçmalıklar yapacaktım. Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum, diye cevap verdim.

Fevzi usta, gayet alçak gönüllü bir şekilde gülümseyerek, devam etti:

— Bana en güzel teşekkürü, ancak Zeynep'ten özür dileyerek, her şeyi düzeltmekle edebilirsin. Bak onca sorun yaşadın. Annenin ölümü, babanın ölümü... Seni o kötü ve sıkıntılı günlerinde Zeynep hiç yalnız bıraktı mı? Sen de onu anlamaya çalışıp, sıkıntısı her neyse onunla paylaşmalısın. Onu yalnız bırakmamalısın.

Yedinci Bölüm

Hüseyin Abi'mle Hasan Abi'min evliliklerinden sonra, yengelerimin de bana karşı olumsuz tutumlarının etkisiyle iyiden iyiye evden soğumuştum. Zamanımın çoğunu tamerhanede geçiriyordum. Tuhaf olansa, lise yıllarına kadar beni bunaltan o baskı, yerini bir o kadar ilgisizliğe ve yalnızlığa bırakmış, çocukluğumdaki o baskıyı ve o bunalımlı günleri arar olmuştum. En azından, etrafımda değer verdiğim ve benim farkımda olan birileri vardı. Oysa şimdi, kendi evimizde bir sığıntı gibi yaşıyordum ve bu durumu benden başka kimse önemsemiyordu. Hasan Abim bile, evlendikten sonra çok değişmiş, o eski sevecenliği ve ilgili yaklaşımı, yerini soğuk ve ilgisiz bir tutuma bırakmıştı. Oysa eskiden kendime en yakın hissettiğim ve bütün sıkıntılarımla hiç çekinmeden paylaştığım, anneme ve Hüseyin Abi'me karşı beni koruyan tek insandı evimizde. Şimdi ise elinden gelse kapının önüne koyacak kadar umarsız davranıyordu bana karşı.

Artık hiçbir şeyi umursamamayı öğrenmiştim. Ne Hasan Abi'mi, ne Hüseyin Abi'mi, ne yengelerimin o anlamsız tavırlarını, ne de içine düştüğüm bu garip yalnızlığı... Ne

geçmişini düşünüyordum, ne de geleceği... Benim için önemli olan, sadece bugünü yaşamaktı ve bugün nasıl geçerse geçsin, sonuçta dün olmaya mahkumdu.

* * *

Bir gün okul dönüşünde yine her zamanki gibi tamirhaneye geldim. Üstümü çıkarıp, tulumumu giydim. Masanın üzerinde duran su motorunu alıp, sökmeğe başladım. Gerçekten de çok güzel bir gün geçirmiştim. Zeynep'le ilk kez evlilikten konuşmuş, evleneceğimize dair birbirimize söz vermiştik. Yaşadığım bu güzel anın sarhoşluğuyla, içeri girdiğimde Fevzi ustaya selâm vermemiştim. Bunun üzerine de Fevzi usta sitemkâr bir tavırla:

— Ne o Kadir bey! diyerek oturduğu yerden kalktı. Bakıyorum artık selâmı sabahı da kestir. Hayrola, Zeynep hanım aklını başından mı aldı?

— Kusura bakma abi! diye cevap verdim. Sadece biraz dalmışım, o kadar.

— Yo,Yo! Seninki düpedüz kara sevda oğlum. Bak kendine dikkat et, sonra tamirhanenin yolunu da bulamayacaksın.

— Ne kara sevdası abi, diyerek utangaç bir edayla başımı önüme eğdim.

Fevzi usta, imalı imalı gülerek, lavaboya yöneldi. Ellerini yıkadıktan sonra:

— Hadi aptal aşık! Yemek vakti, diyerek gülümsedi. Yoksa yemek de mi yemeyeceksin? Tabi canım, selâm vermediğine göre, karnın da aç değildir senin.

— Tamam abi, tamam. Bugün eğlenceni buldun, akşama kadar dalganı geçersin.

— Ne yapalım oğlum! Zaman başka türlü geçmiyor işte, diyerek kapıya doğru yürümeğe başladı.

Ben de elimi yıkadıktan sonra, Fevzi ustanın ardından, tamirhanenin kapısını kilitleyip, lokantaya doğru yürümeğe başladım. Lokantaya girdiğimde, Fevzi usta her zamanki masamıza oturmuş, yemeğinin hazırlanmasını bekliyordu. Hemen yemeğimi sipariş ettikten sonra, Fevzi ustanın yanına oturdum. Fevzi usta, biraz ciddi bir tavırla sordu:

— Söyle bakıyım Kadir! Evde durumlar nasıl? Abilerinle aran düzeldi mi biraz?

— Nasıl olsun abi? Bildiğin gibi işte.

— Peki abilerine bu tutumlarının nedenini sormu-yor musun?

— Nesini soracağım ki? Hiç umurumda değil. İstedikleri gibi davransınlar. Sonuçta her kesin hayatı kendisine.

— Öyle şey olur mu? Sonuçta sen onların kardeşisin. O ev de, onların olduğu kadar senin de hakkın var.

— Hayır abi, ne hak istiyorum, ne de onlarla aynı yerde yaşamayı. Okulum bittikten sonra Allah kerim.

Fevzi usta:

— Aklım almıyor bir türlü, diyerek kafasını salladı. Bir insan kardeşini hangi sebeple böylesine dışlayabilir? Hele senin gibi bir kardeşi...

— Dedim ya abi, hiç umurumda değil. Zaten o evde bir türlü yüzüm gülmedi. Bundan sonra da gülmesin, istemiyorum.

— Nasıl umurunda olmaz oğlum? Farz et ki okul bitti. Sonra ne yapacaksın, nereye gideceksin?

— Boş ver abi! Benim için önemli olan bugündür. Geçmişi de geleceği de sildim ben defterden. Sonra yarın ne olacağını kim bilebilir ki?

Söylediklerim bittikten sonra, Fevzi usta iki üç dakika başı önünde hiçbir şey söylemeden, önündeki su dolu bardağa gözlerini dikip sustu. Daha sonra derin bir of çekerek, başını kaldırıp yüzüme baktı.

— Aslında sana hak veriyorum. Yaşadıkların, gerçekten de her insanın kaldırabileceği şeyler değil. Oysa sen, küçük yaşına rağmen onca şeyin üstesinden gelmeği, ayakta kalmayı başardın. Geçmişini silmekte de, geleceğini umursamamakta da çok haklısın. Çünkü geçmişinde hiç de hatırlanmayı hak edecek güzel şeyler yaşamamışsın. Gelecek de, bizim dışımızda şekillenen bir süreç olduğu için, en akılcısı, senin de dediğin gibi bu günü yaşayabilmektir galiba. Ama yine de umudunu yitirmemen lazım.

— Nasıl yani! diyerek söze karıştım. Bugünü yaşamaya çalışmak umutsuzluk mudur? Ben asla böyle düşünmüyorum. Sonuçta bu gün dünün yarını değil miydi? Dünden farklı ne verdi bize?

— Ne vermesi gerekiyordu ki? Sonuçta bir şeyi elde edebilmek için mücadele etmek gerekir. ben sana umudunu yitirme derken, her şeyi bırak, yarını bekle demiyorum ki.

— Ama bir çoğumuz öyle yapmıyor muyuz? Ya geçmişe saplanıp her şeyden elimizi eteğimizi çekiyoruz, ya da yarın yarın diyerek, bu günümüzü heba ediyoruz. Ama bugün de ömrümüzündür ve bu günümüzü de değerlendirmek zorundayız. İşte benim söylemek istediğim şey budur.

— Evet Kadirciğim! İşte hayat bu. Bir günde dört mevsimi birden yaşatıyor insana. Kimi zaman insanın yüreğini kavuruyor, kimi zaman yalnızlık korkusuyla üşütüyor, kimi zaman damla damla gözlerinde çağlı-yor, kimi zaman sevinç çığlıkları attırıp, kelebekler gibi ayağını yerden kesiyor insanın. Kimi zaman da, bütün arsızlığıyla, sevince rağmen

hüzne, varlığa rağmen yokluğa, çareye rağmen çaresizliğe alışmayı öğretiyor insana. Belki de insanı bazen umursamaz kılan, arsızlaştıran sebep budur beklide dünya tutsaklığından kurtulmaktır bu.

— Sebep ne olursa olsun, asla geçmişe bakmayacağım. Yarına da fazla bel bağlamayacağım. İşte benim hayat felsefem budur.

— Çok büyük konuşma Kadir. Sonuçta her insanın bir melankonik tarafı vardır, bir de hayalperest tarafı...

— Hayır abi, hiç de büyük konuşmuyorum. Yaşadığım hayal kırıklıkları yeter artık.

Fevzi usta açığımı yakalamışçasına:

— Peki Kadir! diye atıldı. Zeynep senin için bir hayal değil mi? Onunla ilgili hiç hayal kurmuyorsun?

Bu soru karşısında adeta afallamıştım. Ne cevap vereceğimi bilemiyordum. Zoraki:

— Niye hayal olsun canım, diye cevap verdim. Sonuçta o beni seviyor, ben de onu...

— Birbirinizi seviyor olmanız yeterli bir sebep midir? Gün gelip onun senden veya senin ondan soğumayacağını ne malum?

— Dedim ya abi, bugün için her şey istediğim gibi gidiyor. En azından Zeynep konusunda...

Söylediğim bu son sözlerden sonra Fevzi usta, ayağa kalkarak:

— Öyle olsun Kadir. Belli ki bir şeyleri yaşamadan ne demek istediğimi anlamaya niyetin yok. İnşallah pişman olmazsın. Benim söylemeğe çalıştığım, her şeyin sonucunda kötü ihtimalleri de hesaba katarak hareket etmendir. Sonuçta bugün kadar yarını da düşünmek zorundasın, de-yip hesabı ödemek için kasaya doğru yürüdü.

Tamirhaneye geldiğimizde saat bir hayli ilerlemişti. İkinci ezanının okunmasıyla, Fevzi usta abdest alıp, namazını kılmak için dükkanın arka bölümündeki küçük mescide geçti. Ben de bu aradan faydalanarak, o gün işlediğimiz dersi tekrar etmek için, ders defterimi alıp, tamirhanenin önündeki tabureye oturdum.

Defterimi açtığımda, defterin arasından itina ile katlanmış bir kağıt düştü. Kağıdı Zeynep koymuştu defterin arasına. Kağıdı açıp okumaya başladım. Şöyle yazıyordu:

“Bugün hayatımın en güzel günlerinden birini yaşatan canıma!

Sana söylemek isteyip de, bir türlü söyleyemediğim o kadar çok şey var ki. Mesela sen... Benim için ne kadar değerli ve vazgeçilmez olduğun bir bilebilseydin?... Benim için değerlisin, çünkü ilk göz ağrım, ilk yeminimsin. Benim için vazgeçilmezsin, çünkü sensiz bir ömrü düşünemeyecek kadar çok seviyorum seni.

Seni sevdiğimi, zamanımın çoğunu seni düşünerek geçirdiğimi, sensiz geçen günlerime sabrımın yetmediğini, o mahzun gözlerine bakarak söylemek isterdim aslında. Ama yapamıyorum bir türlü. Yapamıyorum çünkü, sana karşı hissettiğim duygularımı, ifade edememekten korkuyorum. Kim bilir belki de, ifade edebilecek kelimeleri bulamamaktan...

Bunu çok iyi bilmeni istiyorum. Nefes aldığım müddetçe, ister kaderim ol ister olma, seni hep seveceğim. Sakın kendini yalnız hissetme. Unutma ki ben varım. Yanımda ol veya olma, ben hep senin yanıdayım. Her saatimi, her dakikamı seni düşünerek geçirdiğimi bil ve beni unutma. Çünkü beni unutursan, hiçbir şeyin anlamı kalmaz benim için. Belki bunu ilk defa söylüyorum sana; ama en

az senin kadar ben de yalnızım. Çünkü hiç kimse senin yerini dolduramıyor. Kiminle konuşsam, yalnızlığımı kiminle paylaşmaya çalışsam, yüreğimin bir köşesi hep yalnızlık, hep boşluk hissiyle seni arzuluyor.

Seni tanıdığım günden beri, hem gurbetim oldu, hem de sılam. O güne kadar yalnızlığın da, özlemin de ne olduğunu bilmiyordum. Beni mutlu eden tek şey, annemin şefkatiydi, üzen şeyse, en basit isteklerimin reddedilmesiydi. Oysa şimdi ne annemin şefkati avutabiliyor beni, ne de senin dışında birileri üzebiliyor... mutluluğum da sensin, hüznümde...

Canım benim,

Bu mektubu yazmamın asıl nedeni, bu gün aramızda geçen o güzel muhabbetir. Böyle güzel bir günü yaşattığın için, sana ne kadar teşekkür etsem azdır. Diyebilirim ki, hayatımın en güzel, en mutlu gününü yaşadım senin sayende. Bunu bilmeni istiyorum ki, hayatımdaki tek güzel şey sensin. Tek güzel an ise, o hüzünlü bakışlarının bana yöneldiği andır.

Seni ömrümün sonuna kadar seveceğim. Unutulmamak dileğiyle..."

Zeynep...

Bu beklemediğim mektubu okuduktan sonra, her şeyi unutmuştum. Başım bulutlara değecekmiş gibi hafifliyor, okuduğum mektubun satır aralarında, ruhumda kopan fırtınalar yerini huzurlu ve ulvi bir melodinin gizemli sarhoşluğuna bırakıyordu. Etrafımda gezinen serin rüzgar dalgaları, ateş gibi yanan tenimi, tatlı bir muhabbetle yalayıp geçiyor, Zeynep'in tatlı hayali gözlerimin önünde belirliyordu. Artık hiçbir şeyi umursamaya, kendimi yalnız his-

setmeğe hakkım yoktu. Çünkü, hayatımda ilk defa biri tarafından önemseniyor, onun tarafından seviliyordum.

“Aman Allah’ım! Bu ne güzel bir gün, bu ne güzel bir duygu” diye minnet dolu bakışlarımı gökyüzünde uçan bulutlarda gezdirdim. Gerçekten de o gün yaşadıklarım için ne kadar şükür etsem azdı. Çünkü nefretle örülmüş bir yalnızlık hücrelerinden, sevgiyle açılan bir kapıya, hiç bu kadar yaklaşmamıştım. Evet, nefretin düşürdüğü tuzaktan, Zeynep’in sevgisi sayesinde kurtulmak üzereydim. Hayatım Zeynep ve onun sevgisiyle o kadar doluydu ki, nefrete ayıracak ne zamanım vardı artık, ne de bahanem... Bu güzellikleri nana bahşeden rabbime şükretmeyi de asla ihmal etmiyordum...

* * *

O günden sonra, hayata bakışım değişmişti. Her şeye rağmen abilerimden ve yengelerimden bile nefret etmiyordum. Yaptıkları haksız ithamlara ve yersiz bahanelere bile, aldırış etmiyor, her şeyin zamanla düzeleceğine dair umutlar besliyordum içimde. En azından, Zeynep’i düşünerek teselli ediyordum gururumu.

Artık eskisi kadar umutsuz ve biçare hisler taşıımıyordum. Zaman benim için çok değerliydi artık. Çünkü zamanımı ne kadar olumlu ve verimli kullanırsam, Zeynep’e o kadar çabuk kavuşacağımı düşünüyordum. Bu düşüncelerle, düzenli bir şekilde okuluma devam ediyor, geri kalan zamanımı da tamirhanede çalışarak değerlendiriyordum. Hafta sonlarında ise, planlı bir şekilde, üniversiteye hazırlık kitaplarına çalışıyordum. Çocukluğumdan beri, tek hayalim öğretmen olmaktı. Bu hayalimin baş kahramanı da Ali öğretmendi. Çünkü, okulu ve okumayı sevmemde, Ali öğretmenin örnek kişiliğini ve bana karşı yaklaşımı, ailemden

bile etkili olmuştur. O sert görünüşünün altındaki, babacan yaklaşımı, derslere hakimiyeti ve her şeyden önemlisi bana karşı göstermiş olduğu aşırı ilgi ve hoşgörü, onu gözümde örnek bir model hâline getirmişti.

Bir gün okul dönüşünde, askerlik şubesinin olduğu şube sokağında, çocukluk arkadaşlarımdan Ramazan'la karşılaştık. Uzun bir zaman görüşmemenin vermiş olduğu özlemle, birbirimize sarıldık. Hâl hatır sorduktan sonra, Ramazan gayet sitemkâr bir tavırla:

— Çok hayırsız çıktın be Kadir, diyerek yüzüme baktı. Ne zamandır ne aradığın var ne de sorduğun. Böyle tesadüfler de olmasa, hiç arayıp soracağın yok.

— Öyle deme be Ramazan! Vallahi zannettiğin gibi değil. Hem okul, hem iş, inan hiç boş zamanım yok.

— Tamam da, ya hafta sonları, o zamanlarında da mı çalışıyorsun?

— İnanmayacaksın ama evet, hafta sonları da üniversiteye hazırlanıyorum.

Sonra Ramazan'ın tekrar soru sormasına fırsat vermeden:

— Ya sen, sen neler yapıyorsun, diye atıldım. Bana sitem ediyorsun ama sen de ortalarda görünmüyorsun.

— Ne yapıyım, ben de tarla bahçe işleriyle uğraşıyorum işte. Zamanında akılsızlık edip okumadık işte.

— Hayırlısı olsun dostum. Şimdi pişmanlığı boş ver de, gel tamirhaneye gidip birer çay içelim. Hem çalıştığım yeri de öğrenmiş olursun.

Ramazan'ın koluna girerek, tamirhaneye doğru yürümeğe başladık. Tamirhaneye geldiğimizde, Fevzi usta da çıkmak üzereydi. Bizi görünce:

— Ha geldiniz mi? Ben de çıkmak üzereydim, diyerek elindeki kilidi yerine astı. Tulumunu üstünde görmeyince, merakla sordum:

— Hayrola usta! Bir yere mi gidiyorsun?

— Evet Kadir! Yengen aradı, misafirimiz gelmiş de, eve gidiyorum. Artık dükkan sana emanet. Akşam fazla da geç kapatma tamam mı? diyerek hızlı adımlarla kamyonete doğru yürüdü.

Fevzi usta gittikten sonra, Ramazan'la içeri geçtik. Tamirhanede fazla birikmiş iş olmadığı için, yan sokaktaki kahveden birer çay söyleyip, dükkanın önünde oturduk. Ramazan, gayet şaşkın bir şekilde yüzüme baktı.

— Senin usta çok iyi birine benziyor. Koskoca dükkanı sana emanet edip gittiğine göre, sana çok güven-diği de belli.

— Gerçekten çok iyi bir insan, diye cevap verdim. Güven konusuna gelince de, bana niye güvenmesin ki? Hemen hemen iki senedir beraber çalışıyoruz. Birbirimizi yeterince tanıdık sonuçta.

— Hayır beni yanlış anladın. Sonuçta zaman kötü. İnsan babasına bile güvenemez olmuş.

— Söylediklerin doğru ama suçlu zamana yıkmayalım. Sonuçta zamanı bu tip emellerimizle kirleten biz insanlarız. Tabi bütün insanları da aynı kefeye koymak doğru olmaz. Elbette ki dürüst ve helali haramı gözeten, yaratıcıya inanan ve emirlerini uygulayan ve şeytanın vesveselerine kulak asmayan güvenilir insanlar da var. Eğer onlar da olmazsa, bu dünyanın yaşanılabilirliği kalmaz elbette. Ama Allah var. Fevzi usta, gerçekten de temiz ve görmüş geçirmiş biridir. Kime güvenip güvenmeyeceğini de çok iyi bilir.

Ramazan, muhabbetin gidişatından sıkılmış olacak ki:

— Tamam! Tamam, anladık kardeşim, diyerek sözümü kesti. Hatamızı anladık. Kusurumuza bakma. Hele anlat bakalım, başka neler yapıyorsun? Her hâlde beni vaaz vermek için çağırmadın ya...

— Vallahi ne anlatayım? Söylediğim gibi okulla tamirhane arasında gidip geliyorum işte. Biraz da sen anlat, hep tarla bahçe işleriyle mi uğraşacaksın?

— Yok canım! Çekilir mi bir ömür boyu. Nasipse bu yaz abim Almanya'dan gelecek. İşlemlerimi tamamladım sayılır. Senin anlayacağın, üç beş aya var-maz Almanya'ya gidiyorum.

— Yapma ya! Niye daha önce söylemiyorsun? Gerçekten senin adına çok sevindim. Desene sen de Almancı oluyorsun ha. Almanya'ya gittiğinde bizi unutmazsın inşallah.

— Ayıp ettin şimdi Kadir! Biz o kadar kansız mıyız? Unutma ki biz çocukluk arkadaşınız. Unutmak istesem de unutamam seni.

Akşam karanlık çökene kadar, Ramazan ile oturup sohbet ettik. Akşam ezan vakti de tamirhaneyi kilitleyip, beraber köye doğru yola çıktık.

Sekizinci Bölüm

Aradan üç aylık bir zaman geçmiş, Ramazan, söylediğini yaparak, abisiyle birlikte Almanya'ya gitmişti. Bense liseyi bitirmiş, yeterince hazırlanamadığım hâlde, sadece kendimi denemek için üniversite sınavına girmiş ve doğal olarak da kaybetmiştim. Yine her zamanki gibi tamirhane-
de çalışıyor, arta kalan zamanlarımda da, üniversiteye hazırlanmaya çalışıyordum. Yaz tatili olmasından dolayı, Zeynep ile de görüşemi-yor-duk. Sadece ara sıra telefonlaşı-yorduk. Köye telefon yeni çekildiği için, numarayı düşürmek pek kolay ol-muyordu. Bu yüzden de telefonla pek az konuşma fırsatı bulabiliyorduk.

Bu ayrılığın insafsızlığına meydan okurcasına, Zeynep ile birbirimize gün geçtikçe biraz daha bağlanıyor, bu birlikteliğin mutlu sonla biteceğine olan inancımız biraz daha kuvvetleniyordu. Bu durum, ikimiz arasında muazzam bir güven köprüsü inşa etmişti. Öyle ki, hiçbir engelin bizi ayıramayacağına ve ilâhî bir yazgının bizi birbirimize bağladığına inanıyorduk. İster ayrı olalım, isterse beraber, bizim için önemli olan unutmamak ve unutulmamaktı.

İki üç haftadan beridir, Zeynep’i ilk görüşümdü. Elinde kırmızı bir çanta, başı önünde tamirhanenin önünden geçiyordu. Zeynep’in yalnız olduğunu görünce, Fevzi ustadan izin alıp, hemen dışarı fırladım. Zeynep, ürkek bir ceylan gibi, tedirgin bakışlarla etrafı kolaçan ederek, hızlı adımlarla belediye sokağına doğru yürüyordu. Bense, bir an olsun gözlerimi Zeynep’ten ayırmadan, onu takip ediyordum. Zeynep, o kadar hızlı yürüyordu ki, onu gözden kaybetmemek için bazen koşmam gerekiyordu.

Okula dönen sapağa geldiğinde, birden durdu. Hafifçe arkasına dönerek, kaçamak bakışlarla caddeyi süzdü. Sonra okula doğru hızlı adımlarla yürümeğe başladı. Okulun karşısına geldiğinde, yine durup arkasına baktıktan sonra, her zaman gittiğimiz kafeteryaya girdi. Belli ki benim geldiğimi fark etmiş, benimle rahat bir ortamda oturup konuşabilmek için, yolunu değiştirip kafeteryaya gelmişti. Belki de tamirhanenin önünden geçmesinin nedeni de buydu.

Kafeteryaya girdiğimde Zeynep, her zaman oturduğumuz masaya oturmuştu. Beni görünce gülümseyerek, ayağa kalktı karşılıklı oturduk. Elinde pembe bir zarf vardı. Zarfı bana uzatarak:

— Bunu al! Sonra okursun, deyip başını önüne eğdi.

Zarfı alıp büyük bir sevinçle gömleğimin cebine koydum. Uzun bir zamandır görüşmememizin verdiği heyecanla, ne diyeceğimi, ne konuşacağımı bilemiyordum. Ellerimi ovuşturarak:

— Eee! Nasılsın? Görüşmediğimiz süre içerisinde neler yaptın? diye sordum.

— Hiç! Ne yapabilirim ki? Evde oturup sıkılmaktan başka yapacak bir şey mi var? diye sitem dolu sözlerle cevap verdi.

Elleri ter içindeydi. İkide bir ellerini ovuşturuyor, tedirgin bakışlarla etrafı kolaçan ediyordu. Belli ki pek rahat değildi. Onu rahatlatmaya çalışarak:

— Beni... beni hiç özlemedin mi? diye zoraki sordum. Zeynep, endişeli bakışlarını gözlerime dikerek, gayet okşayan bir ses tonuyla cevap verdi:

— Çok... hem de çok özledim. Ya sen?...

— Ben mi?... Nasıl anlatsam ki...

— Nasıl yani, özlemedin mi?

— Özlemez olur muyum? Belki senden bile çok özledim.

— Niye o kadar düşündün o zaman?

— Çünkü, özlemimi ifade edebilecek kelime bulamıyorum. Sadece özledim desem, yeterli olmaz sanırım. Sen oldum adeta. Yaptığım her işte, kurduğum her düşte seni düşünür oldum. Hayatımda sensiz hiçbir şey kalmadı. Anlayacağın, bu günümü de, geleceğimi de senin üzerine kurdum. Bu yüzden seni özledikçe, bu kadar arzuladıkça korkuyorum.

— Tamam da neden korkuyorsun?

— Seni kaybetmekten... sana bu kadar alışmışken, sana bu kadar bağlanmışken, bir gün seni kaybetmekten korkuyorum.

— Bana, ettiğimiz yemine güvenmiyor musun?

— Güvenmez olur muyum? Aksi takdirde yaşayabilir miyim sanıyorsun?

— Bak Kadir! Sana yazdığım mektupta da söz etmiştim. Sen benim için çok değerlisin. Öyle ki vazgeçemeyeceğim kadar... Çünkü sen benim ilk sevdiğimsin ve son olacaksın. Aksi takdirde benim sonum olursun.

— İnan Zeynep, bu korkularım, sana olan güvensizlikten falan kaynaklanmıyor. Belki de bu kaybetme korkusu, öteden beri içime yerleşmiş. Çünkü, şimdiye kadar akıl almaz şeyler yaşadım. Değer verdiğim insanları, bir bir kaybettim. Bu da beni simsiyah bir yalnızlığın içine itti. Tam o sırada sen çıktın karşıma. Yaşadığım onca musibette, senin varlığıyla teselli buldum. Seni de kaybedersem, teselli bulabileceğim hiçbir şeyim kalmaz.

Zeynep, nemli gözlerini gözlerime dikerek:

— Korkma Kadir! Sakın benden yana korkma. Seni o kadar çok seviyorum ki, ben istesem bile bu sevgi izin vermez böyle bir sona. Sonra birbirimizi böylesine severken, neden bitsin ki?

— Bilmem! Günlerin ne getireceğini kestiremeyecek kadar, hayata karşı güvenimi yitirmişim. Çünkü, hayata bağlanmaya çalıştıkça, hayat beni dışladı. Değer verdiğim o kadar çok şeyi çaldı ki benden. Bu yüzden...

— Hayır Kadir! Hayır, diyerek sözümü kesti. Sonuçta hayatımızı kendimiz yönlendiririz. Hayatı güzelleştiren de, çirkinleştiren de bizleriz. Tabi bu arada, Allah'ın taktirini de inkar etmiyorum. Ama korkularımızla da yaşayamayız. Hayatı sadece olumsuzluklarıyla düşünürsek, işte o zaman hayatın güzelliklerini yaşayamayız. Unutma ki korkularıyla yaşayan bir insan, elindeki güzelliklerin tadına varamaz. Yani nasıl bakarsan, öyle görürsün.

— Belki de haklısın ama, yine de hayata fazla güvenme.

Zeynep, birden irkilerek saatine baktı.

— Ooo! Saat baya ilerlemiş. Benim hemen eve gitmem gerekiyor. Ben seni fırsat bulursam ararım, diyerek toparlanmaya başladı. Birkaç adım attıktan sonra, dönüp

uzun uzun yüzüme baktı. Daha sonra hızla kapıdan çıkıp, belediye sokağına doğru yürümeğe başladı.

Oturduğum yerde kalakalmıştım. Bakışlarında yüreğimi burkan bir çaresizlik ve hüznü vardı. Ağlamamak için kendimi zor tutuyordum. Zeynep gittikten sonra kendimi o kadar yalnız, o kadar çaresiz hissediyordum ki, ayağa kalkacak gücü bile bulamıyordum kendimde. Sanki bir rüyaydı gördüğüm ve bir anda kötü bir kabusla uyanıvermiştim. Daha birkaç dakika önce gözü gözümde, yüreğime gülücükler saçan mutluluk, beni yalnız bırakıp gitmişti yine.

Birden Zeynep'in verdiği mektubu hatırladım. Hemen cebimden çıkarıp açmaya başladım. "KIYAMAM" diye başlayan bir şiir yazmıştı bana:

Göremedim çoktandır güzel yüzünü,
Doyasıya tutamadım ellerini.
Ne yüzüm güldü, ne de yüreğim,
Kendimi unuttum da,
Kıyamadım seni unutmaya.

Gecelerde yıldız yıldız rüyama düştün,
Işık saçan güneş oldun seherde.
Sabrına sabır ekleyip, yollarına düşmüşüm,
Sabrım tükenir de bir sapakta,
Sensizken ölmeğe de kıyamam.

Nice gün olur, hasret çekerim,
Seni hayal eder, seni düşlerim.
Bütün çiçekleri sen diye koklarım,
Bütün dertleri, senin için çekerim,
Hasretin mıhlanır da içime,

Bir of çekmeğe bile kıyamam.

Sensizliğı haram kıldım ömrüme,
Sevdamı türkü yaptım dilime.
Hiçbir şiir uymasa da sözüme,
İsmiñi sır gibi kazıyıp şu gönlüme,
Kıyıp da kimselere söylemedim bir tanem.

Zeynep...

Şiiri okuduktan sonra, hesabı ödeyip kafeteryadan çıktım. Yol boyunca Zeynep'in söylediklerini düşündüm. Gerçekten de hayat, Zeynep'in söylediğı kadar adaletli miydi? Gerçekten de hayatı biz mi yönlendiriyorduk? Hayatı güzelleştiren de çirkinleştiren de bizler miydik?

Bütün bunları düşündükçe, kafam allak bullak oluyordu. Yaşadığım, daha doğrusu yaşadığımı farz ettiğim on sekiz seneyi düşündüm. Annemin bana karşı tutumunu, abilerimin, yengelerimin haksız yere beni dışlamalarını... diyelim ki Zeynep haklı, o zaman böyle bir hayatı ben mi istedim? Hayatımı böylesine çirkinleştirmek için, ne gibi bir kabahat işlemiş olabilirdim?

Aslında Zeynep haklıydı. Çünkü o kendi penceresinden bakıyordu ve sadece gördüklerini söylüyordu. Ben de, kendi penceremden görünenleri söylediğim için haklıydım. Çünkü benim pencereme yansıyan, sadece yalnızlık, çaresizlik ve korkuydu. Yansıyan tek güzel şey vardı ve onu kaybetmekten korkmam kadar da doğal bir şey olamazdı.

* * *

Akşam işten çıkıp, eve gitmek için minibüs durağına doğru yürüyordum. Arkamdan birinin:

— Kadir! Kadir, diye seslendiğini duydum ve dönüp sesin geldiği yöne baktım. Seslenen, komşumuz Kasım amcaydı. Yanında da kır saçlı, pos bıyıklı biri vardı. Orta boylu, sert görünümlü bu adamı daha önce hiç görmemiştim. Kasım amca, yanıma yaklaşmış, yanındaki adamı göstererek:

— Bu beyefendi Hüseyin Abi'nin askerlik arkadaşımıymış. Abinin ziyaretine gelmiş ama evinizi bilmiyormuş. Sana rastladığım iyi oldu. Benim biraz işim var da, deyip, adamla tokalaştı. Sonra yanımızdan ayrıldı.

Kasım amca yanımızdan ayrıldıktan sonra, adamcağыз gayet çekingen bir tavırla elini uzattı:

— İstersen tanışalım genç. Benim ismim Yasin.

— Ben de Kadir! Tanıştığımıza memnun oldum.

— Sen Hüseyin'in kardeşi misin?

— Evet efendim. En küçük kardeşi...

Sonra başını önüne eğerek, düşünceli bir şekilde yürümeğe başladı. Minibüse binip eve gelinceye kadar, bir kelime bile konuşmadı. Sadece ara sıra dalgın dalgın bana bakıyor, göz göze geldiğimizde ise hafifçe gülümsüyordu.

Bahçe kapısında içeri girdiğimizde, Hüseyin Abim de, balkonda duruyordu. Yanına yaklaşmış:

— Bak abi, sana kimi getirdim, diye seslendim.

Başını çevirip adamı karşısında gören Hüseyin Abim, hortlak görmüş gibi şaşkın şaşkın adamın yüzüne baktı. Göz bebekleri yerinden fırlayacak gibi olmuştu. Sonra bana dönerek sinirli bir şekilde:

— Sen içeri geç Kadir! Yengene söyle yemeği hazırla-sın, diyerek elindeki ibriği yere koyup adamın yanına geldi.

O akşam geç vakitlere kadar abimlerle Yasin abi, dışarıda oturdular. Ama bir şey çok dikkatimi çekiyordu. Hasan abim de, Hüseyin abim de, Yasin Abi'nin varlığından rahatsız gibydiler. Yasin Abi'nin sorduğu sorulara kısa ve isteksiz cevap veriyorlardı. Bu manzara karşısında, gerçekten de şaşkına dönmüştüm. Bir insan, yıllar sonra onu ziyarete gelen askerlik arkadaşına nasıl olurdu da böylesine soğuk davranabilirdi? İşin garibi, Yasin abi de farklı değildi. Abilerimin o soğuk davranışlarını umursamıyor, ikide bir saçla-rımı okşayarak benimle şakalaşıyordu.

Yasin Abi'nin bu yakın ilgisi gün geçtikçe daha da belirginleşiyor, hemen hemen her gün tamirhaneye beni görmeğe geliyordu. Yasin Abi'nin bu aşırı ilgisini, ilk zamanlarda yadırgasam da, sonraları hoşuma bile gitmeğe başlamıştı. Yabancı birinin benimle böylesine yakından ilgilenmesine şaşırıyorum, anlam veremediğim bir duyguyla, gün geçtikçe bu garip adama alışıyordum galiba. Çünkü, o kadar içten davranıyor, o kadar sevecen yaklaşıyordu ki bana, biraz geç kaldı mı, gözümü kapıdan ayıramıyordum.

Neredeyse öğlen ezanı okunacaktı ve Fevzi usta hala gelmemişti tamirhaneye. Elimdeki işi bitirip evi aramayı düşünüyordum ki, Fevzi usta içeri girdi. Elinde küçük bir poşet içindeki ilaçları görünce merakla sordum:

— Hayrola usta! Bu ilaçlar da neyin nesi?

— Hiç sorma Kadir, fena üşütmüşüm. Belki birkaç gün işe gelemem. Doktor iyice dinlenmemi tavsiye etti. Artık dükkan sana emanet. Kendini fazla da yorma.

— Geçmiş olsun usta. Sen merak etme, ben gereken neyse yaparım. Sen git iyice dinlenmene bak.

Fevzi usta, biraz düşündükten sonra, elini omzuma atarak:

— Bak Kadir! dedi. Sana bir şey söyleyeceğim ama beni yanlış anlama.

— Söyle usta. Niye yanlış anlayayım ki.

— Şu adam var ya, Yasin midir nedir? O adamın sana karşı tutumu hiç hoşuma gitmiyor. Kendine dikkat et olur mu? Fazla da yüz verme o adama.

— Ne zararı var ki adamcağızın? sonuçta Hüseyin Abi'min askerlik arkadaşı, yabancı değil yani.

— Tamam da oğlum, dediğin gibi Hüseyin Abi'nin arkadaşı, senin değil. Ama adam senin askerlik arkadaşınmış gibi senin yanından ayrılmıyor. Sence normal mi bu?

Fevzi usta haklıydı. Olayı bu yönüyle düşünmemiştim doğrusu. Gerçekten de adamın abimle ilgilendiği yoktu. Sanki abimin değil de, benim ziyaretime gelmiş gibiydi. Fevzi usta, cevap vermediğimi görünce:

— Tamam Kadir, dedi. Ben sadece kaygımı dile getirdim. Sonuçta sen ne yapacağını bilecek, doğruyu yanlış ayırt edebilecek olgunluktasın. Ha! Derslerini de aksatma sakın. Üniversite sınavına birkaç ay kaldı, ona göre.

— Olur usta! Sen merak etme. Elimden geleni yaparım.

Fevzi usta, endişeli bakışlarını üzerimde gezdirdikten sonra, yavaş adımlarla dükkandan çıkıp, kamyonetine doğru yürüdü. Kafam iyiden iyiye karışmıştı. Gerçekten de Yasin Abi'nin bana karşı bu aşırı ilgisi nereden kaynaklanıyordu ve ben bu adamı niye bu kadar benimsemiştim? Bir türlü anlam veremiyordum ama hala gözüm kapıdaydı. Hala onun gelmesini bekli-yordum.

Fevzi usta gittikten sonra, yarım kalan işime devam etmek için, masanın üstünde duran bobin makarasını alıp, dükkanın arka bölmesine geçtim. On dakika geçmişti veya

geçmemişti ki, dükkanın kapısının açıldığını fark ettim. Evet yine oydu gelen. Yüzünde hiçbir zaman eksik etmediği o tatlı tebessüm, şefkat dolu bakışlarını yüzüme dikmiş, kapının önünde bekliyordu. Onu karşımda görür görmez, tatlı bir ılıklik yayıldı yüreğime. Nedenini idrak edemediğim ve bir türlü karşı koyamadığım bir memnuniyetle:

— Hoş geldiniz Yasin Abi, kapıda öyle durmayın, içeri girin lütfen, diyerek adamı içeri davet ettim.

Bu nazik davetim karşısında, memnuniyetini daha da belirginleşen tebessümüyle ifade eden adamcağız, yazıhanenin girişindeki sandalyeye kıvrılıverdi. Bakışlarının ardına saklamaya çalışsa da, o garip mahzunluğu ve hüznü fark etmemek mümkün değildi. Bakışlarında öyle bir sıcaklık vardı ki, belki de beni onun karşısında böylesine acizleştiren, yüreğimin ta derinliklerine aks eden bu sıcaklığı.

Adam, çekingен bir tavırla, karşısında bulunan sandalyeyi çekerek:

— Otursana Kadir! Niye ayakta duruyorsun öyle? Yoksa geldiğime sevinmedin mi? diye sordu. Kendimi toparlayarak, kısık bir sesle:

— Yo... Yo... diye cevap verdim. Öyle şey olur mu Yasin Abi, niye sevinmeyeyim ki? Tabi ki çok sevindim.

— İyi o zaman biraz otur da sohbet edelim. Anlat bakıyım, nasılsın? Derslerin nasıl geçiyor?

— Vallahi nasıl olayım, iyiyim işte. Derslerim de iyi...

— Hayırdır canın biraz sikkın gibi. Bir sorun mu var?

— Yoo! Ne sorunum olabilir ki? Sadece biraz yorgunum o kadar.

— Yo... Yo... bir sorunun var senin. İyi kötü tanıdım seni. Eğer bir sorunun varsa bana söyleyebilirsin. Elimden ne geliyorsa yaparım inan.

— İşte sorun da bu zaten. Benim için hiçbir şey yapmanızı istemiyorum. Gerçekten, aklım almıyor bütün bu olanları. Hiç hesapta yokken karşıma çıkıyorsunuz, ben abinin askerlik arkadaşımı diyorsunuz. Ama abimden çok benimle ilgileniyorsunuz. Sanki onca yolu benim için gelmişsiniz gibi bir his var içimde. Allah aşkına siz kimsiniz? Sonra benimle niye bu kadar ilgileniyorsunuz?bütün bunları anlamak istiyorum artık.

— Seninle ilgilenmemin neresi kötü? Sonra en yakın arkadaşımın kardeşisin...

— Ama abim seni gördüğüne hiç de sevinmiş görünmüyordu. Zaten abimin askerlik arkadaşı olduğunuza da inanmıyorum. Ne olur ya bana dürüstçe cevap verin, ya da buraya bir daha gelmeyin artık.

Adam, başını ellerinin arasına alarak, uzun bir süre düşündü. Sonra uzun uzun yüzüme bakarak:

— Kolay değil Kadir, Kolay değil, diye kekeledi. Her şeyi anlatmak isterdim sana, ama bunca seneden sonra hiç kolay değil.

— Bak Yasin Abi, ne olur açık konuş. Kolay olmayan ne? Bunca seneden sonra ne olmuş? Allah'ını seversen abi, artık dayanamayacağım. Bilmem gereken bir şey varsa, bilmek benim de hakkım.

— Tamam Kadir! Anlatacağım. Ama şimdi değil. Fevzi beyin burada olduğu bir gün... Çünkü anlatacağım şeyler o kadar basit şeyler değil. Tamam mı oğlum?

Sonra oturduğu yerden kalkıp, hızlı adımlarla dışarı çıktı. Heyecandan kalbim yerinden fırlayacak gibiydi. Bu adam kimdi ve benimle işi ne olabilirdi? Benimle veya ailemle ilişkisi olsa, şimdiye kadar ben niye görmemiştim bu adamı? Acaba neydi kolay olmayan. Sonra “onca seneden

sonra” sözleriyle ne demek istemişti? Yine kalakalmıştım cevapsız soruların kıskacında. Ne düşüneceğimi, neye inanağımı bilemiyordum artık.

Usulca ayağa kalkıp, yarım kalan işimi bitirmek için, dükkanın arka bölmesine geçtim yine. Hayır! ol-muyordu. Elim iş tutmuyordu. Beynimdeki karmaşa adeta yüreğime hükmediyor, yüreğim, su çekmiş bir sünger parçası gibi sıklıyor, alnımdan soğuk terler boşalıyordu. Hayatım, yavaş yavaş iyiye dönerken, hiç tanımadığım bir adam karşıma çıkıyor, her şeyi yeni baştan alt üst ediyordu. Ben karanlıktan aydınlığa çıkmak için çabaladıkça, gözlerimin yavaş yavaş alışmaya başladığı ışığı, simsiyah bir bulut kümesi göl geliyor, beni yine deliksiz bir karanlığın içine mahkum ediyordu. Büyük bir bataklığın içine düşmüş gibi, çırpındıkça batıyordum adeta.

Bir anda, annem geldi aklıma. O nefret dolu bakışları, soğuk ve kırıcı tavırları bir bir gözümde canlandı. Bir kez olsun beni sevdiğini söylememişi. Bir annenin evladına yaklaştığı gibi yaklaşmamıştı bana. Sonra Hasan abim... Annemin bana karşı niye bu şekilde davrandığını sordüğümde, konuyu hemen kapatır, suratını asarak yanımdan ayrılırdı. Belli ki benden bir şeyler saklıyordu. Bu durum beni hep huzursuz etmiş, hep aklımı karıştırmıştı. Şimdi de bu adamın ortaya çıkması... Yıllardır beynimi kemiren o garip şüphelerin bu adamla ilgisi olabilir miydi acaba? Sonra, abilerimin son zamanlarda bana karşı takındıkları tutum... gerçekten de olup bitenleri anlamak, kafamdaki gel gitlere sabretmek gün geçtikçe zorlaşıyordu.

* * *

Fevzi usta iyileşmiş, tamirhanedeki yalnızlığım bitmişti. Aradan bir hafta gibi uzun bir zaman geçmesine rağmen

men, Yasin abi ortalarda görünmemiştir. Bu durum, canımı iyiden iyiye sıkırmıştır. Kafamdaki soruların cevabını bulamamanın verdiği sıkıntı ve merak, git gide yaptığım işlere yansıyor, çoğu zaman işlerimi hatalı yapıyordum. Bir türlü gözümü kapıdan ayıramıyor, bütün dikkatimle kapıyı kolluyordum adeta. Tabi bu durum da Fevzi ustanın dikkatinden kaçmıyordu.

Elimdeki çamaşır makinesinin motorunun bağlantılarını yanlış yaptığım için, Fevzi usta, sinirli bir tavırla:

— Nen var oğlum, diye sordu. Birkaç gündür sende bir gariplik var. En iyi yaptığın işlerde bile hata veriyorsun. Sonra gözünü kapıdan ayırdığın yok. Beklediğin biri mi var?

— Yok usta! Kimi bekleyeceğim?

— Yo... Yo! Var bir durum. Bu günlerde derslerine de pek çalışmıyorsun. Şu adamla mı ilgili?...

Biraz düşündükten sonra:

— Evet! diye cevap verdim. Hani rahatsızlanıp da eve gittiğin gün vardı ya, sen çıktıktan sonra o adam geldi. Çok garip şeylerden bahsetti. kafam iyice karışmıştı. Ona bazı sorular sordum. Benimle niye bu kadar ilgilediğini falan...

— Eee! Ne cevap verdi?

— Her hangi bir cevap vermedi. Söyleyeceği şeylerin çok önemli olduğunu ve daha sonra gelip seninle konuşacağını söyleyip gitti.

— Benimle mi konuşacak? Ben adamı tanımam etmem. Benimle niye konuşsun ki? Vallahi iyice kılan-maya başladım ben bu adamdan. Hadi hayırlısı...

O sırada, kapının gıcirtısıyla başımı kaldırdım. Yasin abi, biraz çekingen bir hâlde, boynunu bükmüş, yarı açık olan kapının önünde duruyordu. Bir anda kalbim yerinden

fırlayacakmış gibi sinemi dövmeye başladı. Kapı aralığından sızan mart rüzgarı, bu adamı önüne katıp, beraberinde bir musibeti getirmişti sanki. Kapıdan sızan rüzgarın iniltisi, kulaklarımda çınlıyor, Yasin Abi'nin yüzünü kaplayan endişeli bakışlar ve çaresizlik, tüylerimi ürpertiyordu.

Fevzi usta, kapıda duran Yasin Abi'yi görünce, yumuşak bir ses tonuyla:

— İçeri buyurun! Öyle ayakta durmayın. Buyurun, buyurun... diyerek yer gösterdi.

Yasin Abi, beklemediği bu yakın ilgi karşısında şaşırılmış olacak ki:

— Sağ olun! Sağ olun... diye kekeleyerek, gayet çekingen bir tavırla, Fevzi ustanın gösterdiği sandalyeye yavaşça kıvrılıverdi. Sonra başını hafifçe kaldırıp bana baktı. Titrek bir ses tonuyla:

— Nasılsın Kadir? diye sordu. Heyecandan dilim dudığım kurumuştum adeta. Bu yüzden sadece başımı salladım. Cevap verecek gücü bulamıyordum kendimde. Gözlerimi adamın solgun dudaklarına dikmiş, bir haftadan beri kafamda cirit atan soruların cevabını bekliyordum.

Fevzi usta, aynı nazik tavrını bozmadan:

— Ne içersiniz? diye sordu.

Yasin Abi, üşüyen ellerini ovuşturarak:

— Lütfen zahmet etmeyin. Ben bir şey içmeyeceğim, diye cevap verdiğim de, Fevzi usta:

— Ne zahmeti canım! diyerek, bana döndü. Hadi Kadir! Koş bize çay söyle.

Hemen dışarı çıkıp, yan sokakta bulunan kahvehane- den üç çay kapıp, alelacele dükkana döndüm. İçeri girdiğim de, Fevzi ustayla, Yasin abi sohbet ediyorlardı. Ben içeri girer girmez ikisi de sustu. usulca çayları masaya bırakıp,

tezgahın arkasında duran sandalyeye oturdum. Gözümü bir an olsun Yasin Abi'den ayırmıyordum. Yüreğimde uluyan heyecan fırtınası, yerini meraklı bir bekleyişe bırakmıştı. Hiçbir şeyin önemi kalmamıştı artık. Bu güne kadar yaşadığım sürprizlerin yanında, şimdi öğreneceklerimin ne önemi olabilirdi ki? Hayat beni de kendine benzetmiş, daha ömrümün baharındayken arsızlaştırmıştı bütün tesadüflere karşı.

Göz hapsimden kurtulmaya çalışan Yasin Abi, elindeki bardağı masanın üstüne bırakarak:

— Şimdi sizlerle çok önemli bir meseleyi konuşmak istiyorum, diye söze başladı. Ne kadar teskin etmeğe çalışsam da, kalbim yerinden fırlayacakmış gibi, soluk aralıklarına sığmayan bir ritimde atmaya başladı. sonra Fevzi ustaya döndü:

— Özellikle sizin burada olmanız benim için çok önemli. Çünkü yalnızken bu önemli olayı Kadir'e anlatamazdım.

Yarım bıraktığı çay bardağından son yudumu aldıktan sonra, bana döndü:

— Bak Kadir! Artık bazı şeyleri öğrenmenin zamanı geldi sanırım. Biliyorum duyacağın şeyler pek yenilir yutulur şeyler değil ama, er geç öğreneceksin. Ama çok geç olmadan öğrenmende yarar var.

Sonra yine sustu ve cebinden siyah beyaz bir fotoğraf çıkarıp, bana uzattı:

— Bak Kadir! O fotoğraftakileri tanıyacak mısın?

İkisi hariç hepsini tanıyordum. Biri annemdi, biri babam, diğeri de Yasin Abi'ye benziyordu. Çok güzel bir kadın ve oldukça yakışıklı bir erkek de yan yana yere çömelmişlerdi. Fotoğrafı Yasin Abi'ye göstererek, yere çömelen o kadınla adamı gösterdim:

— Hepsini tanıdım da, sadece şu yere çömelen kadınla yanındaki adamı tanıyamadım. Her hâlde şu babamın yanındaki de sen olmalısın.

— Evet o benim, diye cevap verdi. Sonra cebinden bir sigara çıkarıp yaktı.

— O yere çömelen kadın, yengem Fatma... Yani seni doğururken ölen ve seni bir kez olsun göremeyen annen... Yanındaki adam da abim Kadir... Yani, daha sen doğmadan, askerde şehit düşmüş olan baban...

Duyduklarıma inanamıyordum. Sanki kör bıçağı saplayıverdiler yüreğime. Bu kadarına da dayanamazdım artık. Zifiri karanlıkta yolunu bulmaya çalışan bir avare gibi, bir yandan sessiz çılgınlık atıyor, bir yandan da, şaşkınlıktan deliye dönen gözlerimi kah Fevzi ustaya, kah Yasin Abi'ye dikerek, duyduklarımın yalan olduğunu söylemelerini bekliyordum.

Bir şeyler söylemek istiyordum ama nafile... Yasin Abi'nin söylediği son sözler boğazıma asılmış, nefesimi keşiyordu adeta. Bu nasıl bir kaderdi? Hangi vicdan bu oyunu hazırlamıştı bana? Bu oyun nasıl bir oyundu ki, sobelenen ben oluyordum her seferinde? Tezgaha tutunmuş, düşmemek için direniyordum adeta. Anne, baba... O kadar uzak kelimelerdi ki artık bana. Kim olduğumu, annemi, babamı, memleketimi idrak edemeyecek kadar şaşkın ve zavallı bir durumdaydım. Gözlerim, çaresiz bir çırpınıyla, Yasin Abi'nin o solgun ve bitkin bedeninde dolaşıp duruyordu.

Yasin Abi, büyük bir kabahat işlemiş gibi, yanaklarından süzülen yaşları gizlemeğe çalışıyor, başı önünde ifade veren bir suçlu edasıyla düşünüyordu. Şimdi düşünüyorum da, aslında onun yerinde olmayı hiç istemezdim. Diyebilirim ki, hayatının en büyük hesabını veriyordu o anda. Fev-

zi usta ise, olup bitenleri idrak edememenin verdiği şaşkınlıkla, duyduklarının şokunu yaşıyor gibiydi. Çaresiz bakışlarımı üzerinde hisseden Fevzi usta, oturduğu yerden doğrularak, yanıma geldi ve elini omzuma atarak, beni silkelemeğe başladı:

— Hadi Kadir! Kendine gel. Sen güçlü bir insansın, şimdiye kadar ne acıların üstesinden geldin. Bunun da üstesinden geleceğine inanıyorum. Sonra yalanlarla avunmaktansa, bütün gerçekleri öğrenip, kendine yeni bir yol çizmen daha iyi değil mi?

Fevzi usta yine haklıydı. Çünkü o güne kadar hep yalanlarla yaşamıştım ve artık bu gerçeklerle karşılaşmanın vakti gelmişti. Ne kadar acı olsa da, aldanmak kadar acı olamazdı bu durum. Kadere isyan etmenin hiçbir faydası yoktu. Çünkü, beni bu girdabın içine iten de, karşılaştığım onca acıya ve hüsrana rağmen beni ayakta kalmaya zorlayan da, aynı kaderdi sonuçta. Artık kaderimi yaşamaktan başka çarem kalmamıştı.

Kendimi toparlayarak, Yasin Abi'ye döndüm:

— Hadi Yasin Abi! Olup bitenleri bütün ayrıntılarıyla anlat. Bütün gerçekleri öğrenmek istiyorum artık.

Yasin Abi, üstünden ağır bir yük kalkmışçasına derin bir nefes aldıktan sonra:

— Olur Kadir! Olur, diye kekeledi. Sonra elinde tüten sigarasından derin bir nefes aldıktan sonra devam etti:

— Bundan yirmi sene önce, abimle birlikte Tuzluca ilçesinin kenar mahallelerinden birinde oturuyorduk. Anne ve babamızı küçük yaşta kaybettiğimiz için, amcamız İsmail yanına almıştı bizi. Hacı amcalar, yani dedenler de bizim evin karşısında, eski, toprak damlı, küçük bir evde oturuyorlardı. Evlerimizin kapısı, karşılıklı olarak aynı sokağa

çıkiyordu. Oldukça yaşıli olan amcam öldükten sonra, abimle yalnız kalmıştık. Bu dünyada artık hiç kimsemiz yoktu. Küçük yaşta öksüz kaldığımız için, ikimiz de okul yüzü görmemiştik. Bu yüzden ben boyacılık yapıyordum, abim de lokantada garson olarak çalışıyordu. İyi kötü geçinip gidiyorduk anlayacağın. Bu arada Hacı amca da bize elinden geldiğince yardımcı olmaya çalışıyor, bazen evine davet ediyordu. Bu davetler gün geçtikçe, Hacı amca bizi tanıdıkça daha da sıklaşmaya başlamış, bu davetler de aramızda müthiş bir yakınlaşmaya yol açmıştı.

Bir akşam hacı amca bize geldi. Evimizin bahçesinde duran tahta divana oturdu. Hâl hatır sorduktan sonra, gayet babacan bir tavırla, abimi yanına çağırıp, elini omzuna attı. Sonra okşayan bir ses tonuyla:

— Bak Kadir, dedi. Allah bilir ya, İkinizi de çocuklarımdan ayırmam. Yukarıda Allah var, ikiniz de pırl pırl çocuklarsınız. Şimdi beni iyi dinleyin.

Bir sigara yaktıktan sonra, derin bir nefes alıp devam etti:

— Oğlum Kadir! Ne kadar olsa sen büyüksün. İyi kötü ne demek istediğimi anlarsın.

Kısacası, eğer kabul edersen damadım olmanı isterim. Sakın yanlış anlama, inan sadece seni çok sevdiğimden... Sonra bu düzensiz hayatınız beni çok üzüyor. Kadınsız bir ev asla düzene kavuşmaz. En azından temizliğinizi, yemeğinizi yapan biri olur evde.

Beklemediğimiz bu teklif karşısında şaşırıp kalmıştık ikimizde. Hele abim, başını bacaklarının arasına sokacakmış gibi öne eğmiş, yanakları al al olmuştu. Utangaç bir tavırla ellerini ovuşturuyor, alnında beliren ter damlacıkları ay ışığında ateş böcekleri gibi ışıldıyordu. Onun o hali gözlerimin önüne geldikçe, şu anda bile yüreğim kabarıyor,

ağlamamak için kendimi zor tutuyorum inanın. Küçük yaşta öksüz kaldığı için, o kadar mahcup, o kadar ezik bir yapısı vardı ki, öldüğü güne kadar kimseyi incitecek bir harekette bulunmadı rahmetli.

Abimin mahcup ve utangaç yapısını bilen Hacı amca, meseleyi daha fazla uzatmadan, ayağa kalktı. Tekrar elini abimin omzuna atarak, her zamanki sevecen tavrıyla:

— Sen iyice düşün hele. Sakın istemediğin bir karar da verme. Ben bu konuyu kızım Fatma'yla konuştum. Biliyorsun ki Fatma benim tek kızım. Bu yüzden de onun kişilikli ve merhametli biriyle evlenmesini istiyorum. Acele karar verme, çok iyi düşün ve kararın ne olursa olsun seni bu kararında destekleyeceğimi de unutma, diyerek bahçe kapısına doğru yürümeğe başladı.

Abim, o gece sabaha kadar doğru dürüst uyumadı. Bahçedeki tahta divanın üstünde oturup, sürekli sigara içti. Sabah uyandığımda da, yatağında yoktu. Belki de hiç uyumadan, sabah erkenden kalkıp işe gitmişti.

Abimin bu suskunluğu ve düşünceli hali, bir hafta falan sürdü. Bu bir hafta içerisinde ne Hacı amcalar bizi eve davet etti, ne de biz Hacı amcalara gittik. bir akşam abim beni yanına çağırarak, Hacı amcanın kızı Fatma'yla evlenmek istediğini ve bu konuda benim ne düşündüğümü sordu. Fatma Ablayı çok iyi tanıdığım için, aslında abimin onunla evlenmesini çok istiyordum. Bu güzel olayın gerçekleşmesi için de az dua etmemiştim. Dualarımın kabul olmasından duyduğum mutlulukla:

— Çok sevinirim... çok sevinirim abi! diye kekeledim.

Abim, hafifçe gülümseyerek, başımı okşadı.

— İyi o zaman! Hacı amcaya kararımızı bir an önce bildirmemiz lazım. Ama bu işi ben yapamam.

— Tamam ben yaparım, diye sevinçle atılarak, abimin sözünü kestim. Abim büyük bir memnuniyetle:

— Hayırlısı Allah'tan! Hayırlısı Allah'tan kardeşim, diyerek boynuma sarıldı ve yanaklarımdan öptü. Sonra, gökyüzündeki yıldızlar gibi parıldaayan gözlerini gözlerime dikerek:

— Haydi kardeşim! Bir an önce git de, Hacı amcaya kararımı bildir. Ha! Beni sorarsa işim olduğunu, bu yüzden gelemediğimi söylersin, diye sıkı sıkı tembihledi.

Koşar adım haberi Hacı amcaya yetiştirdim. Kısacası, bir hafta içerisinde abimle Fatma yengem, aile arasında evlendiler.

Sonra derin bir of çekti. Bir sigara daha yakıp, nemli gözlerini gözlerime dikerek devam etti:

— O kadar güzel günlerdi ki, cehennemdeki cezamızı bitirip de, cennetin en güzel köşelerinden birine konulmuş gibiydik. Artık ne yoksulluk üşütüyordu bizi, ne de yalnızlık yakıyordu öksüz yüreklerimizi. Fatma yengem, lanet ve kıtlık üzerine inmiş, rahmet ve bereket tanrıçası gibi, yuvamızı şenlendirmiş, hayatımızı, hiç olmadığı kadar güzelleştirmişti. Hele abim... Onu hiç o kadar mutlu görmemiştim. Artık eskisi kadar çaresiz ve hüznü değıldi bakışları. Annemin ölümünden sonra, o kadar kopmuştu ki hayat-tan, bir gün kendine bir şey yapacak diye geceleri gözüme uyku girmezdi.

Bu mutlu günlerimiz tam bir sene sürdü. Davulla zurnayla askere yolladığımız abimin, bayrağı sarılı tabutu geldiğinde, hayat yine yapacağını yapmış, en güzel düşümüzü, en güzel çağında katletmişti yine. En kötü oyunu da yengem Fatma'ya oynamıştı.

En mutlu gününde, ilk çocuğuna gebe kaldığını öğrendiği günde, hayat arkadaşının ölüm haberiyle, dünyası başına yıkılmıştı adeta. Kör talih yine en büyük sakarlığı yapmış, yeni gonca tutmaya başlayan bir hayata karşılık, bu goncayı koklayamadan başka bir hayata kıymıştı. Belki de iki hayata... çünkü Abimim bayrağa sarılı kefeninde, Fatma yengemin ruhunu da defin etmiştik kara toprağa. Abimin ölümünden sonra, yengem bir daha kimseyle konuşmadı. Yaşayan bir ölüden farkı yoktu. Ne konuşuyor, ne gülüyor, ne de sorulan sorulara cevap veriyordu. Günleri, abimin fotoğraflarına bakarak ağlamakla geçiyordu. Tıpkı dalında kurumaya yüz tutmuş bir gonca gibi, her geçen gün biraz daha çöküyor, damarlarından kanı çekiliyormuşçasına biraz daha soluyordu. Tabi kolay değildi. Daha yirmisine bile gelmeden dul kalmış, daha doyamadığı ilk göz ağrısını, zamansız bir şekilde toprağa vermişti.

Tabi bunun yanı sıra tüm hayallerini ve düşlerini de daha doğmadan öksüz kalan yavrusunun acısıyla birlikte, yüreğine gömmüştü.

Yengemin bu hazin durumu ve günden güne eriyip bi-tişi karşısında yapacak bir şey bulamıyor, çaresizlikten her geçen gün biraz daha kahroluyordum. Artık öyle bir duruma gelmiştim ki, yengemin bu durumu karşısında abimin ölümüne bile üzölememiştim. O zamanlar daha on beş yaşındaydım ve bütün bu olanları kaldıracak gücü bulamıyordum kendimde. Allah razı olsun, Hacı amca da olmasa, ya kafayı tirlata-caktım, ya da kendime bir şey yapacaktım çaresizlikten. Bazen abimle Fatma yengemin evlenmeleri için ettiğim dualardan ötürü kendime kızıyor, bazen de çocuksu isyanlarla Olup bitenlere kahrediyordum. Çoğu zaman boya sandığımı sırtıma vurup, gece geç saatlere kadar evimizin yukarısındaki derenin kenarında oturuyor, yen-

gemin o perişan hâlini görmemek için, o uyuduğu zamanlarda eve geliyordum.

Yasin Abi, anlattıkça o günleri yeniden yaşıyordu adeta. İki de bir gözünden süzülen yaşları siliyor, sonra başını kaldırıp uzun uzun bana bakıyordu. Gözlerindeki o hüznle karışık şefkat, kapıdan sızan rüzgarın ılık nefesinde bütün bedenimi okşuyor, ağzından dökülen her kelimedede bu adama biraz daha inanıyor, biraz daha bağlanıyordum.

Yasin Abi'nin durumu perişandı. İç parçalayan bir edayla, omuzları düşük, yıkılmış bir hâlde, yeniden anlatmaya başladı:

— O fedakâr, o vefakâr kadın, genç yaşında toprağa verdiği erkeğinden ona kalan tek yadigarı, bebeğini, yani seni doğurdu. Sana da abimin ismini o verdi. Doğumdan birkaç saat sonra da bir melek safiyetinde ruhunu teslim etti. Artık yapayalnız kalmıştım. Tek yakınım sendin. Abim ve yengemden kalan tek yadigar yani...Ama kader seni de söküp aldı benden. Hacı amca, yaptığı onca iyiliğe rağmen, hayatımın en büyük kötülüğünü yaparak, beni kör bir yalnızlığın içine iten, büyük bir yemin ettirdi bana.

Sonra hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. Yanaklarından yuvarlanan damlalar, hafif kırılmış sakallarında birikiyor, biriken bu damlalar çenesinden aşağıya doğru yuvarlanıyordu. bir kaç dakika başı ellerinin arasında öylece durduktan sonra, paltosunun koluyla gözyaşlarını sildi. Sonra bir sigara daha yakıp, iki üç nefes peş peşe çekti. Bütün bedeni titriyordu. Onun bu bitkin ve perişan hali karşısında ne ben söyleyecek bir şey bulabiliyordum, ne de Fevzi usta. İkimizde, duyduklarımızın şoku içerisinde, dramatik bir film sahnesine dalmış gibi, bu duygu çarmırında asılı kalmıştık adeta. Sanki Yasin Abi'nin anlattıkları benimle ilgili değilmişçesine, hiçbir tepki veremiyor, olduğum yerde

hiç kıpırdamadan duruyordum. Gerçekten de ne hissedeceğimi, nasıl davranacağımı bilemiyor, bu yeni hayatımın sayfaları arasında kaybolmuşçasına kendimi arıyordum.

Yasin Abi, kapıldığı duygu rüzgarından kurtulmaya çalışarak, hafifçe doğruldu ve kaldığı yerden anlatmaya başladı:

— O günlerde, yengemin de ölümünden sonra Hacı amcalarda yatıp kalkmaya başlamıştım. Böyle sığıntı gibi yaşamayı ne kadar kendime yediremesem de, Hacı amcanın aşırı ısrarlarına daha fazla direnememiştim. Başka sığınacak yerim de yoktu zaten.

Bir akşam, boya sandığımı omuzlayıp, yorucu geçen bir günün ardından eve doğru yürüyordum. Bizim sokağa girdiğimde, Hacı amcanın bahçe kapısının önünde oturduğunu gördüm. Yanına yaklaşıp selâm verdim. Hacı amca, o ruhu okşayan ses tonuyla selâmımı aldıktan sonra:

— Gel Yasin! Otur yanıma hele. Seninle önemli bir şey konuşacağım, diyerek hafifçe doğruldu.

Omzuma astığım boya sandığını yere bırakarak, Hacı amcanın yanına oturdum. Hacı amca bir sigara yaktıktan sonra, derin bir of çekti ve:

— Şimdi beni iyi dinle oğlum, dedi. Biliyorum bunu senden istemeğe hiç hakkım yok ama yeğenin Kadir'in iyiliği için başka da çaremiz yok.

— Emredin Hacı amca! Yeğenim için elimden geleni yaparım.

— Yapacağını biliyorum oğlum. Aksi bir ihtimal olsa, seninle konuşmazdım.

Sonra, "Affet et Allah'ım!" diye mırıldandı. Elinin tersiyle alnında biriken terleri sildikten sonra:

— Umarım beni anlarsın oğlum, diyerek yüzüme baktı. Çünkü senden çok zor bir şey isteyeceğim. Kadir'e, onun amcası olduğunu hiçbir zaman söylemeyeceksin. Hele annesinden babasından asla bahsetmeyeceksin.

Hacı amcanın söyledikleri karşısında, tek kelimeyle peşişan olmuşum. Bütün benliğim alt üst olmuştu. Ne söyleyeceğimi bilemez hâlde, uzun süre sessiz sessiz ağladım. Bedbahtça akan göz yaşlarımın sıcaklığını, ta yüreğimin derinliklerinde hissediyor, kanadı kırılmış bir güvercin gibi, oturduğum yerde çırpınıyordum adeta.

Hacı amca cevapsız kalan önerisi karşısında, saçlarımı okşayarak:

— Bak oğlum, dedi. Senin için ne kadar zor olduğunu biliyorum. Ama torunumu da düşünmek zorundayım. Daha küçük yaşında öksüz kaldığını öğrenmesini istemiyorum. Ninesinin annesi, benim de babası olduğumu bilmesini ve bu duygularla büyümesini istiyorum. Bunun için de en yakın zamanda evi İğdir'a taşıyacağım.

Yanaklarımdan süzülen yaşları elimle silerek:

— Ya ben... Ya ben ne olacağım? diye sordum. Bu dünyadaki tek yakınım yeğenimdir. Onu da benden alırsanız nasıl yaşarım ben?

Hacı amca, ses tonunu biraz daha keskinleştirerek:

— Ya Kadir... Kadir ne olacak? Anne ve babasının öldüğünü öğrenirse, bir boşluğun içine düşüp, bir yere ait olmadığı hissiyle, kendi kabuğuna çekilip kahrolmaz mı? Bu günahsız ve hiçbir şeyden habersiz yavrucağın bu şekilde hayata küsmesini ister misin? Bütün bunları sen yaşadın. Daha küçük bir çocukken anne ve babanı kaybetmenin acısını tattın sen. Aynı acıları Kadir'in de mi yaşamasını istiyorsun? diye si-temkâr bir tavırla sordu.

— Evet haklısınız, diye cevap verdim. Ben zaten yalnızlığa ve kaybetmeğe alıştım. Bundan sonraki hayatımda da yalnız yaşasam, pek fazla koymaz.

Sonra başım önümde, çaresiz bir şekilde oturdüğüm yerden kalktım. Hacı amca, kolumdan tutarak:

— Bak Yasin! Kusuruma bakma ama, bütün bu söylediklerimi tutacağına dair söz vermen gerekiyor. Ölünceye kadar bütün bunlar aramızda kalacak tamam mı? Sonra sana elimden geldiğince yardımcı olacağım. Anlaştık mı, diyerek yalvaran gözlerle yüzüme baktı.

O güne kadar bize yaptığı iyiliklerin de ezikliğiyle:

— Tamam! Söz veriyorum. Bütün bunlar aramızda kalacak, diyerek, Hacı amcanın yanından ayrıldım.

Vereceğim bir sözün, beni böylesine ıstırap ve çaresizlikle dolu bir boşluğun içine düşüreceğini tahmin edemezdim. İçimdeki boşluk ve bu boşluğa bağlı olarak da içine düştüğüm korku dolu yalnızlık, attığım her adımda büyüyor, etrafımdaki bütün insanlar, bütün nesnelere anlamsızlaşıyordu. Hafif hafif soluyan rüzgar, ağaçların dallarında buz kesip, sonra suratımda şaklıyordu. Yüreğimi, garip bir acı kemiriyordu. Tutunacak son dalım da kırılmış, rüzgarın önüne katıp yuvarladığı budaksız bir kütük gibi, yüreğimdeki korku-nun ve çaresizliğin iniltisiyle, ana caddeye çıkan taş yolda ağır adımlarla yürüyordum.

Gece geç saatlere kadar avare avare dolaştıktan sonra, gece yarısına yakın bir zamanda eve gelip, hiç kimseyi uyandırmadan, salona açılmış olan yer yatağına yattım. Sabah erkenden işe gitmek için uyandım. boya sandığını alıp bahçe kapısından çıkıyordum ki, Hacı amca:

— Yasin!... Yasin, diye öksürükle karışık bir gürllemeyle bana seslendi.

Boya sandığını yere bırakıp, hemen Hacı amcanın yanına vardım:

— Buyurun Hacı amca. Bir diyeceğiniz mi vardı.

— Artık işe çıkmayı istemiyorum. Sana daha iyi bir iş ayarladım.

Büyük bir heyecanla:

— Nasıl bir iş Hacı amca, diye sordum. Hacı amca, yanında yer göstererek:

— Hele geç otur, dedi. Düşündüm taşındım da, ayakkabı boyamakla kendine bir gelecek hazırlayamazsın. Eğer istersen seni İstanbul'a göndereyim.

— Nasıl olur, ben orada tek başıma ne yaparım?

— Sen orasını merak etme. Ben her şeyi ayarladım. Seni tek başına bilmediğin bir memlekete gönderecek değilim ya.

Heyecandan dilim dudağım kurumuştu. Tabi ya, akşama kadar bir iki ayakkabı boyamakla, bir insan ne yapabiliirdi ki? Elbette İstanbul'a gitsem karşıma çok güzel fırsatlar çıkabilir, daha düzenli ve rahat bir hayat kurabilirdim.

Bu düşüncelerin de verdiği heyecanla, dizlerimin üstüne dikelerek:

— Peki İstanbul'a kiminle gideceğim, diye sordum.

Hacı amca:

— Hüseyin ile, diye cevap verdi. İstanbul'da benim küçük biraderin marangozhanesi var. Hüseyin seni götürüp ona teslim edip dönecek. Merak etme, benim birader sana elinden gelen yardımı yapacaktır. Onun yanında çalışır, hem meslek edinirsin, hem de daha iyi bir gelecek hazırlarsın kendine.

Birkaç gün içinde Hüseyin ile birlikte, Hacı amcanın çizdiği kadere, İstanbul'a doğru yola çıktık. Gerçekten de Hacı amcanın küçük biraderi, Recep usta çok iyi ve cana yakın bir insandı. Beni yanında işe alarak, her şeyimle yakından ilgilendi. Üstümde gerçekten de çok emeği var. Onun sayesinde hem Tuzluca'da yaşadığım acılı günleri unuttum, hem de güzel bir meslek edindim.

Anlayacağınız, Hacı amca, istediğini yapmış, beni yeğenimden, bu dünyadaki tek yakınım olan senden ayırmayı başarmıştı. Belki de böyle bir ayrılığa karşı çıkabilirdim ama hem çok toydum, hem de Hacı amcaya karşı olan saygımdan dolayı, ona karşı çıkamamıştım. Çünkü üstümde çok hakkı vardı ve bundan dolayı da kendimi borçlu hissediyordum. Tam on dokuz sene boyunca kendimle mücadele ettim. Sırf Hacı amcaya verdiğim sözü tutabilmek için, bağırma taş basıp, hem kendimi sakladım senden, hem de senden yıllar önce çalınan gerçek hayatını... Biliyorum, en az Hacı amca kadar ben de suçluyum ama, daha o zamanlar çocuktum ve her şeyi sebep ve sonuçlarıyla değerlendirebilecek olgunluğa sahip değildim.

Yıllar geçmesine rağmen, bu hasretliğe daha fazla dayanamadı yüreğim. Hacı amcanın öldüğünü duyar duymaz, en azından seni bir kez görebilmek için, atlayıp geldim. Ama seni görünce bütün düşüncelerim değişti. Yüreğimde yıktığımı zannettiğim o duygusal köprü, sırat köprüsü gibi dikeliverdi karşıma. Daha doğrusu, o anlamsız yemini daha fazla tutmaya gücüm yetmedi. Her gün kendimi hesaba çekmekten ve vicdanımın sızısıyla kıvrılmaktansa, sana hesap vermek daha doğru geldi.

Sonra başını kaldırıp, yalvaran gözlerle yüzüme baktı.

— Geçmişini senden çalmaya, seni böyle bir oyunun içine sürüklemeye kimsenin hakkı olamaz, olmamalıydı.

Böyle bir suçta ortaklık ettiğim için beni affedebilecek misin Kadirim?

Kapıdan sızan soğuşun, iliklerime kadar işlediğini hissettim birden. Bütün bedenim kas katı kesilmiş, bir heykel gibi, tezgahın arkasında donakalmıştım. Yasin Abi'nin, yani amcamın, sözlerine cevaben, ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Birkaç dakika öylece kaldıktan sonra, gayriihtiyarî bir hareketle, yerimden fırlayıp amcamın boynuna sarıldım.

— Canın sağ olsun amcacığım, canın sağ olsun, diye mırıldanarak, katıla katıla ağlamaya başladım.

Hayatımda ilk defa, döktüğüm göz yaşları, bu derece büyük bir haz veriyordu bana. Benim bu beklenmedik duygusallığım karşısında, amcam da hıçkırıklarla ağlıyor, tüm kuvvetiyle kollarının arasında beni sıkıyordu. O güne kadar hiç tatmadığım bir duygu yaşıyordum. Bu çilekeş adamın kollarında, belki de en mutlu anımı yaşıyordum. Yaşadığım onca yılın yorgunluğunu atmışçasına, müthiş bir hafiflik hissediyordum üzerimde.

Birkaç dakika öylece, bir ruhta birleşen iki beden gibi sarmaş dolaş ağlaştık amcamla. Fevzi ustanın, gayri ihtiyari çıkardığı öksürük sesiyle ayrıldı birbirine susayan bedenlerimiz. Fevzi usta, elindeki mendille gözlerini sildi. Gözleri kan çanağına dönmüştü. Belli ki bu inanılmaz hikaye onu da duygulandırmıştı. Sonra ayağa kalkarak:

— Gerçekten de inanılmaz bir dünyada yaşıyoruz. Bu ne biçim bir kader böyle Allah'ım? diye mırıldanmaya başladı. Lavaboya geçip elini yüzünü yıkadıktan sonra, amcamın yanına gelip, elini amcamın omzuna attı:

— Allah yardımcın olsun kardeşim. Gerçekten de senin yaptığını kimse yapamazdı. Onca kahra her yürek sabredemez inan. Sakın kendini suçlama ve Kadir gibi bir yengenin olduğu için de yat kalk şükret. Çünkü onun yerinde

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

kim olsa, bunca şeyi kolay kolay içine sindiremez, bunca musibetin üstesinden gelemezdi.

Fevzi ustanın söylediği sözler karşısında amcam:

— Kolay değil tabi ki, diyerek bana baktı. Kadir'in yerine başkası olsa, bunca akıl almaz şey karşısında yıkılır, yüreği nefretle dolardı. Ama Kadir tam babasının oğlu... Bir o kadar merhametli, bir o kadar sevgi dolu...

Sonra başını çevirip, minnet dolu bakışlarla Fevzi ustaya bakarak:

— Allah sizden de razı olsun, dedi. Kadir'e gösterdiğiniz bu yakınlık, bu aşırı ilgi karşısında ne diyeceğimi bilemiyorum. Gerçekten de sizi tanıdığıma çok memnun ve bahtiyar oldum.

— İnanın Kadir için ne yaptıysam, fazlasıyla hak etti. Aslında benden çok o bana çok şey kazandırdı. Mesela sabrı, azmi ve her şeyden önemlisi de sevgiyi...

Çok değer verdiğim iki kişinin, benim hakkımda bu kadar güzel düşüncelere sahip olmaları, beni çok sevindirmiş, onurumu okşamıştı. Çok değişik duygular içindeydim. Aynı günde dört mevsimi birden yaşamış gibiydim. Birbirine zıt hisler içinde çarpınan yüreğim, yeni bir hayata açılan bembeyaz bir sayfanın safiyetine bürünmüş, her zamanki ritminden farklı çarpıyordu sanki.

* * *

Aradan iki üç aylık bir zaman geçmiş, bütün bir yıl gecemi gündüzüme katarak hazırladığım üniversite sınavında, istediğim sonucu almış ve İstanbul Üniversitesi Türk dili ve edebiyatı bölümünü kazanmıştım. Artık hayata bakışım değişmiş, yıllar önce yitirdiğim öz güven ve yaşama sevincimi geri kazanmıştım. Yarınlar, artık bir bilmededen

ibaret değildi benim için. Çünkü umutlarım vardı ve geçmişimin o sır perdesi aralanmıştı artık. Kafamdaki bütün soruların ve çelişkilerin cevabını bulmuştum ve düşüncelerim tamamen geçmişin karanlık izlerinden arınmıştı. Tek düşüncem, beni bekleyen, ve sadece benim olacak olan, üniversite denilen o yeni hayattı sadece.

Bu arada Amcam da İstanbul' a, işinin başına geri dönmüştü. Hemen hemen her hafta bana telefon eder, halimi hatırlar, her hangi bir ihtiyacım olup olmadığını sorar, en yakın zamanda İstanbul'a onun yanına gitmem için, ısrar ederdi. Bense sürekli üniversite sınavını bahane ederek:

— Şu sınavı bir atlatayım, hemen geleceğim amcacığım, diyerek karşılık verirdim.

Bu cevabım karşılığında amcam:

— Eh ne yapalım, yine atlatıldık desene, diyerek cevap verirdi.

Şimdi artık ona sunacağım bir bahanem yoktu. Bahane sunacak bir nedenim de... Çünkü İğdir'dan iyice sıkılmıştım ve yaz boz tahtasına dönmüş o eski hayatımdan, bir an önce çıkıp gitmek istiyordum. Zeynep de İstanbul'a ablasının yanına gittikten sonra, beni İğdir'a bağlayan hiçbir neden, hiçbir yürek kalmamıştı artık.

Bu düşüncelerle geçirdiğim birkaç haftanın ardından, bütün hazırlıklarımı yapıp, beni bekleyen yepyeni umutlara doğru yol almanın vakti gelip çatmıştı nihayet. Geriye dönüp bakmak bile istemiyordum. Ne yaşadığım o doyumluk hüznüleri hatırlamak istiyordum, ne yaşadığım tadımlık mutlulukları artık. Tek düşüncem, aslında bana ait olmayan o sayfayı kapatıp, yepyeni, bembeyaz bir sayfa açmaktı. kısacası el deymemiş ve hüznüyle, mutluluğuyla sadece bana ait olacak bir yaşamdı aslında.

Nihayet o uzun ama bir o kadar da kısa sürecek yolculuğun vakti gelmiş, bu yeni serüvenin tatlı heyecanı, bütün benliğimi sarmıştı. Ama bir şeyler yüreğimi, inceden inceye sızlatıyor, bir duygu boğazımda düğümliyordu. Evet, doğup büyüdüğüm, acısıyla tatlısıyla bir çok şeyi paylaştığım bu şehirden, bu insanlardan ayrılmak hiç de sandığım kadar kolay olmayacaktı.

Sabah erkenden uyanıp, içimdeki burukluğa aldırış etmeden, valizimi hazırladım. Abimler, daha uyanmamıştı ve otobüsümün hareket saatine de bir hayli zaman vardı. Son bir kez bahçeye çıkıp, o çocukluğumun sürgün adasını, bütün kaygılarımdan, bütün usanmış duygularımdan arınmış olarak seyretmek istedim. Bahçeye çıktığımda, içimi perişan bir duygu kaplamıştı. Sanki çocukluğunu, hayallerini, heveslerini ve sevinçlerini bu bahçeye gömen, her karışını göz yaşlarıyla sulayan ben değilmişim gibi, kendimi buranın yabancı hissediyordum. Her şey o kadar başka görünüyordu ki gözüme, o yaşlı kayısı ağaçları, erik ağaçları, Balkonun aşağısında bulunan ve her yalnız kaldığımda gölgesinde beni avutan o armut ağacı, rüzgarın hafif soluk aralıklarında, " gitme kal" der gibi salınıyorlardı. Sonra o toprak damlı ev... O çocukluğumun mahpus tutulduğu, her bir duvarında uykusuz geçen gecelerin mahmurluğunu taşıyan, o kerpiç parmaklıklılı hücre... Tıpkı yırtıcı bir hayvan gibi, midesine indirdiği o koskoca çocukluğumu sindirmeğe çalışıyordu sanki. öyle soğuk duruyordu ki yine, bütün çocukluğumu defin ettiğim bir mezar taşını andırıyordu adeta.

Yavaş yavaş o duygu dalgacıklarından kurtulup, eve doğru yürümeğe başladım. Balkona çıktığımda, Hasan Abim yeni uyanmış, balkonda oturmuş çoraplarını giyiniyor, Hüseyin Abi'mse, balkondaki tahta sandalyede otur-

muş, sabah çayını yudumluyordu. Hasan abim, yarı uykulu gözlerini bana çevirip:

— Sabah sabah ne dolaşıyorsun oğlum! Hazırlansana, diyerek oturduğu yerden zoraki kalktı.

— Hazırlandım abi! Her şeyim hazır. Ben de sizin uyanmanızı bekliyordum, diye cevap verdim.

Hüseyin Abim:

— Bizi ne yapacaksın oğlum? diyerek atıldı. Dün de söyledim ya, tarlada işimiz var. Seni yolcu etmeğe otogara gelemeyeceğiz.

— Yanlış anladın abi. Ben sadece sizlerle vedalaşmak için bekledim.

Hüseyin Abi'min bu beklenmedik çıkışı karşısında, canım iyiden iyiye sıkılmıştı. Hemen salona geçip valizimi aldım. Hüseyin Abi'min elinden öpüp, helallik aldıktan sonra, Hasan Abi'me döndüm. Hasan Abim, elini omzuma atarak:

— Hadi gel, dedi. Bahçe kapısına kadar seni geçireyim.

Bahçe kapısından çıktıktan sonra, Hasan Abi'min elinden öptüm ve:

— Hakkını helal et abi, diyerek nemli gözlerimi abimin gözlerine diktim.

Hasan Abim, iki eliyle başımı kavrayıp, göğsüne bastırdı.

— Asıl sen hakkını helal et kardeşim. Biliyorum son zamanlarda seninle pek ilgilenemedim. Belki çok kırdım ama inan ki seni öz kardeşim kadar çok sevdim. Affet beni kardeşim affet ne olur...

Sonra hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Cebimden mendilimi çıkarıp, yanaklarından süzülen yaşları silerek:

— Ne olur abi, dedim. Ağlama artık. Bana bu kötülüğü yapma. İşimi zorlaştırma. Zaten yüreğimi zor teskin ediyorum. Sen de böyle yaparsan, inan gitmekten vaz geçeceğim.

— Tamam, o zaman bana bir söz ver. Beni unutmayacaksın değil mi? Fırsat buldukça mektup yazacaksın.

— Tamam abi söz veriyorum. Sana devamlı mektup yazacağım. Allah biliyor ya, ben de seni öz abim gibi sevdim. Seni nasıl unutabilirim ki?... İnan istesem de unutamam.

— Şimdi oldu küçük civcivim. Haydi yolun açık olsun. Unutma sen benim her zaman küçük civcivim olarak kalacaksın.

Zoraki valizimi aldım ve son bir kez dönüp, düşlerimi kaçırıp kaçırıp gizlediğim bahçe kapısından içeri baktım. Sonra hızlı adımlarla minibüs durağına doğru yürümeğe başladım. Attığım her adımda, yüreğimde büyük bir boşluk ve bu boşluğa bağlı olarak da sinsi bir acı, gırtlığımı sıkıyor, nefes almakta zorlanıyordum. Sanki bir şeyleri unutmuştum ve bunun ağırlığı gitmemi engelliyordu. Bir anda durdum ve yürüdüğüm taş ve ağaçlıklı yoldan, o toprak damlı, kerpiç eve uzun uzun baktım. Evet unutmuştum. Hem de en önemli şeyi... Yıllarca bana annelik ve babalık yapmış olan ve şimdi ebedi istirahatgâhlarında beni bekleyen o iki mukaddes insanı...

Saate baktım. Daha iki saat kadar zamanım vardı. Yolumu değiştirip, köyün biraz dışında bulunan mezarlığa yöneldim. Mezarlığa yaklaştıkça, yüreğim kabarıyor, ruhumu ulvi bir his kaplıyordu. Ne kadar, gerçek annem ve babam olmasalar da, bu iki insan en az gerçek annem ve babam kadar değerliydi benim için. Bundan dolayı da, öm-

rümün sonuna kadar onlara anne ve baba diye hitap edip, bu şekilde anacağım onları.

Önce babamın mezarının başına oturdum. Babamın mezarını otlar bürümüştü. Mezarı otlardan temizledikten sonra, elimi semaya kaldırıp Fatiha okudum. Sonra babam karşımda oturuyormuş gibi, onunla konuşmaya başladım:

“Merhaba baba. Bu güne kadar benden sakladığın bütün gerçekleri öğrendim. Gerçek babam olmadığını artık biliyorum. Ama hiç önemli değil. Çünkü sen, bana gerçek babamı aratmadın. Zerre kadar dahi sana kırılmadım. Zaten istesem de kırılmam. Çünkü seni o kadar çok seviyorum ki... Her neyse baba, artık gidiyorum. Tek dileğim, sen nasıl ki beni korudun, bağrına basıp sevdin, Allah da sana rahmetsin. Kıyamet günü seni cennetiyle ödüllendirsin.”

Sonra kalkıp, annemin mezarına gittim. Bir fatiha okuduktan sonra, annemin de mezarını temizleyip, onunla da konuşmaya başladım:

“Merhaba Anneciğim!”

“Biliyorum beni pek fazla sevmedin. Belki de haklı nedenlerin vardı. Ama ben seni her zaman sevdim ve her zaman da seveceğim. Çünkü sen benim hiçbir zaman ulaşamadığım düşümsün anne. Seni çok özlüyorum. Sen gittikten sonra kimse beni azarlamadı. Kimse sevmedi de. Çünkü kimşenin umurunda olmadım. İnşallah hakkını bana helal edersin. Benim hakkım varsa da senin üstünde, hepsi helal olsun. Şimdi gidiyorum. İçimde ağır yaralı bir hasretle... Seni hiçbir zaman unutmayacağım. Allah taksiratını affetsin anne. Allah gittiğin yerde utandırmasın.”

Yüreğimi okşayan büyük bir huzurla, valizimi alıp mezarlıktan ayrıldım. Son görevimi de yerine getirdiğim için oldukça hafiflemiş, üstümdeki o rehavetten kurtulmuşum.

Minibüs durağına geldiğimde, bir saatten az bir zamanım kaldığını fark ettim. Allah'tan minibüsün koltukları dolmuş, minibüs hareket etmek üzereydi. Minibüse biner binmez de hareket etti. On-on beş dakikalık bir yolculuktan sonra, İğdır'a vardım. Alelacele valizimi alıp, Fevzi ustayla vedalaşmak için tamirhaneye doğru koşmaya başladım.

Fevzi usta, tamirhanenin önünde, ellerini arkasında birleştirmiş volta atıyordu. Beni görünce:

— Nerede kaldın oğlum? Otobüsün kalkmak üzere. Hadi çabuk ol, diyerek, büyük bir telaşla dükkanın kapısını kilitlemeğe başladı.

Dükkanı kilitledikten sonra, dönüp şaşkın şaşkın yüzüme baktı:

— Hadi sene oğlum! Ne bekliyorsun? Gitmeğe niyetin yok galiba...

— Yo, yo abi! Sadece senden bir ricam olacak. Mümkünse benimle otogara gelmesen...

— Olur mu öyle şey? Seni yalnız başına mı göndereceğim yani?

— Olur abi olur. Hem de çok iyi olur. Ne olur biraz anlamaya çalış beni. Gel burada vedalaşalım. Aksi taktirde o otobüse binmek çok zor olacak benim için.

Fevzi usta ne demek istediğimi anlamıştı sonunda. Usulca başını önüne eğip sustu. Sonra nemli gözlerini gözlerime dikti ve:

— Aslında gönlüm pek razı gelmiyor seni yalnız başına otogara göndermeğe ama madem öyle istiyor-sun... Hadi o zaman Allah bahtını ve yolunu açık etsin, diyerek başımı avuçlarının arasına alıp yanaklarımdan öptü. Elini öpmek için eğildim fakat izin vermedi. Yanaklarından süzülen damlacıkları elinin tersiyle silerek, bir baba şefkatiyle saçlarımı okşadı. Sonra önümde diz çökerek:

— Hakkını helal et Kadir! dedi. Son üç dört senede gerçekten de bana çok yardımın oldu. Umarım bu yakın ve içten dostluğumuzu unutmazsın.

— Hiç unuttur muyum, diyerek sözünü kestim. Benim için o kadar güzel şeyler yaptınız ki, size ne kadar minnet duysam az gelir. Asıl siz hakkınızı helal edin. Hala eğitimi-me devam edebiliyorsam, bunu en çok size borçluyum. Bana iş vermeseydiniz, asla eğitimime devam edemezdim.

— Ne kadar alçakgönüllüsün? Allah her şeyi gönlünce verir inşallah. Hadi elini çabuk tut, otobüsün kalkmak üzere...

Zoraki kendimi toparlayarak, o ulvi ve saygıdeğer insandan ayrılıp, otogara doğru hızlı adımlarla yürümeğe başladım. Artık arkama bakmadan, bir an önce bu şehirden uzaklaşmak istiyordum. Çünkü arkamda bıraktıklarım bu şekliyle güzeldi ve bu şekliyle özlenmeğe değerdi benim için.

Dokuzuncu Bölüm

Zaman olabildiğince hızlı akıp gidiyordu. İstanbul'a geli-
leli tamı tamına iki sene olmuş, bu sürede okuluma ve yeni
hayatıma iyice alışmıştım. Tabi bu arada amcamla birbiri-
mize gün geçtikçe biraz daha bağlanıyor, bu geç gelen bir-
likteliğin tadını çıkarmaya çalışıyorduk. Okuldan arta kalan
zamanlarımda, amcamın Bağcılar'da bulunan marangoz-
hanesinde çalışıyor, bir nebze olsun amcama yardımcı ol-
maya gayret ediyordum. Artık bütün hayal kırıklıkları, bü-
tün yalanlar geride kalmıştı. Hayat, daha önceleri yaptığı
sakarlıkları yapmıyor, hak ettiğim kadarıyla, sevgiyi de,
şefkati de cömertçe sunuyordu bana.

Bir sabah erkenden kalkıp okula gitmek için hazırlan-
maya başladım. Tüpe çay suyu koymak için mutfığa gir-
miştim ki, telefon çalmaya başladı. Şaşkın şaşkın saate
baktım. Saat daha sabahın yedi buçuğuydu. "Sabahın bu
saatinde kim olabilir" diye düşünerek, elimdeki çaydanlığı
tezgahın üzerine bırakıp, hemen telefona koştum. Zey-
nep'ti arayan. Önemli bir şey olabileceğini düşünerek:

— Bu saatte hayırdır Zeynep, diye sordum.

Zeynep:

— Hayırdır! Hayırdır, diye cevap verdi. Eniştemle ablam sabah erkenden Çatalca'ya, eniştemin halasını ziyarette gittiler. Ben de fırsattan istifade, sen evden çıkmadan bir arayayım dedim. Yoksa aradığım için sevinmedin mi?

— Nasıl sevinmem aşkım? Sesini duymak için az mı bekliyorum?

— Sana sevineceğin bir haber vermek istiyorum. Bugün buluşabilir miyiz?

— Sahi mi ? Saat kaçta?

— Orasını ben bilemem. Senin dersin saat kaçta biterse...

— O zaman saat üç gibi, bizim üniversitenin önüne gel. Sonra çıkıp gezeriz. Tamam mı?

— Tamam anlaştık. Saat tam üçte... Fazla bekletmezsin inşallah...

— Bekletmeği boş ver, buluşacağımız ana kadar nasıl sabredeceğim onu sor bana.

— Oldu saat üçte görüşmek üzere, hoşça kal.

— Tamam canım. Seni çok seviyorum, diyerek telefonu kapattım.

Hemen mutfağa geçip, tüpe çay suyunu koydum. Sonra amcamın yatak odasına geçip, amcamı uyandırdım. O kadar heyecanlıydım ki, kalbim yerinden fırlayacakmış gibi, sineme hükmediyor, içimden çılglık atıp Zeynep'i ne kadar çok sevdiğimi haykırışım geliyordu.

Amcamın kahvaltıya inmesini bekleyemeden, kahvaltımı yapıp üstümü giyinmeğe başladım. Çok şık olmalıydım o gün. Nede olsa, hayatımın tek ve son aşkıyla buluşacaktım ve onun gözüne güzel görünmeliydim. Bu düşüncelerle elbise dolabımı açtım ve amcamın kurban bayramında bana aldığı gece mavisi, ince çizgileri olan gömleği ve altı-

na da buz mavisi kumaş pantolonumu aldım. Üstümü giyindikten sonra, aynanın karşısına geçip saçlarımı itina ile taradım. Saçlarımı tararken, birden sendeledim. Seneler önce, ta ortaokula başlayacağım ilk günler gelmişti aklıma. O zaman da babamın aldığı yeni takım elbiseyi giyerek, aynanın karşısına geçip Zeynep'i düşünmüştüm. Ta o günlerden beri, Zeynep bir kor parçası gibi yüreğime düşmüş, bir daha da sönmemişti. Öyle ki, şimdi hala Zeynep'in sesini duyduğumda, o kor parçası alevleniyor, bütün benliğimi sarıyordu. Tıpkı ılık bir meltem, ruhani bir saadet gibi.

* * *

Ders çıkışı, kitaplarımı toplayıp büyük bir hızla fakülte-den çıkıp, nizamiyeye doğru koşmaya başladım. Sanki ayaklarım yere basmıyor, bulutların arasında uçuyor gibiydim. Etrafımdaki ağaçlar, ağaçların dalları arasında sinsi sinsi fısıldaşan kuşlar ve usul usul saçlarımı okşayan rüzgar, çok romantik bir günü müjdeler gibiydi adeta.

Nizamiyeden dışarı çıktıktan sonra, telaşlı gözlerle etrafı kolaçan ettim. Zeynep, nizamiyenin çıkışındaki merdivenlerde oturmuş bekliyordu. O kadar mahzun ve ürkek bir görünüşü vardı ki, tıpkı duyumsadığı bir sesin etkisiyle korkuya kapılmış bir ceylanı andırıyordu. Nizamiyenin yan tarafında bulunan telefon kulübesine yaslanıp, uzun bir süre Zeynep'i seyrettim öylece. Sonra yüreğimin kıpırtısına daha fazla direnemeyerek, ağır adımlarla Zeynep'in yanına doğru yürüdüm. Sessizce Zeynep'in yanına kıvrılarak:

— Merhaba bir tanem! Çok beklemedin ya? diye sordum.

Zeynep, ürkek bakışlarını üzerimde gezdirerek:

— Yo, yo! diye cevap verdi. Dersin nasıl geçti?

— Çok sıkıcıydı. Aklımı bir türlü derse veremedim. Bir saniye bile aklımdan çıkmadın. Bu gün seni göreceğim için çok heyecanlıyım.

— İyi o zaman! Söyle bakalım, nereleri gezdireceksin bana?

— Sen nereyi istersen... Bu gün akşama kadar seni-

nim.
— Madem ki seçimi bana bırakıyorsun, o zaman Gülhane Parkı'nı görmek istiyorum. Adını çok duydum ama görmek nasip olmadı.

— Hay hay! Hadi gidelim o zaman. Bu günü doya doya yaşamak istiyorum seninle.

Zeynep, şımarık bir çocuk edasıyla oturduğu yerden kalktı ve beklenmedik bir atıklıkla elimi sıkı sıkı kavradı. O kadar mutlu görünüyordu ki, o siyah gözleri ıslık ıslık parlıyordu. Yolda yürürken bazen başını omzuma yaslıyor, bazen de başını kaldırıp sevgi dolu gözlerini gözlerime dikip, uzun uzun bakıyordu. Gözleri öyle başka bakıyordu ki, gecenin karanlığına ışık tutan bir çift yıldız andırıyordu. Gözleri gözlerime her değdiğinde, yüreğimde bir şeyler eriyor, sıcak bir his tüm bedenimi kaplıyordu.

Gülhane, Sultan Ahmet derken akşam güneşi, ufukta esnemeğe başlamış, zaman, ayrılık vaktini çoktan aşmıştı. Zeynep, yüzündeki yapay tebessümün ardına saklamaya çalışsa da, akşamın o hüznün renkli kızılığın çoktan kaptırmıştı kendini. Artık konuşmuyordu. Gözleri arı kovanından boşalan arılar gibi büyük bir telaşla koşuşturan kalabalığa kilitlenmiş, ürkek bir ceylan edasıyla, o güzel günün nihayetine direnmeğe çalışıyordu sanki. Birkaç saat önceki o şımarık çocuk, hüznü bir akşamın koynunda uslu uslu oturuyordu öylece.

Birden başını çevirip, hüzünlü gözlerle bana baktı.

— Hep böyle mi olacak Kadir? Bir şeyler hep böyle yarım yamalak mı yaşanacak? diye sordu.

Beklemediğim bu soru karşısında oldukça şaşırılmışım. Kendimi biraz toparlayarak:

— Nasıl yani? Biraz açık konuşabilir misin? diye, sorusuna soruyla karşılık verdim.

— Bizi kastediyorum, diye cevap verdi. Ne zamana kadar bir şeyleri bazı ölçülere göre yaşayacağız? Anlayacağın, sekiz seneye yakın bir zamandır seninle bir birimizi seviyoruz. Ama bir şeyler hep yarım kalıyor.

— Ben ne yapabilirim ki Zeynep? Bütün bunlar benim hoşuma mı gidiyor sanıyorsun?

Zeynep, ses tonunu biraz daha keskinleştirerek:

— Olmuyor Kadir! Dedi. Artık sabredecek gücüm kalmadı. Seninle böyle gizli saklı buluşmalardan, sonra sana doymadan, yüreğimde eksik kalmış heveslerimle, bir daha seni ne zaman göreceğimi bilmeden ayrılıp gitmelerden usandım artık.

— Peki ne yapmamı istiyorsun?

— Beni ailemden istetmeni... Bu iş artık bir resmiyet kazansın istiyorum.

Ne söyleyeceğimi, ne düşüneceğimi bilemez bir hâlde, şaşkın şaşkın Zeynep'in yüzüne baktım:

— Nasıl olur Zeynep? Daha ben bir öğrenciyim. Ailen kabul eder mi sanıyorsun?

— Niye kabul etmesin ki? Sonuçta kısa bir zaman sonra okulu bitiriyorsun. Okul bitene kadar aile arasında bir yüzük takarız, okul bitip hazırlıklarımızı bitirdikten sonra da evleniriz. Böylece daha rahat buluşur, daha çok birlikte olabiliriz.

— Keşke her şey söylediğin kadar kolay olsa.

— Kolay veya zor... Bunu yapmak zorundayız. Bu ilişkiyi babam duyacak diye korkmaktan usandım artık.

Sonra sinirli bir şekilde oturduğu yerden kalkıp, otobüs durağına doğru, hızlı hızlı yürümeğe başladı. Şaşkın ve çaresiz bir şekilde kalkıp arkasından koşmaya başladım. Yanına gelerek kolundan tuttum:

— Lütfen Zeynep! Bana biraz zaman tanı. Bu şekilde davranmanın ne sana faydası olur, ne de bana.

— Ne için zaman tanımamı istiyorsun Kadir? Beni isteyip istemediğini düşünmen için mi? Bunca zamandır bundan emin olamadıysan, düşünmenin hiçbir önemi yok benim için.

— Niye beni anlamak istemiyorsun Zeynep? Allah aşkına böyle yapma. Her şey böylesine güzel giderken, bu saçma düşüncelere nereden kapılıyorsun bilemiyorum.

— Her şey güzel giderken mi? Hayır Kadir! Benim için hiçbir şey güzel gitmiyor. Olanlardan haberin olsa... deyip sustu.

Kafam allak bullak olmuş, olduğum yerde dona kalmıştım. Doğan güneşle beraber parıltıyan göz bebeklerime, koyu bir endişe çökmüştü. Ufukta yanan kızılık, yüreğimin çekirdeğine düşmüştü sanki. Sesimi yükselterek sordum:

— Bilmem gereken bir şey mi var Zeynep? Çok çelişkili konuşuyorsun. Allah aşkına benimle açık konuş.

Zeynep, usulca başını kaldırıp gözlerimin içine baktı. O iri gözlerinde, simsiyah bir giz ve acı, açık seçik okunuyor, yüzünde anlamsız bir hüzün ifadesi belirliyordu. O ürkek dudaklarından dökülmesini beklediğim, ne bir sevgi sözcüğüydü, ne de mutluluk... Tek beklediğim, içine düştü-

ğümüz bu anlamsız durumu açıklayacak üç beş kelimeydi sadece. Ama o hiç konuşmadan, ani bir hareketle durağa yanaşan otobüse atlayıverdi. Artık hiçbir kelimenin, hiçbir ifadenin anlamı yoktu. Anamlı olan tek şey, susmaktı ve ben de onu yaptım.

Otobüs sık sık durup yolcu indirip bindirdikçe sinirlerim geriliyor, Zeynep'in yanı başımda olmasına rağmen, çok uzaklardaymış gibi ulaşılmaz görünen o ruh hâline bir türlü inanamıyordum. Daha birkaç saat öncesine kadar, ta yüreğimin derinliklerine nüfuz eden o sınımsız duygu, yerini soğuk ve karanlık bir yalnızlığa terk etmiş gibiydi. Üşüyordum ve yalnızdım. Oysa, yüreğimdaki o kor parçası hala yanıyordu.

* * *

Aradan geçen bir aylık zamanda, ne Zeynep'le görüştük ne de konuştuk. Aradan geçen bu sürede, alt üst olmuş duygularımın etkisiyle, ne doğru dürüst derslerimle ilgilenemedim, ne de amcama yardımcı olabildim. Çoğu zaman derslerden kaçıp, başı boş avare kimseler gibi, kah sokak sokak, cadde cadde dolaşıyor, kah sahile oturup dalgaların sesiyle avunmaya çalışıyordum. Büyük bir çaresizliğin ve boşluğun içinde kilitli kalmış gibiydim. Bu ruh hâlinden ne kadar kurtulmaya çalışsam, bir o kadar batıyor, bir o kadar kayboluyordum. Geçmişe dair ne varsa silip atmıştım güya. Oysa o karanlık geçmişimden kalan tek teselli, tek ışık da, titrek bir mum alevi gibi karanlığın o soğuk ve koyu nefesiyle sönmek üzereydi. Bu yaralı yüreğim onca şeye nasıl dayanabilmişti bilemiyorum. Allah, her hâlde acıyı da, bu acı karşısında sabrı da beraber veriyor insana.

Yine akşama kadar başı boş duyguların etkisinde, avare avare dolaşmış, amcama uğramadan eve gelmişim. İçimdeki boşluk büyüdükçe kendimi işe yaramaz bir paçavra gibi hissediyor, etrafımdaki güzelliklerden ve anlamlı olan her şeyden, gün geçtikçe biraz daha uzaklaşıyordum. Ne sevginin sadakatine inanıyordum artık, ne de hayatın adaletine...

Yatağıma uzanıp, umutsuz ve perişan duyguların çelişkisinde cevapsız suallerle boğuşuyordum. Baş ucumda bulunan telefonun iniltili homurtusuyla yatağımdan fırladım. Göz bebeklerim yerinden fırlayacakmış gibi göz kapaklarımı zorlamaya, kalbim büyük bir telaşla sinemi tokatlamaya başladı. Elim titreyerek telefonun ahizesini kaldırdım. Evet Zeynep'ti arayan. Sesi titriyordu. Zoraki:

— Artık gidiyorum Kadir! diyebildi.

En güzel sözleri duymayı beklerken, Zeynep'in ağzından dökülen o üç kelime, ölümcül bir acı gibi yüreğime saplandı ve yıllarca yankılanıp durdu kulaklarımda. O günden sonra bir daha Zeynep'i göremedim. Köye döndükten sonra, ne gönderdiğim mektuplara cevap yazdı, ne de telefonlarıma çıktı. Zeynep'e ulaşabilmek için düştüğüm bütün yollar kapanıyordu gün geçtikçe. Beynimde yankılanan sualler cevabını bulamadıkça, rotasından sapmış bir gemi gibi, kendimden bihaber dolaşıp durdum başı boş sokaklarda. Hayattan ne sevgi ne de mutluluk bekliyordum artık. Ölmek ve yaşamak arasındaki o ince çizgide, hayatın anlamsızlığına şahadet edercesine, ruhsal bir boşluğun içinde kıvranıp durdum günlerce.

* * *

Nihayet düşe kalka okulu bitirmiştim. Okulu bitirdiğim yıl, Sivas Cumhuriyet Lisesi'ne, Edebiyat öğretmeni olarak

atanmıştım. Öğretmenliğimin ilk iki senesi çok güzel geçmiş, kendimi mesleğime ve öğrencilerime adanarak, yaşadığım o boşluk ve hüsrana dolu günleri bir nebze olsun unutmuşum. Tek hedefim, öğrencilerime güzel bir istikbal hazırlayabilmektir. Amcamın da ölümünden sonra, yegane sığınağım öğrencilerimin o tertemiz yürekleriydi artık. Kader, ağlarını gergef gergef örmüş, ilk önce annemle babamı, sonra da Zeynep'le amcamı alarak, beni yalnızlığın karanlık bir diyarına mahkum etmişti.

Artık ölüm kol gezmeğe başlamıştı etrafımda. Ölümün o soğuk nefesini ciğerlerimde hissediyor, hemen hemen her gece yaşadığım öksürük nöbetlerinde, Azrail'i kollamaya başlamıştım.

İşte bu mahalleye taşınmadan birkaç ay öncesiydi. Günden güne ilerleyen öksürük nöbeti, sınıfta ders anlatırken, amansız bir şekilde yakalamıştı beni. Gözlerimi açtığımda, beyaz bir yatakta, kolumda serum uzanmış olarak buldum kendimi. Büyük bir şaşkınlıkla doğrulmaya çalıştım. Fakat minik bir el omzumdan tutup engelledi. Başımı çevirdiğimde, öğrencilerimden lise birinci sınıfta okuyan Beyza'nın nemli gözlerle bana baktığını gördüm. Neler olduğunu ve oraya nasıl geldiğimi sordum. Beyza, elimi o minik avuçlarının içine alarak:

— Müdür Bey getirdi öğretmenim, dedi. Sınıfta ders anlatırken fenalaştınız, biz de durumu müdür beye ilettik. O da hemen sizi hastaneye, yani buraya getirdi. Doktor, durumunuzun iyi olmadığını söyleyince de, beni sizin yanınıza bırakıp okula döndü.

Artık son durağa yaklaştığımı hissediyordum. Bütün vücudum uyuşmuş, uzandığım yerde kıpırdamadan öylece yatıyordum. Elimi bile oynatacak halim yoktu. Zoraki başımı Beyza'ya çevirerek:

— Hadi kızım! Git doktoru çağır bana, diyebildim.

Beyza, yavaş yavaş oturduğu yerden kalkıp, ağır adımlarla odadan çıktı. Çok geçmeden kısa boylu, tıknaz, şık giyimli bir adamla birlikte geri geldi. Adamın yüzünde acı bir ifade vardı. İçeri girer girmez Beyza'ya döndü ve:

— Hadi kızım! Sen biraz dışarıda bekle. Biz öğretmenlerle bir şeyler konuşacağız, diyerek, Beyza'yı dışarı çıkardı.

Sonra gelip yavaşça yatağımın baş ucunda duran sandalyeye oturdu. Kendimi idam sehпасına hazırlanan ve son arzusu sorulacak olan bir idam mahkumu gibi hissediyordum. Adam, gayrı ihtiyari iki üç defa öksürdükten sonra, acı dolu bakışlarını bana çevirerek:

— Bakın Hocam! Dedi. Durumunuz gerçekten de çok ciddi. Nasıl söylesem bilmiyorum ama...

— Lütfen doktor bey! Durumum neyse açıkça, hiç sıklımadan anlatabilirsiniz. Çünkü ölümle yaşam arasında pek fark kalmadı artık benim için. Açıkçası, kaybedecek hiçbir şeyi olmayan biriyim ve doğal olarak da korkacak bir şeyim yok.

— Bir doktor için belki de hayatının en zor anıdır bu an. Açık konuşmam gerekirse, Yaptığımız tetkiklerde vardığımız sonuç, maalesef ki pek iç açıcı değil. Anlayacağınız, kansersiniz. Akciğer kanseri...

Ne gariptir ki, duyduğum bu habere pek üzülemediğim, aksine sevinmiştim diyebilirim. Çünkü hayatımın her döneminde, binlerce kez ölümden daha beter sayılacak şeyler yaşamıştım ve binlerce defa ölümü tadan birinin, bir defa daha öleceğini duyması, pek de şaşılacak bir şey değildi. Hayatın bütün pisliğinden ve iki yüzlülüğünden kurtaracak bir ölüm, aksine sevinilecek bir şeydi benim için.

Bir hafta falan, doktorların aşırı ısrarlarına dayanamamış, boşu boşuna hastanede yattıktan sonra, bir hayli ha-

fiflemiş bir şekilde okula geri döndüm. Üç beş ay daha okulda çalıştıktan sonra, okulların tatile girmesini fırsat bile- rek, milli eğitim müdürlüğüne istifa mektubumu sundum. Artık hayata bakışım değişmiş, acı ve hüzün kavramlarını lügatimden çıkarıp atmıştım. Benim için, hayat artık yenil- miş, yaralı bir askerdi. Bense, hayatın kallesine stratejisine bo- yun eğmeden, onurlu bir şekilde mücadelesini tamamlamış bir şehit...

* * *

Ajandanın son sayfasını çevirdiğimde, titrek bir el yazı- sıyla yazdığı şiirinde, sadece nefes alıp vermekten ibaret hayatını özetlemişti sanki. Ve altına düştüğü not...

GÜZDÖNÜMÜ

“Kesildi soluğum, soğudu tenim,
Ölüm kol geziyor kapımın önünde.
Yıldız yıldız kayıyor göz bebeklerim,
Ömrüm mevsimlerden güz dönümünde.

Saatler durdu, takvimde doğum günüm,
Oysa doğum günümü hiç kutlamadım.
Soldu mu yoksa, soldu mu hayat gülüm,
Baharında hayatı koklayamadım.

İşte kapım çalındı, ölümün soğuk sesi,
Dilimde derman yok ses veremedim.
Susunca yüreğimde hayat bestesi,
Azrail’e çok erken, git diyemedim.”

“Beni, ne yalnızlık öldürdü, ne de yaşadığım o kahr dolu yıllar. Beni öldüren, hayatımda çok de- ğer verdiğim iki insan oldu. Biri çocukluk arkada- şım Ramazan, diğeri de, ilk ve son sevdam Zey-

nep... Zeynep, beyaz bir gelinlikle, Ramazan'ın kollarında dünya evine girerken, ne mutlu bana ki, beyaz bir kefenin içinde bu ıstıraptan kurtuluyorum...”

Kafam iyiden iyiye allak bullak olmuş, neyin doğru neyin yanlış olduğuna kanaat getiremeyecek kadar, kendimi kaybetmişim. Nasıl olurdu da bir insan bu kadar kayboldurdu hayatın çirkin emellerinde? Bir insan insanlığını bu kadar unutabilir, bir yürek bir yüreğe bu kadar acımasız, kayıtsız kalabilir miydi? Bir an kendimi Kadir Abi'nin yerine koyup düşündüm. Ben yapabilir miydim acaba? Beni görmezden gelen hayatın, o küçük bahanelerine kanar mıydım? Hele onca yıkımı yaşadıktan sonra, yaşamak için direnir miydim, gerçekten bilemiyordum.

Ama bir şeyi çok iyi anlamıştım. Kadir Abi'yle karşılaştığım o günden bu yana, hayatım tamamıyla değişmiş, boşlukta salınan yaprak misali, ne yapacağımı bilemez bir haldeyken, bir anda kendimi üniversite eğitimi alan, hedefleri olan biri olarak bulmuştum. “Ne mutlu ki böyle bir adamla tanıştım” derken, hiç beklenmedik bir zamanda, hayatın beklenmedik bir sapağında onu kaybetmişim. Ama o yine de hayatıma ışık tutmaktan vazgeçmedi. Ölümü bile bana bir şeyler öğretiyor şimdi. Mesela, Kadir Abi'nin anne babasının yerine koyduğu dedesi ve ninesine, gördüğü onca haksızlık ve baskıya rağmen, sadakat ve minnetle bağlanması, her zaman, yaptığım her güzel işte arkamda olan ve benden asla desteğini esirgemeyen, ilgi ve sevgilerinden bir an olsun mahrum bırakmayan anne ve babamın kıymetini anlamamı, onların varlığının önemini kavramamı sağladı. En önemlisi de, sabrı ve hayatta karşılaşılan zorluklar karşısında, direnmeği, pes etmemeye öğrendim ondan. Kısacası, Kadir Abi hayatı satır satır yazan

bir kitaptı ve hayatın bütün inceliklerini onun o onurlu kişi-
liğinde, hiç sıkılmadan satır satır okumanın onurunu yaşı-
yorum şimdi. Hem de onu kaybetmenin burukluğunu ve
acısını içime gömerek...

-SON-